

Rozhovor 1

První dětský domov se nachází v menším městě ve Středočeském kraji. Jde o malý dětský domov, v němž děti fungují v rámci třech rodinných skupin po sedmi (kapacita domova je 24 dětí). Fungování, organizace či správa dětského domova je velmi podrobně popsána v dokumentaci zveřejněné na webových stránkách. V rámci dokumentace je také sepsán Školní vzdělávací program, který je poměrně podrobný a umožňuje tak konkrétnější představu o fungování tohoto dětského domova. Jak z dokumentace, tak zejména z osobní návštěvy, je patrné především velmi rodinné fungování dětského domova. Menší kapacita umožňuje, že mají v domově jednotlivé osoby mezi sebou poměrně blízké vztahy a důraz je více kladen na fungování rodinného typu. Za sympatickou považují také hojně zdůrazňovanou velkou otevřenost dětského domova vůči okolnímu prostředí (společnosti). Děti z dětského domova mají širokou nabídku zájmů, kterým se mohou věnovat, a to v dětském domově, ale zejména i mimo něj. V rámci toho se pracovníci domova snaží vést děti nejen k velké samostatnosti a připravenosti na budoucí život, ale také hlavně k integraci do společnosti. Atmosféra dětského domova je velmi rodinná, vstřícná a velmi příjemná.

Popis respondenta:

Prvním respondentem je ředitel dětského domova, který zároveň v dětském domově již 17 let působí. Vzhledem k rodinné atmosféře zařízení, má i on sám s dětmi velmi blízké vztahy, pravidelně se s nimi stýká a zajímá se o jejich rozvoj a další směřování. Vzhledem k dlouholetým zkušenostem považují výpovědi tohoto respondenta za velmi přínosné a obohacující.

Popis respondenta:

V rámci tohoto dětského domova jsem zároveň měla možnost doplnit rozhovor také o kratší rozhovory s dalšími pracovníky tohoto domova. Konkrétně s velmi mladou pracovnící, která se v domově pohybuje již čtvrtým rokem, avšak jako vychovatelka na plný úvazek zde působí teprve první rok. A dále starším mužem, vychovatelem, který v dětském domově pracuje již mnoho let. Má hodně zkušeností a u dětí také velký respekt.

Tak jo, děkuju moc. Tak můžem začít, je to teda nahrávaný, ale nemusíte odpovídat na všechno. Data jsou pak anonymizovaný a ty rozhovory nebudou nikde zveřejňovaný.

Hmm.

Jinak teda já bych se vás zeptala nejdřív možná na nějaký základní údaje, tady o tom vašem dětském domově, jak to tady funguje...

Řeknu vám to, ale máte to mít naštudovaný.

No já jsem na to koukala, spíš co byste k tomu dodal svýho...

Jasně.

Já jsem pročítala všechno, co jste měli na stránkách, tam mi přišlo, že toho bylo, jako fakt hodně informací, že to bylo poměrně podrobný.

Já vám dám ještě radu, joo jestli můžu, já to dávám za úkol praktikantkám když sem přijdou na praxi, ale vám bych to taky vřele doporučil. Nějaký dva tři materiály, který bych vám doporučil si přečíst, nebo aspoň prolistovat, abyste měla vůbec představu o tom, jak fungují zařízení ústavní výchovy, jaké je rozdíl mezi nima a třeba zařízeníma pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

Jo jojo, vim no.

Jaké je rozdíl mezi zařízeníma ústavní výchovy, jaké je rozdíl mezi dětským domovem, dětským domovem se školou, výchovným ústavem, střediskem výchovný péče a diagnostickým ústavem a tak dál. Protože vobčas se setkávám s tím, že sem přijde člověk, i kterej se tváří jako vodborník, a neví vo tom vlastně vůbec nic jo. Včetně vedoucích odborů školství a lidí z ministerstva a podobně. To co vám teď řeknu je na pár stránkách a je toho tam obsahem asi tolik jako ve tři sta, čtyři sta stránkových skriptech, protože to neobsahuje ty bláboly jako definice, co je co jo. Takže zákon 109 z roku 2002, doporučuju si prolistovat.

Jsou tam popsány rozdíly mezi tadyhle těma zařízeníma. Je tam napsáno, jak se vlastně může dítě do dětskýho domova dostat, myslím tím teď po právní stránce, od kdy do kdy tam může bejt nebo od kolika let do kolika let, jakým způsobem tam může být třeba po 18. roce věku a tak. Pak tam jsou povinnosti dětí, povinnosti pracovníků, povinnosti ředitele, práva a tak dál.

Mhhmm.

Je to na pár stránkách. Pak bych vám doporučoval přečíst si třeba náš vnitřní řád, kterej je na našich stránkách ke stažení.

No nono, na to sem koukala no.

Ten je dobrej, protože oproti školnímu řádu, protože my jsme školská organizace, to znamená, že máme úplně stejný práva, povinnosti, statut financování, jako jakákoliv škola.

Mmhmm.

Mateřská škola, základní škola, já nevim gymnázium, učiliště, dům dětí a mládeže a podobně. Vlastně všichni jsme zřizovaný stejným způsobem, všichni stejným způsobem fungujeme, vlastně všichni jsme stejným nebo podobným způsobem financovaný. Jo takže, takže máme povinnost samozřejmě mít teda školní řád, v našem případ je to vnitřní řád. Ten je obsáhlejší.

No já jsem se koukala no...

Zase na druhou stranu je tam úplně všechno, jo.

Jo, to mě přišlo, že právě bylo jako, no, že to bylo skvělý, že to bylo podrobný, ale že tam bylo obsažený úplně všechno.

Jo prostě kapesný, vycházky, je tam všechno.

Jojojo.

No a samozřejmě je dobrý jako podívat se třeba na nějakou výroční zprávu, některýho z těch dětskejch domovů a podívat se třeba na to, kolik tam je zaměstnanců, jak jsou kvalifikovaný, podívat se na to třeba, kolik tam je dětí, kolik jich třeba v průběhu toho sledovanýho roku přišlo, kolik jich odešlo a tak.

Hmm.

Jo, jenom tak vyloženě pro nějakou povšechnou informaci, o tom jak to funguje.

Jo jasný no.

Je to pár stránek, ale člověk to tam získá no. Takže, my jsme dětskej domov poměrně malej, 24 dětí, s tím že jsou samozřejmě větší dětský domovy, dokonce i menší. Já si myslím, že 3 rodinný skupiny, tedy 24 dětí je optimální, protože pořád ještě je to takový polorodinný prostředí a všichni se tam znaj. 24 dětí, teda 3 rodinný skupiny. Každá rodinná skupina obývá vlastní dá se říci byt. Dvě rodinný skupiny máme tady na budově, jsou vlastně oddělený pouze schodištěm a jedna je teda v, v domečku v tý budově na zahradě. Tam je to teda úplně oddělený.

Jo to jsem četla no.

Děti jsou ubytovaný po 2 na pokojích, každá ta rodinná skupina má svojí kuchyň, obývací, příslušenství a tak dál. A kromě obědů ve všední dny, tam vlastně samostatně hospodaří, samostatně vaří, připravujou stravu. Pokud, co se týká víkendů, tak si, tak si to i nakupujou. Takže musí samozřejmě vyjít s penězi, vlastně všechno řádně vyúčtovat. Kromě toho, rodinný skupiny dostávají jakousi provozní zálohu vždycky na začátku měsíce a s tím musí vyjít. Takže když prostě se nedostane na bundu pro jedno dítě, tak prostě se musí koupit v dalším měsíci. Tak jako, tak jako je to v rodině.

Hmm.

Děti od nás chodí do škol normálně v regionu. To znamená ZŠ N, jedno dítě máme v logopedický třídě v R. No a jinak střední školy, učiliště, v širším regionu. To znamená od N přes K, P, J, R, máme tady středoškoláky, učně, momentálně nemáme vysokoškoláka, ale měli jsme, měli jsme taky třeba kluka, kterej studoval sportovní psychologii ve Skotsku, neboo holku, která dělala mediální tvorbu.

Jo.

To spektrum je prostě široký, prostě od dětí s nějakým zdravotním nebo duševním handicapem až po děti, řekněme vyjímečnější.

Mhmm.

Tak co vás ještě zajímá?

Jo, takže byste, to spíš popsal jakože je to menší, jakože to tady umožňuje tu, i jako rodinnější atmosféru. Ještě co jsem koukala, co se mi líbilo hodně, že jste tam psali o tom jako integrování do tý společnosti. Že se třeba snažíte, aby i to hřiště bylo veřejný a potkávali se tam vlastně s těma dalšíma dětma tady z města a tak. Což mi přišlo jako...

Je to tak. My jsme poměrně otevřený, sice tady máme pár kroužků vedený externistama, samozřejmě nějaká ta volnočasová činnost se s dětma dělá. Ale já upřednostňuju to, aby děti chodili maximálně ven. To znamená základní umělecká škola, různý sportovní kroužky, a podobně.

Jo aby jako docházeli.

Abý se setkávali maximálně s dětma, řekněme ze zdravých rodin, jo.

Jo, jo.

Á pokud se týká, tady třeba toho hřiště, tak to máme opravdu jako, v úvozovkách integrační, to znamená, že si sem děti můžou zvat kamarády, můžou sem chodit různý skupiny, spolky a podobně. No a ta otevřenost je třeba i v tom, že nám sem chodí různý dobrovolníci, já nevim doučovat děti a dělat s dětma různý aktivity.

Hmm. Jo, jojo. No a možná i, jestli to funguje, takhle třeba líp než když to porovnáám třeba s Prahou, tam jak je to všechno hodně velký. Tak jestli tady není třeba jako i taková lepší atmosféra, v tom městě.

No já si myslím, že to je ideální. Z mého pohledu teda aspoň. Existují dětský domovy, který jsou ve velkých městech a zároveň existují dětský domovy, který jsou úplně dislokovaný mimo jakoukoliv civilizaci.

Noo...

Jako je třeba K nebo některý dětský domovy, který jsou sice perfektně vybavený, ale je to prostě na vesnici, kde není nic. Takže votamtad' se dojíždí do škol, vlastně všechna ta činnost, vobčas nějaký kroužek tam je, že se ty děti třeba vozí, protože všude se musí vozit.

Mmm.

Tak vono to je i ve zbytku populace, protože já když vidím ty maminky, jak neustále vozej děti do škol...

Jo to taky no...

Místo, aby chodili pěšky, tak je vozej po školách a kroužkách a pak si jdou do fitka. Ale to je, jiná kapitola no. Ale , ale je to ideální v tom, že vlastně je tady škola, jsou tady, je tady celá řada těch kroužků, je tady základní umělecká škola, ty děti tady mají ty kamarády přímo v tom městě.

Jo taky to na mě tak působilo.

Že vlastně, je to, je to...

Že jsem si říkala, že by to mohlo fungovat jako docela dobře.

Je to, je to opravdu ideální tohleto. Ta Praha je pro mě, nějak neuchopitelná, v tomhleto. *No.*

To je spíš osobní záležitost. *Noo.*

Na mě to tak taky působilo no, že tam už je toho moc a vlastně, je to těžký to tam nějak...

A taky tam nějak žijou lidi no. Asi musej nebo proč to dělaj, já nevím (smích). Jste z Prahy?

Noo jako teď tam bydlím, jak tam studuju, ale úplně původně nee.

Joo, mně to přijde jako nějaká forma sexuální úchytky, jako toužit po tom bydlet v Praze, jo, ale to je, to je můj osobní problém (smích)

(Smích) No. No tak jo, ták jenom možná jak vy jste tady dlouho? Nebo jak jste se k tý práci dostal?

(Smích). Sice to nesouvisí s tématem, ale řeknu vám to (smích). Já jsem tady 17 let.

Ehe.

Dostal jsem se k tomu omylem. Protože, já jsem kromě své občanský práce, kdy jsem učil a dělal, dělal v podstatě volnočasovýho pedagoga, tak jsem měl kromě toho horolezeckou školu a cestovní kancelář, psal jsem články, byl jsem léta v redakční radě jednoho časopisu, pro další jsem dělal, dělal jsem veškerý práce, vybíral kanály, vystavoval a podával fotografie. Prostě všechno možný. Dělal jsem posléze zážitkový a zážitkově vzdělávací kurzy pro management firem no a nikdy jsem neměl odvahu jít na volnou nohu. No a v roce 2006 jsem se rozhodl teda že, teda že už toho mám tolik, že pudu na volnou nohu. A že mě to školství teda zas až tak moc nebere. No a tehdy se vobjevil konkurz na tohleto místo. Na práci, kterou jsem nikdy v životě nechtěl dělat a já jsem si říkal, no podívám se jak vypadá takovejhle konkurz, kdybych třeba se ho někdy měl potřebu nebo nutnost se zúčastnit. No a tak jsem tam šel, tam seděli ty lidi s těma, červeně, žlutě, modře podtrhanýma zákonama, studovali to, no a

já jsem šel první na řadu, řek jsem, co jsem věděl, co jsem nevěděl, tak jsem řek, že to prostě nevím a že podle potřeby se to naučím. Tak nějaký kurikulum samozřejmě jsem tam měl žejo, tak něco jsem za sebou tenkrát, poměrně dost měl. Nicméně, tam jsem toho, z dnešního pohledu máho, nic neřek v podstatě. No á když jsem vodcházel, tak mně prostě vedoucí komise říkal no a počkáte si na výsledek. A já říkám, mám fůru práce no a šel jsem domů. A měl jsem si tam zavolat odpoledne ve tři, zapomněl jsem na to. Zavolal jsem tam v pět hodin, nikdo mi to nebral. Pak mi volal ten vedoucí komise asi v sedm večer a říká, tak pane K jednoznačně jsme se rozhodli, že eee teda, že teda jste to vy a doufám že mi necouvnete. No a já jsem si řek, no a sakra. Á teď jsem si vzal ty dva papíry A3 a psal jsem si to pro a proti.

Jo eehee.

No a pak jsem je zmuchlal a řek jsem si, беру to jako výzvu no a šel jsem do toho. Takže 17 let, 17 let chodím rád do práce no.

Tak to je super (smích). To je skvělý.

Takže to bylo, byl to omyl, ale dobrej omyl. Samozřejmě je to často o nervech a o řešení spoustu, spousty nepříjemností. Ať už s dětmi, tak s různými, já nevím, sociálními pracovníky, i mimo zařízení. Je to starost o zaměstnance, ne vždycky je to úplně jednoduchý. Ale je to práce, který má smysl no.

Asi i jako časově?

No časově je to jako s jinou prací.

Jo.

Člověk musí přijít na to, že nikdy nebude mít prázdněj stůl. Na to když přijdete po pár letech a nezblázníte se, tak pak to můžete dělat dál (smích).

No, tak to je, tak to je fajn. Jojo, to jste tu dlouho. Notak jo, dál mě napadá ještě, ta práce se zaměřuje celkově na kvalitu života, a potom vlastně na nějaké jako hlavní rozdíly v té kvalitě života právě těch dětí tady, což by z toho mělo vyplynout. Tak co vás napadá k tomu? K tomuhle možná i jako pojmu samostatně. Jak to asi berete vy? Nebo?

Já vám dám kdyžtak naši poslední ještě ta, tejdén starou inspekční zprávu, ze který si myslím, že byste mohla něco vycucat, protože se tam dost o kvalitě života, o vztazích, a tak dál mluví. To si myslím, že je dobrý jo, že by se z toho dalo něco vytáhnout. My se tady snažíme, aby ten život, pokud možno byl co nejbližší, co nejbližší tý rodině. Že je dobře, eee i když některý dětský domovy říkaj teda, že maj ty rodiny, to není pravda, my máme dětský skupiny a rozdíl mezi rodinou a rodinnou skupinou prostě je. My se netváříme jako rodina. V žádným případě. Ty děti v podstatě všechny maj rodiče, který se s nima buď stýkaj nebo nestýkaj, ke kterým buď jezděj nebo nejezděj, ale to jsou jejich rodiče. My jejich rodiče nejsme. A koneckonců vono to je, má to takový atributy, který když se vo tom s někým bavím, tak rád používám, třeba tatínek doma chodí žejo před dětma v trenkách a maminka v negližé žejo úplně běžně, že to tady asi tady žejo ten vychovatel nebo vychovatelka takhle žejo se se vystavovat. A další podobný, další podobný věci. Takže ten rozdíl tady samozřejmě je, ale snažíme se, aby to, aby to fungování aspoň jako v rodině bylo. Aby si tady vlastně děti mohly navázat nějaký těsnej vztah. Najít si k sobě blízkou osobu jo, který se může svěřovat.

Mmm.

Je v podstatě jedno, jestli to bude jeho vychovatel klíčovej nebo jestli to bude uklízečka, ale je dobrý, když ten vztah je navázaněj, když to dítě jednoho člověka, kterej, kterýho má. Když to dítě má nějakýho člověka, kterýho má pro sebe. To je prostě základ. To funguje i v rodině.

Neříkám, že všechno je ideální no, pořád jsou nějaký boje. Ale je to v podstatě normální a ty děti vo moc rozdílný, oproti běžný populaci nejsou.

Mmm.

Řešíme v podstatě úplně stejný problémy, s tím že samozřejmě, já nevím, jsme třeba kritizovaný nebo hodnocený společností, že děti z dětskýho domova nedosahujou v průměru stejnýho vzdělání jako zbytek populace. Ale to je samozřejmě nesmysl, protože těžko budu srovnávat absolutně nesrovnatelný veličiny žejo. Jestliže budu srovnávat populaci, kde je to vod mentálně postiženejch až po doktory nebo budoucí doktory, který maj samozřejmě nějakou podmínky v těch rodinách, nějakou genovou nebo genetickou poslušnost a tak dál. Tak to nemůžem srovnávat se skupinou, která pochází z těch nejnižších sociálních vrstev žejo. To prostě nejde. Je to pochopitelný.

No, no to mě přesně napadá, že je to kvůli tomu, že už přicházej do toho domova z nějakýho znevýhodněnýho prostředí, takže už jsou jakoby...

Jasně no. Mnohý z nich ...

ty predispozice už jsou daleko horší žejo.

Určitě! Mnohý z nich jsou na tom tak, že já nevím, s nima nikdo nedělal nic do školy.

Jo, jo jo.

Nebo do tý školy třeba dva roky nechodili jo. Měli jsme tady kluka, kterej měl bejt ve třetí třídě a von byl ve škole asi tři neděle dohromady, jo a s maminkou se různě skrejal, no a pak když byl vodebranej, tak se během několika měsíců se v podstatě dohnal.

Joo.

To je nepochopitelný. Dohnal vlastně ty svý spolužáky, že už, že se to vlastně převrstvilo, že už nemůže... No ale on to vlastně dohnal, no a dneska teda natáčí, natáčí filmy no. A hraje divadlo.

To je dobrý! To je dobrý no.

No takže jsou i vlastně takovýdle případy. No ale když, je to těžký no, když sem přijde dítě, který v 7, 8 letech mluví tak, že mu není rozumět, jo. Dysfázie jako prase, protože to dítě se musí naučit mluvit v době, kdy se učí mluvit jo, a ne v osmi letech. Samozřejmě zanedbaný v nějakých základních společenských, hygienických záležitostech, jo. O škole ani nemluvě.

No.

No tak potom se to těžko dohání. Ale jsou případy, kdy takovýdle dítě jde třeba na střední školu a udělá maturitu. A já považuju za úspěch, když si, když se to dítě vyučí.

Jojojo.

Za prvý v tý rodině původní by se s největší pravděpodobností ani nevyučilo, protože by tam nemělo ty podmínky. Pokud do tý školy nešel, tak se nic neděje, žejo jo a lepší je když to dítě pude do práce a vydělá nám nějaký peníze, nebo se postará vo mladší děti. Hlavně u těch holek to tak je no. Když maj ty rodiče ještě nějaký malý, tak netouží vůbec po tom, aby ta holka ještě po devátý třídě někam šla.

Jo jojo.

Protože žejo máma, táta sice nedělaj, ale někdo se jim postará vo ty děti a voni se můžou věnovat nějakýmu svýmu nedělání, nebo nic nedělání. Jojojo. Takže tady se vyučí. A za druhý já považuju učení za velice dobrej vstup do života. Ať už potom člověk dělá, studuje nebo nestuduje, tak to řemeslo je prostě skvělá věc. A dneska koneckonců jsme na tom tak,

že ty řemesla chybí. Společnost by měla jasně říct, co chce a co je tady pro ni důležitý.

Protože to není, že to není člověk sedící v kanceláři a prodávající byty a já nevím co...

No, já to mám stejně no. Že často spíš jsou ty jako učňáky nějak odsuzovaný tou společností, ale voni nejsou jako samy o sobě špatný, že si myslím, že prostě...

Tak dopříc tak, přece ty rodiče strašně často: "Tak dopříc tak přece ten můj synáček..., von má teda sice skoro samý 4 v tý devátý třídě jo, ale přece nepude někam dělat rukama!!!"

Jo, jojo.

No a potom pláčou, že nemůžou sehnat instalatéra jo. Přitom instalatér dneska vydělává víc než učitel jo (smích).

Jo.

No ne vopravdu, je to taková, taková dehonestace toho řemesla. Přitom to je, to je jako úžasná věc něco umět.

Jo, jo. Taky si myslím. No takže myslíte spíš ty rozdily, jako v tom, že ty děti maj, neznaj takovýto základní fungování tý rodiny a tady v tom, že budou jako největší...

My se snažíme, aby se to tady naučili. I potom, i potom dál, aby získali nějaké, já nevím, vztah k práci. Aby si uvědomili, že když budou dělat, tak dostanou peníze a za ty peníze můžou mít nějaké nadstandard. Proto taky každé, každé v 16 letech u nás už má účet a musí chodit na brigády.

V tomhle mě napadá, že možná jako s těma penězma se naučej i líp zacházet než to dítě, který v tý rodině vlastně se k tomu jako nikdy nedostane, protože v tý rodině vlastně jenom dostává ten příjem od rodičů, kterej je vlastně neomezenej a ...

No může bejt omezenej, ale, ale nepotřebuje vědět takový věci, jak se platí, jak se platí, jak se nakupuje. Protože většinou nakupuje maminka ty potraviny žejo a pak z toho vaří.

Jo, jojo.

Takže voni vědí, kolik stojí energit'ák, jo, voni vědí, kolik stojí čokoláda a tak jo, ale nevědi, kolik stojí mouka.

No.

A tady vlastně chodí nakupovat i tyhleto základní potraviny. A doma, doma ty děti samozřejmě neřeší, jak platit nájem, a jak se vypořádat s nějakým půjčkama, a kolik si vzít, a co stojí voda a tak dál.

Jo.

Kdežto tady, se prostě snažíme, aby tohleto se naučili, aby věděli, jak se i plní poštovní poukázka, jak se pracuje s bankovním účtem. Nejenom teda s tou kartou, kterou dostane dítě doma a: "Tady máš hele na tom kapesný a vybírej si to." Takže je to pravda, že děti z dětských domovů aspoň z těch, kde se s těma dětma v oblasti finanční gramotnosti, s těma dětma pracuje, a to si myslím že je teda ve většině, tak jsou na tom líp než děti z těch rodin.

Mmm hmm.

Když to srovnám se s těma dětma, tak ano. A zase prostě, děti z dětských domovů, žádná finanční gramotnost, to vůbec není pravda, protože jsou na tom líp než ty, než ty, co tohle nepotřebujou vědět.

Mmm.

Ale všeobecně dítě z dětského domova nebo dítě v dětském domově musí být, a to je teorie, kterou prostě razím, musí být podstatně samostatnější než dítě v rodině.

Hmm.

Když moje dítě odejde, někam do života, bydlet s nějakou ženskou, najít si nějakou práci žejo, a pak to prostě, nějakým způsobem skončí, vyhoděj ho z práce a z bytu, rozejdou se s přítelkyní a podobně. Tak já můžu říct, jo žejo, tady máš pokoj, můžeš bydlet, budeš přispívat na domácnost, budeš se podílet, já ti pomůžu sehnat práci, nebo ti poradím, budeš se podílet na chodu domácnosti, jo, ale má kam jít.

Jo právě.

Kdežto todlecto státní dítě, nebo todle dítě, když se za nim zabouchnou ty státní dveře, tak už vlastně, nemá nemá možnost, kam se vrátit. A my mu tady můžem dát najíst, můžeme ho sem vzít na Štědrej den, načerno ho můžu nechat tady přespát, ale to je, to je asi tak všechno.

No.

Jo a tady vlastně je obrovský vakuum, protože ten, ten stát to dítě od tý rodiny odtrhne a pak ho vlastně vypustí do toho života. S tím, že samozřejmě každéj vlastně kdo vocaď vodchází, tak má práci, jo, ale teď jde vo to, jestli si to udrží nebo ne.

To je vlastně na tu přechodnou dobu, asi spíš ale, nebude to fungovat uplně...

No jasně, no jak kdy. Takhle, já si myslím, že mám vcelku slušnej příjem, ale taky jsem si nemoh dovolit svejm dětem koupit baráky a byty.

No jasně.

Prostě každéj z nás, nebo většina lidí, když vodchází do života, tak jde do nějakýho pronajatýho bydlení, nebo tak. Jo to je, to je prostě normální. Takže voni existujou ty startovací byty, nebo byty na půli cesty. To jo.

Jo.

Je to vždycky na nějakou dobu akorát. No ale, já nevím, notak já když jsem, když jsem skončil školu, no a chtěl jsem zůstat na Moravě teda. Jsem původem z Ž a studoval jsem na Moravě. No a zůstal jsem a taky jsem prostě přespával po ... na firemní ubytovně a taky jsem, taky jsem bydlel v šatnách na fotbalovym hřišti, za to, že sem tam pral dresy jo. (smích)

Jo. (smích).

Jo prostě než jsem si pak sehnal něco, jo učitelování s bytem na S, ve zřícenině zámku, ve kterym strašilo. Jo prostě to nemůžeme očekávat, že ten člověk prostě vokamžitě dostane všechno, zase to si myslím, že by to nebylo správně.

Jo jojo.

Ale jde spíš vo to, že když neporadí ten děcák nebo když v tom regionu není nějaká neziskovka, která má třeba nějaký to startovací bydlení nebo bydlení na půl cesty nebo něco. Tak vlastně koncepčně stát neudělá v tom vůbec nic.

Jo!

Jo že by třeba v každym okresnim městě byl nákej kurátor, kterej by měl na starosti třeba tydlety děti, který vodejdou, nejenom z dětskýho domova, i pěstounská péče třeba žejo. Nebo vodcházej děti z vopravdu chudejch rodin.

No jasně no.

To si myslím, že by, to mělo bejt nějak koncepčně zasít'ovaný. A ne že třeba, jedna neziskovka působí tady a druhá je v B a třetí v Č a mezi tím není nic no.

No, jojo. Ono obecně podle mě třeba ta návaznost, i jako v jinech sektorech je taková...

Jo jasně no. I když ten sociál a to zdravotnictví to má přece jenom nějak trošičku líp vychytaný. Přitom po vodchodu těch dětí, tam asi nejrizikovější je, když jde zpátky do rodiny.

Jo.

Protože, tady se něčemu naučí a pak přijde do rodiny, vobčas má ušetřený i nějaký peníze, vo který ho voberou, a ted' vlastně to dítě přebere ty původní modely tý rodiny. To znamená žejo do práce se nechodí, proč by se chodilo, no věci, to se nějak vykšeftuje vždycky, no a zastavárna můj největší přítel žejo.

Mmm.

No pak teda druhá možnost teda je, že vovedjou na vlastní nohu, ať už teda do nějakýho bytu nebo do nějaký tý firemní ubytovny. Který dneska mimochodem vypadaj teda velmi dobře, jsou to dost často garsonky.

Jo.

No holka odešla dělat do nemocnice v R a prostě tam maj, tam maj vlastně firemní ubytovnu, nebo ubytovnu pro pesonál, no a jsou to normálně garsonky.

No.

Pěkný žejo. No a to je pro silný povahy, protože tam se člověk vo sebe komplet musí postarat, fakt se všim všudy a má to samozřejmě vždycky tu podmínku, ať už je to firemní nebo to neni firemní, udržet si práci. Když makám mám peníze na to, abych si udržel bydlení.

Jo, mhmm.

Tak někdy je to motivující a někdy teda nestačí ani toleto. Takže je za tři měsíce vyhoděj, páč neplatí nájem. No a třetí taková možnost toho vodchodu, kterou považuju za vopravdu jako perfektní, ve většině případů vychází, je vodchod k nějakýmu životnímu partnerovi.

Mmm.

Vlastně do tý rodiny toho partnera, partnerky, která funguje normálně zdravě jo. To znamená "Ani tak pojď k nám, ale budeš se podílet na tom chodu tý domácnosti a budeš přispívat a tak dál".

Jo, že tam je vlastně jako nějaký zázemí kolem toho.

Hmm mmm.

Jo. To určitě jako je lepší.

No nevím jestli sem nebyl mimo téma. To se mi často stává.

Ne, nene, to je určitě, určitě k tomu. Napadá vás, co třeba by zmiňovaly jako nejčastěj, jak to vnímaj ty děti. Právě tam si myslím, že možná budou ty rozdily právě i v tom věku toho dítěte. Ale jak třeba, co třeba vnímaj jako nejvíc takový znevýhodňující, oni samy, s čím se třeba setkaj právě i jako když jsou, choděj třeba i do tý normální školy a tak, s těma běžnejma dětma.

Setkal jsem se s případama, neni to u nás, u nás je to minimálně jo, se to vobjeví, ale setkal jsem se vobčas s případama, hlavně u takovejch těch malejch děcáků, který jsou někde na Vídrholci a ty děti votamtad' dojížděj do tý školy, že z nich udělaj takový ty děti tý druhý kategorie, jo.

Jo.

A indiáni z větrova no. A my teda naštěstí, to tady máme tak, že to těch dětí je tady poměrně málo. Takže to neni tak, že by tady v každý třídě základní školy bylo 6 dětí z děcáku jo. Takže jsou 1, 2 děti ve třídě jo. Jsme tady vod roku 42, to okolí nás přijímá jako absolutní samozřejmost. A tou naší otevřeností, tím, že ty děti vlastně choděj s nima, s těma ostatníma třeba na ty kroužky a fotbal a já nevím na ty koníky a podobně. Tak je prostě přijímaj jako, jako by nebyly z děcáku. Což, což je strašně fajn. Totěž je třeba s učitelem a ve většině

případů s rodičema. Jo vobčas se stane, že někdo přijde se svym dítětem, že se popral s náky našim dítětem a že mu to naše dítě dalo teda víc přes držku než to jeho dítě našemu dítěti. Říká to jinak, ale joo (smích), samozřejmě to tady řešíme. Ale to se může stát i když je to dítě z rodiny.

Právě no.

Takže já si myslim, že to prostředí tady, není špatný. Samozřejmě bojujeme žejo neustále s nákejma, s nákejma problémama, ja nevim, dítě nemá pořádek na pokoji, tak mu tam někdo z kolegů nebo já vysype koš nebo něco, aby tam uklidili a dítě nemá, pak spustí na uklízečku, jaktože to tam ta uklízečka neuklízí, jo. To tady řešíme, u jeho kamaráda na tom bytě stál přes 30 000 na ten měsíc, ale jestli chceš tak si to zkus. Jo a už vobčas nastane takovej ten šprajc vod některých těch dětí, jako: “Já mám nárok!” Jo že tady vobčas je, ale snažim se, snažim se je teda aspoň já osobně, dostat vždycky do těch správných mezí, protože, prostě v kmene funguje tak, že eeh, kdo si plní svoje povinnosti je součástí kmene a má výhody.

Hmm.

Jo.

Jojo.

Tak to prostě je, tak to funguje. To, že naše společnost je tak bohatá, že tyhle ty základní pravidla už ne vždycky, ne vždycky fungujou, to je další věc. Zdravá společnost funguje tak jako kmen v prvobytně pospolný společnosti. Tam ty, tam ty zásady prostě jsou tam zásadně daný a vyšli ze života, z nějakýho sociálního fungování. Co to znamená, všichni v kmene pracují, aby ten kmen přežil. Kmen se musí postarat vo děti, protože to je budoucnost kmene. Musí se postarat vo starý lidi, protože ty jsou minulost kmene a vlastně ten kmen je takovej, protože tyhle ty lidi pracovali dřív, v pořádku. Kmen se do možnosti, do svých možností, v rámci svehch možností postará vo nemocný, postižený, blázny a tak dál, Jo?

Hmm.

Do svehch možností samozřejmě, žejo. No a pokud stojí někdo proti kmene, pokud někdo vostatním ubližuje, krade a podobně, tak je z kmene vyhnán. Jo, tak to prostě funguje.

Jojo.

No my už dneska nemůžeme prostě žejo ty zločince vyhánět, my už jim dneska, protože není kam žejo. Notak jim budujeme teda, budujeme jim vězení. Jsme čím dál tím bohatější, protože jsme, s prominutím k***** bohatý. Tak vlastně těm lidem, který vodmítaj pracovat a vodmítaj se podílet na fungování toho kmene, tak jim vlastně přiznáváme čím dál tím větší práva. Jo je to zdravý? Není to zdravý. Není. A ještě tady a ještě tady křičíme, jak jsme strašně chudý a jaký tady jsou problémy a vyhledáváme pořad náky ty, náky ty Fialy, nebo náky ty viníky toho, jak se máme strašně špatně.

Hmm.

Doprčic minimálně miliarda lidí na týhle planetě, vim vo čem mluvím, protože nejezdím do přímořskejch resortů, cestuju úplně jiným způsobem, takže vim, vo čem mluvím. Minimálně miliarda lidí na tydletý planetě nedokáže pochopit, že tady existujou tak bohatý rodiny, že si můžou dovolit splachovat záchod pitnou vodou.

Hmm. Jo, jojo. To je taky...

No nic. Takže k tomudle tomu jsme se dostali teda vod dětí. Já jsem dneska nějakej ukecanej. Prostě myslim si, že prostě i ty děti by se měli naučit todleto. Jestliže něco chci, tak především si musím plnit svoje povinnosti, jo.

Mmm.

A my máme, pokud se týká těch vztahů, já si myslím, že jsou tady, jako v důsledku potom, že jsou výborný. I když ee dojde tady k nějakým excesům, tak potom prostě to dítě nevím, jde se přimazlit a jde se omluvit a ták. Je to prostě banda, banda dětí a i kdyby to byly děti z bohatých rodin, tak by se chovaly stejně, možná dokonce i hůř třeba, jo.

Jo. Ehh, hmm. Takže myslíte, jak to vnímaj jakoby ty děti spíš? Že jsou jakoby asi, oni jsou asi zvyklý na to, jak to tady funguje a nějak to spíš jako přijímaj.

Takhle, je to samozřejmě...

Nebo že by to bylo jako...

...těžký. Protože je rozdíl mezi sirotčincem a dětským domovem. V sirotčinci jsou sirotci. Tady sirotci nejsou. Já když jsem začal dělat tuhle práci, tak jsem si udělal nějaký průzkum. Když jsem sem přišel, tak jsem si myslel, jak tady jsou ty skoro sirotci nebo sirotci žejo. No a pak jsem si udělal teda nějaký průzkum a zjistil jsem, že to tak vůbec není. V tom roce 2007, 2008 jsem se nedopátral jedinýho oboustrannýho sirotka v republice v dětském domově.

Mhmm.

Většinou ty děti žejo, když je tam nějaká autonehoda nebo oba dva rodiče maj nějakou nehodu nebo něco takovýho, tak se postará širší rodina.

Jo právě.

Je to normální. Jo kdyby, já nevím můj brácha, kterej je mladší, kdyby přišel vo život a zůstali tam po něm ty jeho dvě děti, tak by to pro mě bylo samozřejmě komplikovaný, už taky nejsem nejmladší a nemám žejo chuť starat se vo (smích) děti 24 hodin denně jo. Ale, ale prostě člověk by to udělal, protože je to potřeba udělat.

Jo jasný no.

No a tak to většinou funguje no. Takže tady jsou, tady jsou prostě... jo a asi po 5 letech mně volali z O: "Hele ty si tenkrát sháněl, máme jednoho." Takže jó, vobčas se vobjeví, ale jsou to kusovky.

Jo, jojo.

Takže tady jsou děti, a ty se asi potom chovaj jinak, protože nemaj kam jít, uvědomujou si to. My tady máme děti, rodičů, nebo jejich rodiče existujou, akorát nejsou schopni nebo ochotni se postarat, jo.

Hmm.

Schopni po mentální stránce, nebo to jsou alkoholici, nebo vyvíjej nějakou kriminální činnost, která většinou se v odehrává na základě alkoholismu, drog a tak dál. A nebo se nechtěj postarat prostě chtěj žít nějakým plně zábavnějším způsobem života než se starat vo děti. No a hmm může se stát že, že je tady dítě který jednou za 14 dní prostě jezdí do rodiny, na celý víkend. Můžou jezdit do, na celý prázdniny třeba.

Jo, jo.

Pak přijedou sem, my je tady vodvšívíme a a už vodnaučíme teda ty zvyky a začnem je posílat znova do školy, jo a tak no. Nakrmíme. Jo a pak jsou tady děti, který teda rodiče někde maj a ty rodiče vůbec nemaj zájem, někdy maminy šlapou chodník...

Hmm, hmm.

...fetujou. No a nebo to nechá prostě OSPOD dojít tak daleko, že i když všichni vědí, že tam nějaký násilí je, nějaká drastárna v rodině se v odehrává, notak se to prostě nevodchytí a skončí to tak, že máma zabije, táta zabije mámu a dítě, a dítě je oceněno tím, že jde do děčáku žejo.

Mmm.

No. Takovej případ tady taky máme teďka jeden. Úžasný. Takže samozřejmě i i na základě tohohle toho lze trochu spatřovat třeba rozdíly v tom přijímání toho dětskýho domova jako takovýho, jeho, jejich, jeho zaměstnanců, režimu, kterej tady samozřejmě musí bejt taky nějakej nastavenej, tak jako by měl bejt nastavenej v rodině. Jestli to je dítě, který: “Haha já na vás kašlu, já zas příští tejden jedu znova domů, tam dostanu všechno, co chci,” a nebo jestli to je dítě, který teda vopravdu nikoho nemá.

Mhmm. Jo, jojojo. Jo že je možná často těžší, když teda s tou rodinou maj nějaký vztahy a pravidelně se vídaj tak je to možná...

... pak je tady dát nějak do latě.

Jo, jojo.

Neni to pravidlo, ale je to tak žejo. Protože voni prostě si řeknou: “No, co ty mi můžeš...” no nic.

A jestli i, pro to dítě to jako pochopit, protože jakoby, že vlastně ta rodina, teda vono že nemůže bejt v tý rodině a zároveň tam může bejt, nevím, jednou za 14 dní, že to může bejt složitější.

Copak tohle jo, já teda bych nechtěl bejt v dětskym domově, ale copak tohle, na to voni se naučej. Já jsem šel v 15 letech na internát a šel jsem na internát 400 km od baráku a jezdil jsem pravidelně domů posléze jednou za měsíc. Takže u těch starších to klidně takhle může, může bejt. Já osobně to že, to že jsem na ten intr šel, tak to bylo možná jedno z největších štěstí svýho života.

Jo, jojo.

Protože člověk se naučil samostatnosti a řešit si, řešit si nějak ty vztahy s těma lidma a ty konflikty s těma spolužákama.

No tojo.

Jo, prostě to, to to, kdy ta mamina stojí pořád za tím zadkem a: “Jaktože mu tady někdo něco udělal”, ve škole mu řekli špatný slovo.

Jo, je lepší...

...todleto já jsem musel sám. A už se i postarat vo sebe. Takže, tohle možná ani ne. Ale větší průser je, a takovejch dětí tady máme několik, teď tady máme pětiletýho kluka a mamina má doma mimino a šestnáctiletýho kluka. A tendleten malinkej je tady. Jo přitom v době, kdy se dotváří osobnost. Kdy v podstatě končí dotváření osobnosti, žejo.

No!

No prostě do těch 6, je tady. To to to bych nepochopil dneska, kdybych byl na jeho místě, natož tenkrát. No a pak tady máme 4 sourozence, bylo jich tady 5, a rodiče maj doma taky 2 malý děti.

Hmm, no jasně no.

A pak přijedou z domova, maminka koupila novýho pejska, takže doma maj pejska, 2 děti, ještě hada si koupěj třeba, ale 4 děti maj v děčáku.

To je šílený no.

Nebo nebo maminka nám, jo, “my máme novýho tatínka, maminka nám už poslala fotografie” (smích).

No.

Ted' je různě ty maminky, podle těch tatínků přejmenovávají, ani je nestačí přejmenovat všechny, už maj dalšího tatínka. To je... (smích)

No...

Je to, je to ... je to těžký. A těžko říct, kdo to jak přijímá. To je strašlivě individuální.

Mmm.

Nemáme útěky (smích). To je takovej, a léta nemáme žádný útěky, což je takovej lakmusovej papírek toho, jestli ty děti ten děcák berou jo.

Jojojo.

No tak.

To je spíš asi, jestli tady jsou asi nějaký dobrý vztahy relativně, oni maj přesně třeba ty osoby, jako každej má tu svoji osobu, kterou má nějak rád, může se jí svěřit, tak je tam větší problém spíš s tou asi původní rodinou než jako...

Tak tady k těm střetům dochází taky, ale asi je to normální. Voni, jedna asi ještě výhoda je ta, že voni maj vlastně pořád stejný ty vychovatele jo. Každá ta rodinka má dva a ty se točí.

Jo, tak to je super.

Samozřejmě nejsou tady 24 hodin denně a 7 dnů v tejdnu, ale prostě točí se tam stejný lidi.

No, tak to je.

Někdo je oblíbenější, někdo je míň oblíbenej. Na někoho se ty děti těší žejo.

No jasný.

Vono to je koneckonců vidět, já tady mám normálně pořád vtevřený dveře, voni přijdou ze školy a přijdou pozdravit a přijdou se pomazlit taky třeba.

Jo jojo.

A přijdou se pochubit s nákejma, s nákejma známkama a podobně.

Mmm.

A takhle vlastně zaběhnou třeba i za kuchařkou, jo.

Jojojo.

Za sociálkou.

Noo to je super, že to funguje takhle. Jo právě no, na mě to jako působí, že když je to tady nějak jako dobře nastavený a spíš když je tady jakoby dobrý klima, celkově jako, ty vztahy jako.

Jo záleží na tom, jaký budeme my a jaký budou ty děti, to je vždycky žejo.

Právě.

Stačí když, stačí když je tady 1, 2 zaměstnanci zrovna, který, který nejsou úplně jaksi psychosociálně oukej no...

Jo...

...tak, tak to dokážou teda velmi hodně rozhodit. Ted' zrovna je takový období, musím zaklepat (klepání), ale na buben, protože ted' je takový období kdy je to, je to fajn.

Jo jo.

Sice to dneska, nějak tam uklízečka brečela, protože se do ní pustila jedna holka, ale, ale jinak si myslím, že ty vztahy jsou ted' dobrý, a kdyby takhle zůstali, tak by to bylo, bylo by to skvělý.

Jo, mmm, že to asi závisí jako i na těch zaměstnancích.

Na každém, stačí jeden člověk a ten to dokáže totálně rozhodit jo.

Jo jojojo.

Se to musí hlídat.

Hmm.

Musí se s tím něco udělat. Co jsem teda zjistil, a to nemám, až tady ten, pro vaší práci, ale vystudoval jsem několikero vysokých škol a setkal jsem se tady s lidma který vystudovali několikero vysokých škol, byly ověčený tituly aaa jejich práce, mysleli si o sobě, že jsou velcí odborníci, a přitom byli k těm dětem v podstatě nepoužitelný.

Hmm.

V současný době třeba tady máme jednu asistentku, která je to ženská, 53 let, která je vyučená a má rekvalifikační kurz asistenta pedagoga.

Mhmm.

Ta když přijde do práce, tak to tady rozkvete, jo. Když padne první vločka, tak už jsou vločky nalepený na celým baráku, jo.

Jojojo.

Jo a děti se na ní těší.

Hmm.

Já si myslím že vopravdu ta práce, nebo vztah k tý práci, nebo schopnost tu práci dělat, je spíš tady (ukazuje).

No, jojo!

A to, že ten člověk získá nějaký titul, ještě vůbec nic neznamená. Já rozdělují vzdělávání a vzdělání. Jsou lidi který prostě si udělaj nějaký magisterskej titul a vod tý chvíle už si nepřčtou jedinou knížku.

No...

To já tady bojuju vobčas s některejma, s některejma lidma a vnuču jim žejo nějaký, nějakou tu četbu. Nejde vo nějaký ty kurzy, to nějak absolvujeme, nebo sem někoho přivedu. Ale měli by si přečíst něco zajímavýho, co mě třeba zaujalo a dá se to číst, je to pěkný. Ale no “já na to nemám čas a chuť a tak...”.

Hmm.

A “já už mám teda ten titul žejo...”

Jojojo.

Ale ale tohleto je vlastně to vzdělávání. To vzdělání, to že někdy u zkoušky vodvykládám definici toho, co to je rozum, co to je myšlení, co to je vědomí, nevědomí, k čemu to je, absolutně k ničemu.

No jasně no.

To, že učitelka prvního stupně se, udělá zkoušku z vysokoškolský matematiky, kterou v životě už nebude potřebovat...

Jo...

... ale nikdo jí tam neřekne jak se má, jak má učit, to fakt, ten systém toho školství je, je téměř k ničemu...

Jo právě no, jo jasně no. Možná spíš potom se toho nejvíc naučej ty lidi asi těma zkušenostma no. Tim co jako zažijou, čím projdou.

Tutově, tutově! A nebo jsou nebo jsou autoři, který jsou tak skvělý, že dokážou věci vysvětlit ee dokážou nadchnout a jejich knížky se čtou jako pohádky, jo. A jsou věci, knížky, který by si měl člověk přečíst ještě předtím než si pořídí dítě!

(smích)

Znáte Marka Hermana?

No ... nevim ted'...

Eee nechcete si napsat literaturu? Doporučenou vod praktika?

Jo to by mě zajímalo, určitě...

...

Dobrá

No, tak jo, děkuju.

Nevim, kolik jsme toho řekli teda k tématu (smích).

Jo, jojojo, já myslím, že dobrý takhle, já to vždycky tak přeskakuju, ale vyplyne z toho, co chci...

Dobrá. Chcete kolegyni ještě?

Já nevim jak, jak ona, jestli...

Stejný DD, rozhovor s dalšími 2 pracovníky

Jo, jojo. No říkal že jo, že asi v pohodě.

Já nevim, jestli jsem úplně to, víc k tomu člověk, víš co.

Ne hele, to je, to je v pohodě.

Nemám tak velkou praxi.

Tak zas jakoby on má velkou, takže bych řekla že to, že pro porovnání je to možná dobrý.

Eee, na to fungování tady jsem se už nějak ptala, nebo to jsem z toho nějak pochopila, tím že je to teda ten menší, menší eee, dětskej domov a jak se třeba tobě líbí tady?

No na mě to tady působí jako rodinně, jako rodinný prostředí.

No na mě právě taky, jakože mi to přijde fakt jako...

... ještě my si jako všichni zaměstnanci tykáme.

Jojojo.

Takový fakt jako, kdyby to bylo jako doma. Že to jako na mě fakt tak působí. Nebo když jsem sem přišla prvně, tak jsem si jako říkala, to je fakt strašně příjemný prostředí, tady si všichni spolu vycházej, vždycky se sejdeme prostě, řekneme si, co ty děti a tak.

Jo jojo.

Je to fajn.

Taky mi to tak přijde.

A ještě jako, jak to vedou ty chlapy, tak je to taková pohodička, že jako je to takový příjemný většinou.

Jojojo.

Nemaj s ničím problém a všechno se dá nějak jako vyřešit a naplánovat a tak no.

Jojojo to je dobrý, to je dobrý. Jo. Aaa možná je to náročný spíš časově ne?

Jo, to jo. Jako časově a někdy jako i tím, jakože s těma dětma tak jako bojuju. Že oni se tak jako vztekaj, vymlouvaj žejo. Ještě taky jak jsem tady tak jako chvílku.

To jsem si říkala, že tím, že seš tady chvíli nebo možná žejo tím, že jseš mladá dost.

Mladá no, to taky. To taky no, to taky. A tadyty moje mám jako hodně, hodně věkově pospolu. Že mám jako 5 dětí, který jsou kolem 9-11 třeba.

Jojo.

Takže je to hodně znát, že voni se mezi sebou tak jako hádaj, jsou to sourozenci. Často jako odmlouvaj a zkoušej, tak to je taky jako náročný. Já jim vždycky říkám, že jsem byla hodný dítě, byla jsem jedináček, nebyla jsem drzá a sprostá a mám tady jako vychovávat je, který jsou všechno z toho. Takže to je pro mě někdy jako těžký.

Jo jojo.

Ale vždycky jako se to snažim nějak zvládnout. Chce to hrozně jako najít síly v sobě. Že třeba jako je nějaký konflikt, tak to nějak jako vyřešíme uklidníme. A pak nějak jako nechat je bejt a za chvílku prostě voni přijdou třeba samy.

Jo.

Hraju si trošku na psycholožku, musím to s nima jako probrat, co se stalo, řeknu, že i pro mě to je těžký, že jsem tady chvíli. Řeknu že “hele vy mě rádi mít nemusíte, já jsem tady prostě pro vás a je potřeba abysme se prostě navzájem respektovali, ale nenutim vás k tomu, abyste mě měli rádi, chápu, že to prostě trvá” nebo něco. Voni většinou jako to pochopěj a jako na chvílku se to zklidní jo.

Jojojo.

Takže to.

Tak to je dobrý no. Já jsem si říkala, že jako todle musí bejt těžší.

Joo. Jsme teďkon tady s D, to je kolega, ten je pode mnou a jsme teď spolu. Jakože on je na tý 2, já jsem na 3 a jsme tady oba dva jako krátce, na ten HPP a máme tu směnu jakoby spolu, takže to je, vo to víc je to jako vočista, protože nás sem do toho hodili...

...no jasně no!

A na tý protisměně jim to funguje, protože jsou tady prostě 10 let, dole je prostě starší pán, to je M, ten má respekt jako p... jako hodně žejo. Pak je tady M, ta je za mě, a jim to prostě šlape. Protože už to maj jakoby zajetý. A nás do toho hodili spolu a my tady občas máme úplně bordel a ty děti to zkoušej žejo a to.

To si říkám, právě, že ten začátek musí bejt právě teda... ale tak voni s tim asi počítali...

...jo asi jo...

že jsou s tim asi jako...

Jo jako to vedení je asi rádo, že jsme jako mladý, si myslim, víš.

Právě.

A i nám jako pomáhaj, že S třeba přijde a řekne: “Notak co, jak to jde?” A minule se nějak kluci porvali, byly fakt hnusný jako.

Jo.

Tady byla třeba jako kolegyně jiná přede mnou, no a voni: “i ta R byla lepší prostě, a takhle na mě jako.”

Tyjo!

Tak von si je, já sem řekla jako: “hele kluci tohle, ale to už ne!” Já jsem šla jako za ředitelem, tak si je tam vzal a prostě řek, že takhle se jako nebudou chovat děti k zaměstnancům, kor ne jako k ženským. Tak se docela jako zklidnili, že to je jako znát. Ale někdy to je docela jako psychicky náročný, někdy se mi chce i brečet. A má to takhle i ta kolegyně.

To chápu no.

Někdy je to hezký, voni prostě je vidět, že jim člověk do toho života něco dává a někdy prostě je to úplně, jako člověk z toho jede vysátej a prostě si říká jako, jak to to.

Ahoj.

Dobrý den.

...

jako tudle práci člověk nezačne...

já jsem si zase říkala, kdy jindy než teď...

jo teď je čas jako...

takže jsem si řekla teď, dokud nebudu mít svoje děti a pak se uvidí. A jako pak zase třeba až po dětech, až bude mejm dětem třeba jako 10, 12, až pak. Protože teď nebo potom.

To je těžký no...

Ale jestli po svejch budeš mít ještě náladu, se tady jako...

Poznámky z rozhovoru s dalšími 2 zaměstnanci

(bez doslovného přepisu)

Problém děti zaměstnanců:

- zaměstnanci si vodili s sebou do práce vlastní děti
- dilema vlastní děti mohou žárlit, zároveň rodič má jako pracovní náplň, že se stará o jiné děti a má je mít rád
- více i u žen, složité odlišit (svoje děti, svá domácnost X práce)
- vodil si dceru (od 7, 8)
- zároveň se musí zaměstnanec chovat stejně ke svým jako k ostatním (např. chodili žalovat děti z DD, proč mluví dcera vulgárně) - musí stejně potrestat, jako by potrestal děti z DD

Kvalita života dětí v DD

- kvalita života - celkem dobrá úroveň
- představí si pod tím - naplňování potřeb (ty mají děti v DD naplněny, kromě emocionálních)
- přirovnání - jako odjezd na školu v přírodě/tábor, ale už se nikdy nevrátí (pokoje po 2, společná místnost, jídelna, daný program, režim)
- kroužky, škola, kamarádi, domov, vše jako běžná rodina - chybí ale ne/přijetí rodičem, střídají se pečovatelé, neziskovky, náročné budování pouta
- často zažili děti zklamání

(problém neziskovky chtějí obejmout, starat se o děti, ale pak najednou odejdou z života dětí

- problém aby je nezranily)

- nepřerušovat pouto, jinak trauma

Traumata, zklamání:

- děti zažily hodně zklamání, traumat
- často ani vychovatelé nevědí, čím si prošly (cítí, že děti něco poznamenalo, ale neví co)
- "něco se stalo, ale neví se co, v dětech je něco zvláštního, hlubokého" (například i mezi sourozenci)
- obrovsky těžké pro vychovatele!!! - neví s čím děti přichází, co zažili (informace od OSPODÚ dost povrchní, lepší neformální rozhovory)

2014 - nově umístit dítě do DD může jen soud

- předtím umíst'ovaly diagnostické ústavy
- lepší - diagnostický ústav pobyt 6-8 týdnů, mezitím diagnostický ústav vypracoval etopedickou, psychologickou, sociální a zdravotní diagnostickou zprávu = komplexní vyšetření dítěte (všestranné vyšetření, odborníci)
- vyšetření dostaly dětské domovy ještě než dítě přišlo
- zároveň dítě v diagnostickém ústavu adaptace
- nyní odebrání a rovnou umístění do DD
- chybí podstatné informace - zaměstnanci DD hl. nástroj pozorování, vyšetření až například po roce (dříve bylo nejdříve)

Chystané reformy:

- 6 děti na dospělého, sice méně, ale ten zase na děti sám

Služby zaměstnanců

- různě nastavené střídání směn
- někde služba například 24 hodin (den a noc) a pak přichází nová služba další ráno (velké střídání u dětí), jinde rozdělené denní a noční (například za sebou má jeden 2 dny, jiný 2 noci)
- problém střídání služeb, předávání informací
- vždy jde o instituci (i přes snahy rodinného typu) - důležité, aby děti nepocit'ovaly

Co vidí pracovníci, že by mohly děti vnímat jako znevýhodňující

- běžné věci jako například přespání s kamarádkou, to není možné

(aby dítě z DD někde přespalo, musí schválit OSPOD, naopak v DD není kapacita ani vhodné, aby tam přespal někdo cizí)

- bydlení - rozvržení rodin, spolubydlení na pokoji (proč bydlí tam kde bydlí, s tím s kým dítě bydlí)
- svačiny - nevypadají moc atraktivně, jiné děti mají peníze a kupují si, všechny děti stejná ne moc zajímavá svačina (jiné děti atraktivnější), ale často důvod, že i nestíhají

Pravidla a fungování

- musí být hrozně spravedlivé
- pro všechny stejná pravidla, nesmí být výjimky (děti vnímají velmi nespravedlivě)

V čem se mají dobře děti v DD

- materiální zabezpečení velmi dobré (lepší než průměrná rodina) - vlastní kola, lyže, na Vánoce hodně dárků
- na jídle taky nestrádají
- v létě pobyty, tábory, velmi atraktivní kroužky (například koně)
- dostatek peněz (sponzoři, lidi přispívají, není těžké sehnat)

Z pohledu pracovníků hlavní problém a znevýhodnění dětí - odchod z DD

- při odchodu se děti nemají kam vrátí, nesmí selhat (nemají zázemí)
- naprosto nežádoucí je návrat zpět do rodiny (rodina dítě stáhne špatným směrem, dítě si idealizuje rodinu i pokud je špatná)
- dále problém - absence základních návyků, slušného chování (pustit někoho sednout, vyhýbat se lidem v davu, ...)
- absence vzorů (chybí nápodoba, vzorce), často chybí i základní dovednosti (například neumí si zavázat tkaničky)

- nevhodné vzory, nevhodné rodinné prostředí, špatné zvyky a zážitky z rodiny

Rodiny dětí

- chybí práce s rodinou, špatné vzorce (cyklí se špatné chování)
- DD se nesnaží nahradit rodinu, ale poskytnout lepší prostředí, lepší vzorce, zážitky

Rozhovor 2

Dalším dětským domovem je o mnoho větší dětský domov. Kapacita tohoto dětského domova je 54 dětí. Děti jsou rozděleny do 7 rodinných skupin, které fungují samostatně v jednotlivých bytových jednotkách. Bytové jednotky nejsou všechny na jednom místě, ale jsou rozmístěny do jednotlivých objektů patřících dětskému domovu. O každou skupinu se starají 4 vychovatelé, kteří se střídají. Dětský domov je v centru velkého města. Lokalita, tedy velké město, nabízí spoustu možností, například volbu škol, volnočasových aktivit, společenských událostí, které jsou v pěší vzdálenosti nebo velmi dobře dostupné dopravou. Na první pohled byt skupiny, kterou jsem navštívila, působí velmi příjemně. Byt je velmi dobře a nově vybaven. Stejně tak sympatické jsem vnímala i vztahy a fungování dané skupiny. Dětský domov je, co se týče financí či spolupráce s dalšími organizacemi, velmi dobře zajištěn. V dětském domově téměř nejsou mladší (předškolní děti), naopak je zde více dětí starších, na základní a střední škole či studujících VOŠ a jiná další studia.

Popis respondenta:

Respondent, se kterým jsem na základě jeho ochoty participace prováděla rozhovor, pracuje v dětském domově velmi dlouho (15 let). Sám se problematikou dětského domova zabývá také odborně, kdy píše a přednáší. Z mého zájmu je překvapen a nadšen. Zmiňuje, že je problematika dětského domova velmi opomíjená.

Praxe respondenta je 15 let, 15 let pracuje v tomto dětském domově, předtím dělal ještě v Anglii "past'áku".

Práci má respondent velmi rád. Tvrdí, že nelze dělat tuto práci bez toho, aby ji měl opravdu rád. Naopak se velmi divil, že se na vztah k práci vůbec ptám. Předpokládá, že tuto práci dělají jen lidé, co jí mají opravdu rádi, musí je naplňovat, mají vztah k dětem a podobně. Na mé argumenty, že ne každý to tak má, a že pro někoho je to víc jen práce a může jej vysilovat a nemusí k ní mít jen pozitivní vztah respondent reaguje - "je to krásná práce, ale velmi náročná". Je opravdu naplňující a má ji rád, ale je to opravdu náročné.

Odpovídám, že to tak asi musí být a že o tom také vypovídá délka praxe. Následně zmiňuje, že většina vychovatelů dělají tuto práci velmi dlouho a mají obdobně dlouhou praxi (kolem 10 let a více). Dále, že jsou všichni většinou starší, průměrný věk zmiňuje nad 50 let. I to je

podstatné, neboť mají starší lidé u dětí větší respekt. Respondent následně zmiňuje, že jsou k práci nutné určité životní zkušenosti. Zmiňuje, že by pro mladé lidi (například jako jsem já), bylo daleko náročnější vybudovat si u dětí respekt. Já reaguji, že jsem potkala v jednom dětském domově takto mladou dívku, která si právě na výše zmíněné problémy stěžovala. Rozložení pohlaví vychovatelů je zhruba 50:50.

Dětský domov je zřizován krajem, jde o školské zařízení, proto financování a fungování popisuje respondent jako obdobné i u jiných školských zařízení. Tento dětský domov je hodně bohatý, kraj poskytuje dostatek peněz. Respondent zmiňuje, že se tady děti mají opravdu dobře a žijí poměrně v luxusu. Díky kraji a dostatku peněz dle respondenta zároveň patří tento domov k jedněm z nejlepších v republice.

Když se ptám na pojem kvality života a jak jej vnímá zmiňuje, že je kvalita života je opravdu dobrá. Děti jsou zabezpečeny velmi dobře, je o ně dobře postaráno. Nejen že žijí v daleko lepším prostředí než v původní rodině, ale také se mají daleko lépe než většina obyvatel česka. Respondent ale zmiňuje, že jde především o materiální zázemí, či nastavené fungování dětského domova. To se samozřejmě netýká aspektů vztahů, rodinných a emocionálních.

Tímto se zároveň dostáváme k tématu rodiny. Ústavní výchova není trvalá. Děti se mohou vrátit do rodiny a to by mělo být i cílem. Problémem je, že rodiče nevyvíjí snahu o změnu, proto děti stále v dětském domově zůstávají. Tento aspekt však děti vždy vnímají a velmi negativně na ně působí. Dítě zároveň nechápe, proč se rodič nesnaží a proč musí zůstat v domově a je to pro něj těžké přijmout. Problémem je, že se rodina nesnaží nebo nijak nemění. Respondent zdůrazňuje, že kdyby rodiče chtěli/mohli/uměli... tak si dítě vezmou. Pro dítě je zároveň velmi těžké pochopit situaci a proč to tak rodič má. Za důležitý problém znovu označuje fakt, že se rodina nemění.

Respondent poznamenává, že biologičtí rodiče (či rodiče z rodiny odkud dítě přichází) budou vždy rodiči dítěte. Jde o fakt, který se nijak nezmění. Závisí proto velmi, jak se dítě k tomuto aspektu postaví a jak jej dokáže přijmout a zpracovat. Dítě musí přijmout, že toto budou vždy jeho rodiče a že se to nikdy nezmění. Právě výše zmíněný aspekt, tedy přijetí rodičů a vztah, který si k nim dítě vytvoří, považuje za poměrně důležitý v oblasti spokojenosti dítěte.

Dětský domov zároveň nemůže suplovat rodinu. Není to možné zejména z kapacitních důvodů a nedostatku personálu (vychovatelů), dále také kvůli formálním záležitostem (zákony, ...). Jako další důvod zmiňuje respondent, že vychovatel nemůže mít rád všechny děti stejně.

Co se materiálních aspektů kvality života týká, jde o nadstandard. Domovy a děti v nich mají dostatek (často velmi hodně) peněz. Problémy vidí v sociálních aspektech, kdy dětský domov nemůže nahradit rodinu. Ač se domovy snaží, co můžou, nebude to nikdy možné. Jde také o školské zařízení. V domovech není poskytována "péče", ale fungování je víc specifické. Respondent je popisuje jako více podobné fungování jiných školských zařízení, tedy povaha zřizování neumožňuje jiné fungování.

Za hlavní problémy respondent dále znovu označuje zejména spolupráci s rodinou (a fungování rodiny), ze které dítě přichází. Zároveň původní rodina je hlavním problémem, který spouští mnohé další, jenž se od něj dále odvíjí. Rodiny, ze kterých děti pochází neumí, či nemohou fungovat běžným způsobem a jejich fungování je vždy v určitém smyslu patologické.

Na dotazování, jaké hlavní problémy (potažmo nedostatky) ve svém životě by zmiňovaly děti samotné, odpovídá, že to nemůže říct on, že by nejlépe dokázaly odpovědět děti samy. V reakci na to rozebírám, proč se nechci ptát přímo děti samotných a proč jsem zároveň zvolila jako vhodnější respondenty pro výzkum právě vychovatele. Tedy zejména jde o etické hledisko, kdy považuji za nevhodné ptát se děti na takto citlivá témata, neboť předpokládám určitou souvislost s horší kvalitou života a traumatem způsobeným odebráním z rodiny. Jako další pak také u vychovatelů předpokládám větší nadhled a schopnost hodnocení, sumarizace a podobně (než například u mladších dětí). Respondent je z této odpovědi nadšený. Souhlasí se mnou a velmi oceňuje, že jsem se k tomu postavila takto. Zároveň sám zdůrazňuje, že jde o opravdu citlivé téma a děti samy o něm neradi hovoří. On sám s dětmi pracuje velmi dlouho a říká, že se je snaží poznávat, i tak však takováto hlubší témata děti ani jemu často nezmiňují. Proto si myslí, že by se o tom nechtěly ani samy děti bavit s neznámou studentkou. Dle něj jde o opravdu složité osobní záležitosti. Hlavní problémy, které děti v životě řeší a jež je trápí, případně až traumatizují, spojuje právě s původní rodinou, či odchodem a umístěním do dětského domova a následného ponechání zde. Vnímání problémů, případně kvality života, či určité spokojenosti se životem, může být u dětí velmi odlišné a je vždy velmi individuální. Za hlavní však považuje, že všechny děti chtějí domů, kam nemůžou a jsou kvůli tomu nešťastné.

Poté respondent zmiňuje, že jde o krásnou práci, ale že je v něčem smutná. I tak však jde vždy o práci. Není pravda, že by ji vychovatelé dělali jen kvůli určitému “vyššímu dobru”. Jde stále o normální práci, která je vykonávána za peníze. I přesto, že jde však primárně o finanční odměnu, práce má určitý důležitý smysl, který zároveň u vychovatelů hraje velkou roli (důležitá složka toho, proč se vychovatelé této práci chtějí věnovat).

Děti žijící v dětských domovech jsou většinou starší. Malé děti se tam vůbec nedostanou. Dále respondent zmiňuje, že nyní mají v dětském domově víc cizinců než dříve. Děti se často do domova dostávají po delší době, a i proto mohou být více poznamenané (“narušené”) původní rodinou a nevhodným životem v ní. Základ je však u všech dětí stejný. Většinu trápí obdobné problémy, spojené hlavně s rodinou a umístěním do dětského domova.

V dnešní době se objevují určité snahy o změny fungování systému dětských domovů. I tak je však tato problematika velmi opomíjena. Respondent mnohokrát zdůrazňuje nedostatek literatury k problematice dětských domovů. Dále také malý zájem veřejnosti o tuto problematiku a malou informovanost. Změny a lepší fungování znemožňuje dle respondenta především personální nedostatek (kapacitně nelze pokrýt). Zmiňován je také obrovský nedostatek pěstounů.

Jako jeden z možných důvodů opomíjení dětských domovů zbytkem společnosti označuje, že jsou děti z dětských domovů “neviditelné”. Děti s určitým postižením jsou na první pohled poznatelné a lze také dobře sledovat s jakými potížemi se potýkají. U dětí z dětského domova však většina lidí nevidí více do hloubky. Nikdo neví proč jsou v dětském domově, co prožili předtím, co prožívají nyní. Zároveň jsou něčím poznamenané a životní události, kterými si prošly, je změnilo a negativně ovlivnily. Znovu zdůrazňuje, že je nutné si uvědomit, že toto je hlavní problém. Je nutné se zabývat zejména tím, jaký dopad má na dítě to, co prožilo, jak jej to poznamenalo.

Jako další problém je zmíněn zejména odchod z dětského domova. Dítě ví, že jednou z domova odejde, je přesně dáno i do kdy tam může být. S odchodem se počítá a dítě se na něj připravuje a očekává “co bude pak?”. Za problematické je považována také absence zázemí dítěte po odchodu z dětského domova.

Mezi jiné problémy patří také špatná mezioborová spolupráce a propojenost jednotlivých složek. S tím souvisí i nedostatek odborníků, nedostatek sociálních pracovníků, psychologů. V návaznosti na mé studium psychologie respondent zmiňuje, že by bylo ideální, kdyby v každém dětském domově fungoval také psycholog. Lepší by byla určitě také intenzivnější spolupráce s “neziskem”. Problematická je zároveň chybějící následná péče. Naopak ale respondent zdůrazňuje, že se určité změny odehrály a fungování je o mnoho lepší než například před 20 lety. Dříve nebyly neziskové organizace vůbec. Horší bylo také vzdělání vychovatelů. Dnes mají všichni vystudovanou vysokou školu, na rozdíl od toho dříve práci dělal skoro kdokoliv, a to bez více odborného vzdělání.

Všechny děti z dětských domovů označuje jako deprivované.

Co se týče práce vychovatele, znovu je zmiňováno, že jde o náročnou práci a je nutný pravidelný odpočinek. Prevenci vyhoření zde považuje za velmi důležitý aspekt. Je nutné, aby si vychovatelé odpočinuli od dětí a pečovali o sebe.

Dotazuji se, zda je fungování tohoto dětského domova například i jiné v tom, že se jedná o dětský domov nacházející se v centru města a ve velkém městě. Napadá mě třeba, že z hlediska sociálních kontaktů (či celkově socio-kulturního zázemí), by na tom děti z tohoto domova mohly být opravdu dobře. Respondent toto sociální zázemí považuje za poměrně samozřejmé. Potvrzuje, že kontakty s vrstevníky jsou výborné, že děti mají spoustu kamarádů, hodně vrstevníků kolem. I tak ale argumentuje tím, že vrstevníci nejsou rodina.

Jako hlavní problém respondent ještě znovu zmiňuje důvody, proč je dítě umístěno do dětského domova. Což zároveň souvisí s dalšími negativními událostmi, které dítě ve spojitosti s tím zažívá.

Respondent velmi oceňuje volbu tématu. Sám se zabývá problematikou dětských domovů. Znovu si stěžuje na malou informovanost veřejnosti, či nedostatek literatury. Je rád, že se zrovna o toto téma zajímám a myslí, že je velmi přínosné, aby se mladí lidé (a zvláště v rámci

studia), tímto tématem víc zabývali. Zároveň také zmiňuje velké opomíjení problematiky dětských domovů i v rámci studia na vysoké škole. Dodávám svoji zkušenost, kdy potvrzují, že jsme se v rámci studia problematikou dětských domovů prakticky nezabývali. Zároveň zdůrazňuji, že to možná nespadá mezi témata související s daným oborem.

Rozhovor 3

Další navštívený dětský domov patří mezi jeden z větších domovů. Nachází se v malé vesnici ve Středočeském kraji. Kapacita dětského domova je 48 dětí. Ač jsou děti rozděleny do 6 rodinných skupin, maximálně po 8, všechny skupiny žijí pohromadě v rozdílných bytových jednotkách ve stejné budově. Budova i okolní areál budovy jsou velmi prostorné. Zahrady dětského domova nabízí rozlehlý prostor k trávení volného času či sportovním aktivitám (v areálu se nachází velký park nebo sportovní hřiště). Kvůli velkému areálu i společné velké budově domova, nejsou rodinné skupiny tolik separované, jak je tomu například v jiných domovech. Do škol dojíždí děti do nedalekých vesnic a měst, vychovatelé je zároveň musí hodně dovážet autem. V dětském domově nyní žije také více malých dětí, a dále i děti s mentálním postižením.

Popis respondenta:

Respondentka, s níž byl rozhovor realizován, je zároveň ředitelkou domova. V domově působí kolem 20 let. K práci i k dětem má kladný vztah. Vyhovuje jí odlehlost domova i koncentrace skupin ve stejné budově. Zároveň je spokojená s rozlehlostí prostor i areálu, které považuje za velkou výhodu domova.

Jo tak jestli můžu začít, nejdřív teda ty rozhovory jsou nahrávaný, budou ale anonymizovaný. Je to kvůli přepisu, aby se tím usnadnil, ale ty přepisy nikde nebudou. Případně teda, kdybyste nechtěla tak nemusíte odpovédět. Tak jestli můžu, tak něco o vás, jak jste se třeba dostala k té práci? Já to mám, abych měla zhruba představu, třeba jak dlouho ty lidi dělaj tu praxi, co studovali, proč to začali dělat...

Ehee, tak dobře, takže já teda jsem ředitelka. Tadytu práci dělám, bude to 20 let ta práce.

Mhmm, mhmm.

Jinak jsem původně vystudovaná vychovatelka střední školy, pak teda samozřejmě magistr speciální pedagogiky. Takže takto.

Jo. Jojojo.

Takže to je tak jako přes speciální školství do dětského domova.

Jo a dělala jste předtím vychovatelku?

A předtím jsem nedělala vychovatelku, učila jsem. Dělala jsem chvíli vychovatelku, pak jsem učila. Teď eee dělám tudleto práci.

Jo. Jo.

Po těch mnoha zkušenostech, mnoha letech.

No jasně no.

Ve škole tak podle no, protože mě to zajímalo.

Jo (smích). A co možná byste řekla tady o tom, o tom domově vašem. Protože já jsem koukala normálně na stránky, jak je velké, normálně kapacita žejů dětí, rozdělení a tak. A možná co byste k tomu dodala, jak to funguje spíš jako z vašeho pohledu.

To ale jako bude potom na dlouho, protože já když potom začnu vyprávět, tak to je...

...jo takhle (smích).

No, ale to nevádí. Tak teď máme 40 dětí, rozdělených do 5 skupin. V každé jsou, rodinných skupin, snažíme se ten systém rodinných skupin. I když samozřejmě neodpovídá tadleta budova požadavkům zákona 109 z roku 2002 o ústavní výchově, ale tak snažíme se tomu vyhovět. To znamená rodinné skupiny, že se, tam jsou děti různého věku, různého pohlaví, tak jako všude jinde, a je to z toho důvodu, aby tam byly sourozenci, aby mohly být vlastně sourozenci na jedné skupině. Protože dřív to bývalo jinak žejů, že byly děvčata zvlášť, chlapci zvlášť, ale teď je to, má to svoje, ale má to svoje výhody, nevýhody. Ale tak musíme v tom vidět hlavně to pozitivní, takže tak. Takže dobře, už jsme si na to zvykli. Já tenkrát jsem to tady zaváděla a než si ty kolegové, kteří tady byli, na to zvykli, taky jim to trvalo, ale pak se v tom člověk našel. Samozřejmě to je jiná práce, protože když máte skupinu jenom kluků, tak si s nima ten člověk šel zahrát fotbal žejů, nebo dělal s nima takový jenom klukovský práce. Kdežto teď, když má skupinu, kde je i to tříleté dítě, ale je tam i ten patnáctiletý kluk, tak je to takovej trošku problém jo.

Jo.

Jo ta organizace práce, je to docela nápor na organizaci pro toho vychovatele, jak si teda to uzpůsobí to odpoledne. Stejně tak jako, vzhledem k tomu, že tam má prvňáka, devátáka, tak se musí učit zvlášť jinak s prvňákem, jinak s devátákem...

Joo.

... čili to, všechno je to o individuální práci. Nehledě na to, že teda u nás máme dvě třetiny dětí s lehkým mentálním postižením, až středním mentálním postižením, což zase vyžaduje úplně jiný způsob práce.

No, to jó!

Což jako, ale to dnes je ve školství běžný, ve třídách žejů pochopitelně...

...mě překvapilo spíš...

...v souvislosti s inkluzí jo a podobně. Takže je to takový jako náročný pro ty lidi. No a jak naplňujeme teda ty rodinné skupiny, nebo tu práci v rodinných skupinách, tak my tady až tak právě nemáme třeba ten byt uzavřený, ale snažíme se, aby o víkendu, máme tady k dispozici kuchyňky, takže vychovatelé si vaří s dětmi.

Jojojo to jsem viděla.

Za pomoci dětí, takže děti běžně jim pomáhají jako domácí práce a práce v kuchyni zastát. Takže to už dneska, když slyším, že si dítě z dětského domova nenamaže ani chleba, tak mě berou všichni čerti, protože to je taková kravina, jako v dnešní době, že to snad už...

Hmmm.

... jako to nevím, jestli někde existuje jako takovej dětskej domov, kde to teda to dítě neumí. Nehledě na to, že třeba u nás máme ten systém takovej, že prostě o tom víkendu, když si teda vaří, tak si můžou i vybrat, co si navaří.

Jojojo.

Takže nedáváme jako centrálně žejo z kuchyně všem skupinám stejně jídlo. Ne prostě ať si to nakoupěj a ať si jídlo, samozřejmě žejo protože máme spoustu mladých kolegů, tak využíváme hodně, od Covidu jsme se naučili využívat, Košíky a podobně (smích)....

... jo jojo ...

...jo tydlety nákupy. Což trošičku, jsem teď nad tím přemejšlela, vlastně ten systém je o tom, aby ty děti si dokázaly nakoupit žejo jako. Takže občas jdou, si doběhnou, a něco třeba ještě dokoupit jako.

Jojojo.

To jako je celkem běžný. Tákže takto. No a máme jednu skupinu teda zvlášť. To jsme udělali v loňském roce, máme v zahradě, ten areál je obrovský, máme v zahradě dům, rodinný dům.

Jo!

Který vlastně původně sloužil pro údržbáře, pro zahradníka, ubytování jako pro rodinu. No a teď tam máme ubytovanou vlastně tu rodinu 8 dětí a s nimi tam se střídaj ty vychovatelé.

Jo.

Na každé skupině teda jsou 2 vychovatelé, který se prostě po směnách střídaj. Říkám jim, že jsou to kmenoví vychovatelé dětí, říkaj jim „teto, strejdo“.

Jojojo.

No a jinak teda v noci máme noční asistenty, což jsou taky pedagogičtí pracovníci. Tákže takto.

Jojojo.

Ehh, ještě k práci. Co se týče samozřejmě, naše děti choděj do škol, nejsme dětský domov se školou, takže skupinka odchází tady do K., ostatní děti rozvážíme do škol, takže v tady vedle v Č. máme školu s..., kde jsou třídy speciální, což je takový jako prima. To je normální základní škola a v rámci té školy jsou speciální třídy.

Jojojo, že maj jenom třídy.

Takže to není jako úplně speciální škola, to zase máme jinde...

Jojojo, že je to jako lepší.

...takže je to takový ten mezistupeň vlastně. Čili oni potom, vlastně na tom 2. stupni, chodí do kmenových tříd na předměty jako je fyzika, chemie a takovýty, který se tam normálně učej.

Tákže takto.

Jojo.

No a pak teda odvážíme taky hodně dětí teď, myslím si, že dokonce 13 dětí, do speciální školy, protože tam už je těžší to mentální postižení. Stále je to tedy ještě lehké mentální postižení, ale i střední mentální postižení, to jsou ty naše sedmnáctiletý děvčata, který jsou na úrovni šestiletýho dítěte žejo, takže... ale naučí se písmenka a naučí se počítat, takže ten rozptyl je obrovský.

Ehmm.

Plus teda nakonec děti chodí do školky mateřské, tady v K.

Jo, no mě překvapilo právě, jak jsem koukala na tu výroční zprávu z minulého roku, a že jste měli jako dost i těch mladších dětí, že když jsem byla jako jinde, tak tam vlastně neměli takhle malý děti. Že tam byly převážně ty starší no.

No my jsme dlouho měli právě, když jsem tak jako někomu někomu říkala, tak jako jaký máme složení dětí, dlouho byl mladší školní věk.

No.

No samozřejmě teď už vyrostly žejo. Jenomže jsou to třeba děti starší už, i dvanácti, třináctiletý, té A. je sedmnáct. Ale opravdu je to dítě se středním mentálním postižením.

Ehe.

Takže je na úrovni toho dítěte z mateřské školy.

Ehmm jojo.

Je to, ta práce zase, což o to když někdo nezná tadytu problematiku speciálního školství...

...no...

... tak se to těžko vysvětluje jako jo. Když já napíšu statisticky, že máme děti v tom a v tom věku, tak tam vždycky musím dodávat: „ale jsou to děti, který jsou s tím a s tím postižením“.

Jojojohojo.

No takže tak.

No jasně no.

Jo, což teda je, třeba teď, já vim, že to vás teď třeba moc nezajímá, ale já vždycky k tomu sklouznu, protože řešíme, co s nima dál, jako jo s těma dětma .

Ehhh jo, no jasně no!

Protože já jim třeba dělám poručníka, poněvadž tam rodiče naprosto se vytrátili, jsou někde ..., někde jsou (smích), ale nevíme kde, takže...

Jooo.

...což to je problém pochopitelně. Mnohdy, když třeba potřebujeme podpis k lékaři na určitý jako úkony a podobně, takže je tam dobrá, no teď třeba občanky budeme zařizovat, je potřeba aby tam někdo, někdo jako zákonný zástupce, někdo prostě figuroval. Tákže to jsem já. No, ale teď dobře, takže tohleto všecko zvládáme. No, ale co dál s nima?

Mmmhmm.

A to je náš problém. Protože to jsou děti, který naprosto nejsou schopný se o sebe samy postarat.

Mhmm.

Takže takže to nás teď čeká vymyslet, co dál. Přesto zase aby, třeba sourozenci žejo když jsou, tak zase aby spolu. Jestli teda, když to chráněný bydlení nezvládnou, jestli teda do ústavu sociální péče, kde by byly spokojený, protože třeba nejsou schopný se samy o sebe postarat...

...mmm. Nó.

Hlavně máme děti psychiatrický, co jsou medikovaný, takže... tam taky bude problém.

Mhmm.

Protože když potom člověk vidí jejich rodiče, jak neberou léky, nepostaraj se o sebe, myslí si, že jsou normální a tak, maj ty děti, mnoho dětí, ani neví kde už pomalu. A všechny ty děti jsou tím vlastně poznamenaný žejo.

Hmm, mmm.

Tim, že ty rodiče jsou takový, jaký jsou. Tak to je taky problém. To taky řešíme prostě sobě si.

No, nono, to určitě no.

No, to je takový jako, to dítě který vyrůstá s tou běžnou mentalitou, tak to je úplně o něčem jiným.

Jo! Jojojo.

Než-li, než-li to dítě...

... jo, ty jsou schopný se pak jako nějak normálně osamostatnit žejo.

Jo, mmm.

Jo jojo, to určitě no.

Jo takže samozřejmě to osamostatnění, velice, velice tam hraje roli ten, ta mentální úroveň, pochopitelně.

No.

Protože to dítě, který celkem to má nějak v hlavě srovnaný a jakž takž jako funguje, jako já říkám, že nemáme žádný inženýry, ale tak jakože, adepti na vysokou školu, ale tak dobře, máme tak třeba 1 holčičku teď v této době, která by mohla. Ale tak jako zas na ni nebudu tlačit. Podle toho, jak jí to bude.

Jo, jojojo.

Nemám zájem na tom, aby byla nešťastná na gymplu, kde třeba by to psychicky a sociálně nezvládla.

Jojojo.

Ať teda si udělá jako základku a pak teda se bude, třeba teď na sportovní je žejo v B. a má dobrý výsledky, má slušný výsledky, a bude záležet jenom na ní.

Jo.

Já nevím někdy prostě v pubertě, oni se najednou někdy úplně změní, jako je to, do té puberty je to, to děťátko, který má radost z jedniček a je takový jako úžasný, a pak v té pubertě prostě bohužel to sklouzne k té přirozenosti jejich.

Jo.

A trochu se tam probouzí geny a podobně. Takže to sme takový jako trpělivý, ale myslím si, že ty děti, který tady máme, který jsou na základce se slušnými výsledky, nejsou medikovaný, tak si myslím, že mají šanci se dobře zapojit.

Jo, jojo.

Protože jsou fajn ty děti.

No, to jo. Tojo, tojo. Myslíte, že je to třeba možná i jiný, oproti třeba ty Praze a tak. Že tady už jakoby, vy už jste zas jako dál a je to tady vlastně malá třeba žejo vesnice jako docela...

No je, jako máme samozřejmě, ale jsme tak akorát jako řekla bych.

Jo jojo.

V té Praze řeší učitelé jiný problémy než řešíme my...

...no tam bych řekla, že je to jako snadnější no o dost.

Je to snadnější určitě na jednu stranu, ale na druhou stranu jsou tam i ty rodiče, ty rodiny.

Jo jojo.

Takže ty děti mají možnost utíkat k těm rodinám vlastně, k těm závadným rodinám.

Mmm.

Kdžto tady až taková možnost není. Sice bych to měla podporovat, ale vím kolikrát, jak ty rodiče nící ty děti a tak. Tak si říkám, ať ten rodič něco pro to dítě udělá aspoň. Ať za nim přijede, a má možnost za nim přijet.

Jo.

A má možnost za nim přijet. Mají možnost jezdit ty děti do rodin, ale ten rodič pro to fakt musí něco udělat.

No jasně no.

Já si myslím, že je to tak správně.

Jo, jojojojo. Jo to mě taky třeba překvapilo, že tam jako často ty lidi zmiňovali, že ty jako děti dojížděj často do té rodiny a taky to bylo takový sporný, jestli teda jako je to úplně dobře...

No vy to máte jako podporovat a víte, že to jako ty děti ničí, jako jo.

No právě!

...že vlastně v podstatě se jako z toho závadného prostředí vůbec nevymaní.

Mmm, mmm.

Což tady teda jako ta možnost vlastně jakási je. Protože oni potom třeba, i v těch 15 už začínají, nebo 14, hledat ty rodiče žejo tajdle, taky třeba jako problém, kterej se... a tak voni si je najdou třeba přes ty fejsbuky a sociální sítě...

Jo, jojo.

A teď ty rodiče jim tam něco nalžou teda a to. A teď voni teda jako tu psychiku, musíme zase dávat dohromady, platíme ty psychology drahý a tak.

Mmm.

Tak je to jako docela takovej boj no někdy. No jinak my teda teď jsme zrovna jako dětský domov před procesem deinstitutionalizace. Což znamená, že vlastně my jsme, musíme opustit tady tu budovu, kde jsou ty děti nakumulovaný, i když my je máme rádi všichni žejo a takhle, ale no nemůžem. Ale prostě trend je takový, aby žili tak jako třeba jestli jste už navštívila nějaký pražský dětský domov žejo, tak jak maj ty byty...

Nó.

...tak jak D., tak K., tak my bychom měli taky se přestěhovat do, já tvrdím teda domu, protože my jsme zvyklý na dům. A tak. Aby měli kolem sebe nějakou zahradu, nějaký prostor, protože máme spoustu vybavení na to, abychom teda v tom prostoru...

...no tady je to obrovský no.

Aby se pohybovali. Takže, takže mohlo by to proběhnout docela brzy, ale ještě nemáme kam bychom se přestěhovali.

Jó.

Takže na tom nějak už začneme pracovat, abychom tak nějak, tak aby ty děti žily v tom bytě. Mělo by jich tam být maximálně 6, což teda nevim, jak uděláme, protože teď je jich 8. Já nerada tak jako trhám ty děti, ty děti vod sebe žejo, protože už jsou zvyklý.

No jasně žejo.

No ale, určitě to výhody má. Protože ta velká kumulace potom, třeba zrovna konkrétně těch dětí v té pubertě, tak není dobrá. Poněvadž tam se pak řeší takový ty závislosti a podobně.

Jojojo. Že jich je tady hodně, jako vlastně všichni na jednom místě.

Ták. Můžou se ovlivňovat. Kdežto, když budou tak někde rozstrkaný, tak by se tolik nemusely, neovlivní. Nehledě na to, že prostě budou žít v běžné domácnosti.

Jo, mmm, mmm.

Notak má to, určitě ta myšlenka je dobrá.

Jo, jojo.

Ale tak je to pro nás úplně jinej způsob práce.

Jo to chápu no, že tady jakože, když jste vlastně...

My jsme zvyklý ty děti tady na to, že tu maj možnosti odpoledne kroužků. My máme tělocvičnu, máme ten velkej areál, máme tam celou dílnu...

...no v tom je to dobrý, jakože...

...my máme tady hudebnu s mnoha hudebními nástroji, my prostě si tady můžeme dovolit v tom, v té velké budově strašně moc no.

Mmm, mmm.

Ale je tam strašně, to není smysl toho vlastně, co by ty děti se měly naučit.

Mmm, jo, jo. Jo, jojo.

Tomu rozumím. Naprosto tomu rozumím a chápu to, proč by to takhle mělo být. Samozřejmě že, i pro mě je to pochopitelně naprosto nový, protože tak jako těch hodně dětí mám ráda žejo (smích).

No jasně no, je to změna že, že budou teď jako rozdělený.

Ehmm, mmm. No takže, takže tak. Samozřejmě už, ještě něco dalšího, povídejte dál.

No já to mám zaměřený, jako tu práci, na kvalitu života. Ale spíš jako, co vás k tomu napadne. Kvalitu života právě třeba dětí tady. Co byste, co by vás napadlo jako třeba ty hlavní jako rozdíly v životě v běžný rodině, v životě tady. Nebo třeba nějaký jako hlavní problémy, co se s tím můžou pojit. Není to právě jako, jen jako materiální kvalita života, ale celkově prostě.

Ono tady jako hodně, hodně kritika obyčejně je dětských domovů ta, my jsme materiální, my jsme zajištěný, ale co teda těm dětem samozřejmě nejsme schopný poskytnout... jako snažíme se, já si zakládám na tom, abychom se měli rádi, aby byly dobré vztahy, abychom si připomínali důležité dny v životě dítěte. Tak aby věděli, že mají narozeniny, kdy mají svátek tak, že to slavěj, že je důležité v životě dítěte vysvědčení. To jsou prostě, že Vánoce, takovýdle věci. Abychom jim připomínali, aby si to odnesli do svého vlastního života.

Mhmm. Jojojo.

Aby věděli, že to je důležité pro dítě. A vždycky když třeba, dejme tomu děláme, takový jako společný sezení, tak vždycky říkáme, vy si to odnesete, a potom těm klukům, který třeba jako frackujou tak potom, že to potom budeš učit svoje děti akorát. Ale to jim připomenu, když už jsou větší.

Jo.

Žejo aby to prostě, tak jako nenásilně, aby se, aby samy věděly, aby nějaký hodnoty si potom do svého budoucího života, a do svých budoucích rodin, aby si potom taky přinesly no.

Jojojo.

Samozřejmě, že se snažíme problém, snažíme se dělat úplně všechno. Aby ty děti potom třeba ve škole neměly špatnej pocit z toho, že jsou z dětského domova, ve škole, aby se jim, což to teda někdy je, jasně, velice náročný abychom splnili, všechny úkoly pani učitelek.

No jasně no.

Potom je tady, když tu je ten jeden vychovatel žejo se má, se postarat úplně úplně o všechny...

...no jasně no. To je náročný i v normální rodině!

Aby nezapomněl tomu dát tepláky, tomu dát pyžámko do školky, tomu aby nezapomněl, tomu dát něco na výtvarku, protože to zrovna potřebujou na druhé den.

Mmm.

Tak mmm je to, ale zvládáme to, ale samozřejmě, že vobčas se prostě stane, to se nedá nic dělat. Ale jinak si myslím že, tohleto je hodně důležitý. Hodně důležitý je, aby ty děti nezanedbávaly školu, je to jak já říkám, i těm starším klukům potom, kteří tady jsou ty

dospělý vlastně, kteří tady jsou na tu dohodu o tom dobrovolným pobytu. Vlastně od těch 18 let oni tu s náma sepisují žejzo tu smlouvu. Máme tady 2 tydlety kluky. Oni měly teď jako docházku do školy jakž takž: “hele kluci jako chod’te tam ale” a oni říkali: “nee do prvního pololetí není potřeba chodit”, “jak jako nemusíš chodit?? Musíš chodit!”

(smích)

Protože si prostě navykáš na to, že potom budeš chodit do práce. Když tady nebudeš chodit, do práce, když si ten návyk nevytvoříš teď, tak už nikdy.

Mmm.

No a to je vlastně od začátku té školní docházky žejzo. Prostě si navykají na nějakou pravidelnost. Takže, takže jinak samozřejmě se snažíme i těm dětem poskytovat...

(přerušeni rozhovoru, příchod lidí - téma vši)

To je věčnej boj. To nás stojí takovejch peněz.

Jó, no to jo.

Já si kolikrát říkám, ty pani učitelky jestli takhle, když zavolají nám, my si pro ty děti hned jedem, protože samozřejmě, aby někdo neřek: “nojó voni děti z děcáku to roznášejí!”.

Jó, jojo, mmm.

A jestlipak zavolaj třeba té mamince, která pracuje někde v Praze?

Nó jasně no.

Tak my pořád jako, je to tak, že máme strach, aby teda ta veřejnost nás nějakým způsobem..., protože pořád máme tu nálepkou...

jo, jojo.

...tý děcácký děti. Ale my se tak snažíme, aby jako, já jsem úplně na to alergická, ale pořád to tak nějak jako v tom podvědomí je.

Mmm, hmm.

Pani učitelky to tak teda jako často maj.

Nó jasně.

Jako jo a to je takovej jako náš problém. Takže okamžitě sklapneme krovky a okamžitě jedeme, tady jako do Č. zrovna jsme jeli pro tydle 2 holky. Přitom ženský to, už nevíme, co bysme na to koupili, ženský to ošetřujou, včera zrovna taky sme, ale my nevíme, jestli jsme to my, kdo jako to tam... my nemáme žádný jako...

...no jasně no.

Když jsme tady byli samy, v tom Covidu, tak jsme žádný vši neměli žejzo.

Mmm. Jo, jo. To se předává tam jako asi mezi všema.

Takže musí to být i jiný děti, který to maj. Ale prostě my jsme takový, že se snažíme, abysme teda okamžitě pani učitelce vyhověli, aby se neřeklo, že ...

... jasně no. Tady to je ještě takový citlivý.

No. Prostě pořád to je. Pořád to v tom podvědomí jako těch lidí jako je. Protože tady ten děcák je jako X let už.

No, no, to je dlouho.

Takže ono prostě je to, ne vždycky to bylo takhle jako je to třeba teď. To já miluju vyprávění pamětníků, protože to sme teda zase teď měli možnost se s nima setkat, protože přijeli na tu oslavu těch X let, teďka v červnu, a to je prostě úžasný žejzo. Ještě když bylo X, tak jsme tady měli pána, kterej tady žejzo zažil ještě jeptišky.

Jo, tyjo.

I ty lidi z těch 50. let jsem občas zavítají, a ještě vzpomínají na to, když tady do té doby byly ty jeptišky, který se vo ně starali. No prostě nebo když byly doby, kdy nosili ty ústavní, jenom ústavní oblečení. Všichni měli tepláky, všichni měli stejně vostříhaný hlavy. Vono tady teda bylo taky, byly doby, kdy tady bylo přes 100 dětí v téhleté budově.

To je šílený no.

Takže já když jsem přišla, tak jich tady bylo 52 a i to mě přišlo úplně šílený, jako ne já jsem přišla ze školy, kde člověk byl zvyklej na 300 dětí třeba. Ale pak jsem zjistila, že to neni dobrý, že je to lepší samozřejmě ten menší počet, menší počet těch dětí.

No jasně no.

Jinak samozřejmě todleto všecko, jako ústavní, je odbouráno. Čili když se, abychom se přiblížili teda tomu běžnému životu, tak skutečně i v tom, že samozřejmě naše vychovatelky jezdí s dětma společně nakoupit oblečení a podobně. Tadyto nikde jako nenakupujeme hromadně. Prostě to, co si to dítě vybere.

Jo.

Samozřejmě, jak říkám, jsme sociálně slabá rodina (smích), takže si můžeme dovolit jenom do určité výše. Samozřejmě jenom podle provozních prostředků.

Jo.

Ale samozřejmě když dítě potřebuje boty, tak si jede s tou tetou koupit, máme tady i pány, ale ty teda obyčejně ošacení nekupují, takže to je většinou na těch tetách, čili vychovatelkách. Že jedou s těma dětma, nakoupěj si voblečení.

Jojojo.

Který potřebujou zrovna že. Áno dostáváme tady taky oblečení, co komu už se doma nehodí, tak si z toho něco vybereme, ale ale jinak to gró musíme těm dětem nakupovat. A hlavně i s tím vědomím, aby se právě neodlišovaly i tím vzezřením, aby se neodlišovaly od těch ostatních dětí.

No jasně no. Aby je to nějak, ještě nevyčleňovalo.

Jo takže tak. Jako člověk se snaží, aby pokud možno ty děti co nejvíc zapadly do běžné komunity žejo těch dětí.

Jo, jojo.

V těch třídách, protože třídy a třídní kolektivy jsou velice kritický. Takže takže jim to musíme nějakým způsobem, i my usnadníme, musíme sledovat, jestli se něco děje nebo neděje. Jestli něco, taky né, že bysme museli úplně všechno teda zachraňovat, to by taky nebylo dobře teda kdybysme, ale kdyby bylo něco s čím si to dítě neví rady, tak jako bysme měli trošičku teda jako tam přispěchat na pomoc v první řadě.

No a je něco, co třeba právě myslíte, že by ty děti, co by třeba jako zmiňovaly, nebo co vnímaj jako, nějaký třeba hlavní jako problémy. Nebo prostě s čím, co by právě v tomhle mohlo bejt pro ně znevýhodňující, nějakým způsobem.

Já si, já si myslím, že to tak nějak jako nevnímají.

Jo, že to nevnímaj.

Což je tak jako nejlepší, si myslím.

Jo, jojo. No to je super no.

Ty mentálně postižený zaplat'pánbu ty jsou...

...ty jsou, jo ty jsou právě asi spokojený.

A teď skutečně, tak jak jste zmínila, že jsme měli hodně dlouho ty děti mladší, tak samozřejmě, oni dorostou jako do toho kritickýho věku teprve že. Že si začnou všimát nějakých rozdílů, ale my se snažíme, aby chodily tajdle do fotbalu SK..., a aby, já nevím, chodily tamdle do Sokola jo, čili ne aby byly jenom uzavřeny tady. Jo samozřejmě vo ty malý se tady postaráme samozřejmě úplně jinak, to je jiná práce. Ale tydlety větší, aby měly možnost i se zapojit někde jinde.

Jo, hmm, že třeba i todle pomáhá, že přesně jakoby jsou tady nějak jako rozprostřený do toho života přesně jako v tom městě?

Áno, áno, ano.

Jo to určitě no. A možná i tím věkem. Přesně jakože ty mladší děti budou jako spokojený víc. A možná v té pubertě, jestli přicházej až jako...

...jo tak samozřejmě ty, tam se mění vlastně i pohled na vlastní rodinu. Na tyhle věci, dejme tomu jako.

Mmm.

To už ale nesouvisí ani tak s životem toho dětskýho domova, jako oni se začínaj v té pubertě, když jsou malý, tak maminka, samozřejmě o tom rodiči my se nikdy nevyjadřujeme negativně před dětma, to v žádnym případě.

No jasně no.

Ale maminky a tatínkové žejo jsou ta topka, i když byli jaký byli. I když tam bylo týráni, i když tam byly závislosti, i když tam prostě bylo cokoliv. Tak maminka přijede, maminka pak stejně nepříjede, ale to je jedno, ale viděj jí, jako to jsou ty modly. Pak teda nastane v té pubertě většinou obrat, protože zjistí, že ta maminka jim vlastně celej život nebo celý to dětství lhala.

Jo, jojojo.

Takže cítěj ty rodiče jako zrádce žejo. Kterí prostě jim to... no a pak pochopitelně samozřejmě nastává ten odchod. Kdy vlastně jim, tím odchodem před těma osmnáctinama, kdy si myslí, že teda spasí svět. Tak středem odejdou, no a pak se teda i stalo to, že prostě se vrátil ten chlapec, po necelém roce zpátky, protože teda ta máma ho vyhodila jako.

Jojojojo.

A zůstal pod mostem, takže jo, našťestí tuto možnost takže teda máme, takže tam je jako, to jsou věci, který musíme nějakym způsobem řešit mnohdy.

Mmmhmm.

Nebo ani ne řešit, ale sledovat, jak se to vyvíjí. Někdy se to nevyřeší ta věc.

No jasně, jojojo.

My můžeme třeba jako si o tom promluvit, nebo můžeme tam, i když je to, když tam dochází k něčemu, nějakym třeba, tak tam dejme tomu má svojí pozici ten psycholog, který tam může poradit, pomoc. Tam jsou teda takový jako problémy.

Jojojo.

No, jako rodiče a ty děti, kdy ty rodiče, jak nemaj s těma dětma odžito, co když byly malý, tak na ně jako kašlali, jako řešili nějaký svoje věci, tak se ty děti dostaly sem. Pak teda když ty děti trošku vyrostou, obyčejně mámy a ty dcery, tak oni na ně nabalují ty svoje problémy žejo jako, a takový jako, že je mají jako za kamarádky ty holky, ty holky jsou z toho takový jako zmatený. Jo to je spolu. Každá to má, a každý to dítě to má nějak jako jinak.

Jo jo. Takže spíš tady v tom je problém, nějak jako skloubit tu spolupráci s tou rodinou...

... je to takový a člověk taky musí, člověk nad tím musí...

Jo...

...to právě dělá tajdle pani P., slečna P., žejo to jsou, jako sociální pracovnice jo.

Jojojo.

Protože ta rodina pochopitelně, že nemá čistý svědomí žejo. Takže si ty děti nějak snaží kupovat. Teď pochopitelně děti zase mamince řeknou úplně všechno, a tátovi, i to co není pravda, protože v tom umí chodit, takže jim třeba řeknou, kdo jim tady co udělal, neudělal. Vono to teda pravda není, ale ten táta s mámou potom hrdinně hájí. No tak to jsou takový situace, který je potřeba trochu obrousit, uhladit, a jakž takž to funguje no.

No jasně no.

Jinak teda spolupracujeme relativně dobře s rodiči, a potom taky se sociálkama, a OSPODama teda taky. Jako nemáme, nemáme problém, že bychom...

Jo jojo. No, no.

... teda musím to zaklepat (zaklepání), ale jsme rádi že, že si vycházíme vsříc nebo tak, že ta spolupráce je dobrá, že nemám pocit, že bysme s někým měli nějaký jako...

Nó, to je asi hlavní.

...problém, což by byla škoda. Jako děláme to všichni.

Jo, že to tak jako usnadňuje, když je tam dobrá spolupráce. A možná i jako po tom odchodu, je to takový...

No ty odchody, teď jsme teda jako dlouho neřešili.

Jo! Jó jojo.

No a teď teda tam máme ty dva dospělý kluky, to jsou bratři, maj tady jako další tři sourozence, takže je to pětičlenná skupina. Ty kluci jsou fajn. Ale jsou to takový trochu jako flákači, teda do té školy se jim jako moc nechce no. Teda ten jeden dneska dělá zkoušky, protože má sirotčí důchod, takže si ušetřil, teda my jsme ho dotlačili k tomu, zrovna dneska jsme si to říkali, že si ušetřil na autoškolu, takže zrovna dneska dělá zkoušky v autoškole.

Jó.

Tak jako dobrý, oni jsou takový jako medvídci, takový jako pohodáři a tohle. Ale jako, že by byly nějaký zodpovědný, takže občas musíme teda promluvit o tom, aby včas jsme teda začali řešit to, že když bude teď končit ten učňák, jestli půjde dál...

(mluvení na někoho jiného)

No protože já jsem říkala, tak bež třeba ještě na další obor na tom učilišti, aby jsi měl možnost, nebo abysme měli možnost sehnat nějaký bydlení, teda když budeš chtít odcházet.

No jasně no, a pro něj je to asi taky lepší třeba.

Já bych ho musela, já bych ho musela propustit že.

No, nono. No a je to lepší když...

No to se mi taky moc nechce, protože von tam tak jako pomáhá s těma dětma (smích). Jo, že je takovej, děti ho maj rádi, tak já bych si ho tady klidně nechala (smích), ale prostě musí chodit do školy no.

Ehh, no. A pro něj je to možná taky lepší, jako takovej ten postupnej odchod, že než si to zařídí, s tím studiem si myslím, že to jako...

No určitě no, vysvětlujeme, stále vysvětlujeme...

...než než jít hned žejo do práce, a prostě sám, sám bydlet, to je jako...

Jo voni teda choděj na brigády žejo, jako kluci oba dva, takže vydělávaj.

To jo no, ale potom je tam taková ta jako závislost, že vlastně musí pracovat a musí platit ten nájem a je to jako...

No to právě jim vysvětlujem. A von teda, to jako zažili u té mámy, ale zažili tam jako jen jeden ten model. Máma totiž, než se to zařídilo, ten jejich sirotčí důchod, tak maminka asi roztočila docela dost jejich peněz, něco nám vrátila teda...

Jó!

Ale něco teda tak jako, zařídila si byt, což jsme říkali, no já proti tomu nemůžu nic říct, protože ona si zařídila ten byt proto, aby tam třeba jako ty děti mohly jezdit, jenomže ona už neplnila další věci, který souvisí s tím bytem žejo, a provozem toho bytu.

Nó.

No takže jí ten, ten majitel toho bytu vyhodil žejo. Takže tím pádem ten M. o to bydlení přišel.

Mmm.

A tak teď musíme teda taky hledat nějakou možnost, jestli teda je jako možnost, protože od té maj, takže i v té P., nebo jsme uvažovali o místě i v okolí no, no tak uvidíme. Je to takový jako, no uvidíme. Vono se potom člověk ani nenaděje a je konec školního roku.

No jasně no.

No a co my s ním. A kam já ho, no do domu na půl cesty, kam jako by byl, bych ho nerada posílala, protože si myslím, že to není úplně jako to nejlepší řešení.

No to je pravda, že to jako se řeší takhle jako dopředu.

No musí se to řešit. Když každý ví, kolik starostí a běhání to je, než si sežene nějaký bydlení, aby neplatil majlant.

No jasně.

Tak doufejme že, doufejme že to bude.

No, to jó.

Notak takhle jako, doufejme, jestli jsem odpověděla, asi né. Já vždycky začnu o něčem povídat...

No jojó. No skvělý jako. Děkuju, já si, já to mám takhle, vždycky k čemu se spíš dostanem, že to nemám takhle úplně striktně. Jo, já myslím, že takhle za mě dobrý určitě. Tohle stačí. Jo děkuju moc. Takhle všechno.

Myslíte?

Jo já jsem spokojená.

No to jsem ráda.

No, ale s těma penězma, i například ten rozdíl s tím financováním, třeba oproti tý Praze, jakože maj hodně peněz tak, že vlastně na to si nestěžovali, že tam byli spokojení.

No to já tolik nevim, jak to maj no. No u nás to máme tak, že třeba jako nejezdíme k moři, ale máme jiný zájezdy. Nebo třeba v zimě lyžování, na těch sportech, to si zakládáme, že můžem jet tam, na to sponzoři přispívaj. Pak tábory. Ono už je pozdě, takže ona už teď má rozpis dětí, jak pojedou na tábory, a to jsou teda, to jsou pálky teda, teda skutečně. No a kdybysme neměli ty sponzory, tak si tohle vůbec nemůžeme dovolit.

Mmm, hmm.

Stejně tak jako kroužky ve škole, toto všechno platíme z těch sponzorských peněz.

No jasně no.

My vlastně ty sponzorský peníze, na nějakou zájmovou činnost, plus eventuelně na nějaký jako zologický, výstavy, a takovýdle věci poznávací, takže aby mohly jezdit i na výlety a tohleto.

Jo, mmm, nějaký výlety.

To jsou pro nás strašně velký peníze. Protože to jim, těm dětem, máme teda několik aut, obohacuje strašně ten život jako jó. Že je to prima a jsme nesmírně vděčný, že si to, že si to můžeme dovolit. Pak teda jako samozřejmě nám tady ty lidi nosí ty věci žejo. Věci, věci, věci, no a my jsme z toho tady jako na prášky.

Jo.

Protože před Vánocema se nám tady naplní jedna místnost věcmi, což jsou hračky, oblečení, a takovýdle.

Mmm.

No my teda jsme našli odbyt, že zavoláme do Diakonie B. a už se o to teda fakt jako nezajímám, jestli to oblečení skutečně jako jde do azyláku nebo jestli to někde prodávají. Protože dokonce někdo nám tady řek, že z té Diakonie, nebo z těch diakonií, když se tam jako vodvezou ty věci, tak že voni si to prodávají. Ale mně je to jedno.

No jasně no.

Pokud ten člověk už to teda jednou pustí z ruky a chce to jako dát, tak já teda, my je teda i na to upozorňujem když nám, já říkám, dobře, ale některý věci, když to nebude vadit, takže prostě pošleme někam jinam. Takže my to prostě probereme, co se nám hodí to si necháme, no a pak to přeposíláme. Protože třeba jako ještě si říkám, notak můžeme někam, do nějakýho dětskýho domova, kterej je dál. Ale jako to nemá, to je potom strašnejch starostí a na to prostě už nemáme kapacitu.

No to určitě, mhmm.

Takže to řešíme takovým jako způsobem no. A vždycky říkám, no rozumim tomu, kde teda nemaj takový možnosti, jako máme my.

Hmm. Ale spíš dneska už to podle mě není takovej problém, ty peníze. Já si myslim, že to je taková možná jako přetrvávající představa, jako dřív co bylo, ale že dneska prostě, že mi přijde, že to jako většinou seženou, že jsou jako sponzoři, že tohle jde sehnat, ale že prostě se tam řešej jako jiný věci no.

Dostupnosti asi jako nějakých těch služeb a podobně. Což to řešíme i my, co si budem povídat, nejlíp jsou na tom ty pražský děčáky.

Jojojo.

Ale jako já tvrdim, že opravdu, má to svoje výhody i nevýhody jo.

Jo, já si to taky myslim.

Jo, že skutečně jako, to co jsme si říkali na začátku. Takže já bych to teda takhle nemusela mít. Samozřejmě to se člověk přizpůsobí podmínkám. Jako má to svoje výhody, ta Praha i v tom, že mají možnost sehnat si zaměstnance.

Jo, jojo. To určitě no.

Já tady takovou možnost nemám.

Jo to je pravda.

Jo čili on třeba, si ten M. dělá výběrový řízení na vychovatele, já jsem ráda, že mi tady přijde jeden žejo.

Jojojo.

Jo to jsou prostě, tydlety provozní místa, jako jsou uklízečky, kuchařka, a podobně, tak se snažím najít někde tady, protože ten člověk si vydělá tak málo, že aby ještě dojížděl, notak to po něm přece nemůžu chtít žejo.

No jasně žejo, no a i tak je to prostě náročná práce, na ty směny a tak, že vlastně.

No a pak musí mít samozřejmě, pokud teda někdo z těch vychovatelů sem dojíždí, tak musí jezdit autem. Jednak proto, že to potřebuje k práci s těma dětma, protože s těma dětma jezdí tím služebním autem.

Jojojo.

No a za druhé samozřejmě, kdyžby někdo jezdil vlakem, notak to prostě, to je nemyslitelný. Protože ta směna končí v 9 hodin a tady odsud se nedostane jako.

No to je šílený no. Mmm, no.

Takže třeba má jako, vo tom víkendu, tu vlastně někdy ty ženský i jako přespí.

No, to jó no.

Takže to je výhoda třeba. Když je to, ještě když je tam ta škola třeba. Takže jako H., nebo O., tam je specka.

Jo, hmm.

A teď teda vyznat se v tom vzdělání, co ty lidi maj, tak to je taky zajímavý, já jsem včera jsem tady měla pána. A říkám, víte co, já budu ráda, když tu práci budete dělat dobře, a když budete opravdu dělat tak, že budeme spokojeni a zapadnete nám tady do toho týmu.

Jo, to je důležitý no.

A teďka jako, je to strašně důležitý, aby se ty lidi jako cítili dobře. A oni ty děti to jako z toho vycítí žejo.

Jo! Jojojo.

Že nejsou nějaký problémy mezi těma dospělejma, a že ty dospělí si jako rozumí. Jako je to hrozně důležitý.

Mhmm.

Vopravdu jako dostat do týmu takovýho, jsem ráda, že teď tady máme, vlastně půl na půl, máme tady mladý lidi, tak do těch 30, a pak jsou tady žejo ty zkušený ženský.

Jo. To je super, to se jako dobře doplňuje.

Takže to je jo, samozřejmě, že ty holky odejdou jako na mateřskou nebo něco, (vtipně) ale ještě tam nejsou.

(smích).

Ale jo, jedna jako už odešla. Ale jezdí sem dělat kroužek pohybových her a jezdí s dětma, ono ji teda, naše ty mentální děti jsou zapojený do hnutí speciálních olympiád.

Jo, to je super.

Takže jezdí s nima na hory a jezdí na různý výlety, zájezdy, závody. Takže každej přijede, teď cinkaj medajlema, voni ani neví, co to jsou za medaile, teď mi přijdou dát ty medaile. Nó tak jako ona se nám o to stará, takže je tady, nó nevím, jestli zrovna dneska přijde nebo nepřijde, ale prostě je, je tady vlastně pořád.

Jo jojo.

Jo ona porodila a už tady vlastně za měsíc byla. Pořád tady tak nějak, je to hezký.

Jo to je super. No mně to přijde takový jako, asi akorát, že tady vlastně nejste úplně odříznutý žejo, ale už je to jako, není to nějaký obrovský město, není tady toho jako moc, nó.

Jóno. Je to tak.

A taky, taky musíte jako dojíždět docela? Nebo děti, že dojížděj.

Kam?

Eee no všude ne? Nebo do těch škol a tak? Že je to takový...

Určitě! Notak my je tam vozíme no. Do školy...

Jo jojo. No, že je to možná náročnější v tomhle, že musí ty vychovatele žejo je rozvážet.

Notak máme pana řidiče.

Jojojo.

Řidiče tady na dohodu, kterej teda sedne do jednoho auta. Pak máme jako pana údržbáře, kterej sedne do auta, když to rozveze, tak už je to dobrý.

Notak, mmm, to je docela...

Pak jenom někoho nezapomnět (smích), rozvrh, takže to dělá pani zástupkyně všechno, abysme, no někdy je to teda hodně náročný ale.

Nonono. Notak jo.

No tak teďka jako, třeba do škol, jako do P. to je problém.

No jasně no, to je dál.

To by jako musel být někdo hodně samostatný třeba, a až na tu střední školu, a aby to nebylo učiliště. Protože na tom učilišti se musí třeba brzo vstávat na praxe. Takže to spíš tajdle do toho B., na ten učňák.

Mmm.

Ale když se prostě najde obor, který si to dítě vybere, tak teď jsme neměli tu potřebu, ale samozřejmě, když to nastane, tak to zase nějakým způsobem řešit.

Jo, tak voni asi kdyby měly zájem, tak by se to nějak...

No samozřejmě! Tak to nějak pořešíme. Je teda fakt, že střední školy nemají domovy mládeže, ani internáty. Ale my teda neradi ty děti dáváme na internát, my jsme mohli třeba do té speciální školy v těch H., tak bysme mohli využít ten internát, jenomže se nám to neosvědčilo. Oni ty děti, ještě jak jsou mentálně jako postižený, tak to strašně těžko nesly, že jsou tady jako jenom na ten víkend a byly takový utrápený.

Jo to je blbý no.

Takže jsme to přestali dělat. A myslim si, že rozkvetly. Takže, ale jednou to třeba nastane.

Teď pudou třeba tady na to učiliště, což jsou tady B., je to sice přes kopec, ale nějak jako než se tam člověk dostane, tak je tam jako budem muset vozit.

No jasně no.

No a ještě jsme to, ještě jsme nad tím nepřemýšleli, notak uvidíme, až to nastane, tak to teda budeme muset řešit. No a tam jako ten internát je, no a zvažujeme, jestli je tam dáme nebo ne, no na ten intr, protože ony... no ale budeme muset.

Mmmhm.

Budeme je muset jednou tak odstříhávat no, nebude člověk je tu mít pořád. Notak to budeme řešit příští rok. Takže klidně ještě teda, protože mají střední postižení mentální, tak můžou zůstat ještě 11. rok docházky, tak to zákon umožní, takže zůstanou na té základní škole...

Jo, jo, delší dobu.

...takhle dlouho, no a potom půjdou teda na to učiliště no.

Mmm. To je náročný no.

No. Každýho jinak musíme vymyslet.

Mmm. Notak jo. Tak děkuju takhle asi. Asi za mě, za mě všechno.

Rozhovor 4

Další dětský domov svojí kapacitou patří mezi středně velké. Může zde být 32 dětí, které jsou rozděleny do rodinných skupin maximálně po 8 dětech, přičemž jsou sourozenci ve stejných skupinách pohromadě. Co se dětí umístěných v domově týká, nyní je zde více dětí docházejících do speciální školy. Věkové rozložení je velmi různorodé, v domově jsou zároveň také mladší děti (předškolní věk). Domov se nachází v malém městě ve Středočeském kraji. Budova dětského domova stojí v centru města a náleží k ní malá zahrada. Jde o bytovou budovu, která je společná domovu i jiným veřejným službám. Všechny rodinné skupiny žijí pohromadě v jedné budově, děti jsou rozděleny na pokojích po 2, kdy každý pokoj má vlastní sociální zařízení spolu s kuchyňskou linkou. Každá rodinná skupina má vlastní zázemí, hernu, kuchyňku s jídelnou, avšak nejde o zcela separované bytové jednotky. Zahrada je velmi malá, ale pokoje, které děti obývají, jsou naopak svým soukromím a velikostí hodně velkorysé. Fungování dětského domova je stále více institucionální. Dětský domov má jasně daná pravidla fungování, která jak je v rozhovoru zmiňováno, musí být striktně dodržována, v souvislosti s prevencí nežádoucího chování.

Popis respondenta:

Respondent působící v domově je ředitelem dětského domova, v praxi působí zhruba 10 let. K práci má celkem kladný vztah, příliš se ale sám o sobě nevyjadřuje.

Jo tak teda začnem. Tak ty rozhovory teda nahrávám kvůli potom usnadnění toho přepisu. Ale nebudou veřejný a všechny ty data jsou anonymizovaný, jak jsem říkala už. Jinak, vy jste teda, ředitel.

Mhmm.

Jinak jestli se můžu zeptat obecně, jak jste se třeba dostal k té práci. Úvodem, já to mám zhruba pro představu, jak ty lidi dělaj dlouho tu práci, jaká je tam zhruba praxe, jak se k tomu dostali nebo co studovali.

Tak to je úplně nejlepší se podívat do zákona, který říká, jaký podmínky vlastně ten ředitel musí splnit pro to, aby se moh stát ředitelem.

Mhmm.

Takže tam je samozřejmě vysokoškolský vzdělání, v kvalifikaci vlastně nejvyšší potřebný pro kvalifikaci, nebo ten, to povolání, který tady je. To znamená, že musí mít vlastně tu stejnou kvalifikaci, jako ten vychovatel a minimálně 6 let praxe, kvalifikační studium pro ředitele školský zařízení. Čistý trestní rejstřík.

Takže jste dělal předtim, dělal jste předtim vychovatele.

Jojojo určitě.

Takže přes tadyto.

No. Mhm. V dětskym domově se školou, v klasickym děčáku.

Jo se školou, takže jako...

No, jo dětskej domov se školou, i v klasickym děčáku.

Jo, hmm. A zhruba, jak dlouho zhruba, to děláte jakoby?

Jak dlouho řediteluju?

Jo nebo i předtím, celkově ta dýlka jako tý praxe...

Ježiš, kolik mám praxi... přes 10 let. A řediteluju sedmym rokem.

Mhmm. A možná jak byste, co byste jako dodal tady k tomu vašemu dětskýmu domovu, jako jak to funguje, já jsem koukala na stránky, na ty výroční zprávy a podobně. Takže zhruba jako mám představu o tý kapacitě, o tom rozdělení a tak, ale možná jako něco, něco vašeho, co byste k tomu dodal, jestli vás napadá?

To je, to je, to je takovejch věcí, že nevim přesně na co se ptáte. Ptejte se konkrétně, to bude nejlepší.

Jo takhle (smích). Já jsem koukala, že je spíš jako větší ten dětskej domov a jste tady jako na jednom místě, jste tady v jedný budově, ten dětskej domov. Takže možná jako v tomhle je rozdíl, protože...

Rozdíl, jako mezi čím?

Že možná jako když jsou menší dětský domovy, tak maj třeba přesně 2 skupinky a tak, takže už zase i to fungování bude jiný. Nebo jsou třeba přesně velký domovy, který už maj zas i ty skupinky rozstrkaný, po tom městě a tak.

Mhm.

Že jak je to dneska rozdělený na ty byty, takže už to tolik nebývá, všechno...

Těch dětskejch domovů je napříč Českou Republikou velký množství a každý má svoje specifikace, nebo specifika, který vycházej z, i třeba nákejch historickejch návazností. To znamená, co to bylo předtím než se to třeba stalo dětským domovem, a taky samozřejmě se v tom promítá ten jedinečnej koncept toho ředitele nebo těch ředitelů, který třeba v tom zařízení byli.

No, nononono.

Protože každej do toho vložil něco jinýho. Každěj ten ředitel je volenej na teda mandátní období, na 6 let, a pak teda když to nefunguje nebo když to nevydrží nebo něco, tak prostě přichází na scénu někdo novej. A ten zas má třeba úplně jinou vizi a řekne si třeba, už nebudeme klasicej dětskej domov, kde jsou všichni na jedný hromadě, ale uděláme z toho rodinný skupiny. Jo teďka, asi víte, se chystá transformace dětskejch domovů.

Mmm.

Víte nebo ne?

Jo, jo vim vo tom, ale nestudovala jsem to podrobně nějak.

Ono už to tady probíhá delší dobu, a je v podstatě založená, teď nevim jestli to řeknu - deinstitucionalizaci.

Mhmm.

To znamená že ty děti, ať jsou třeba v dětským domově rodinnýho typu, třeba jako tady jsme my, že tady jsou prostě 4 rodinky maximálně do 8 dětí, teď si nevzpomenu, co jsem to chtěl říct...

Jo, deinstitucionalizace, že budou...

Jasný, že žádněj, jsou tak jsou určitým, i když jsou tady rodinky, tak ty děti jsou určitým způsobem jako stigmatizovaný, že jsou z dětskýho domova. I když jsou tu rodinky, tak vlastně

pořád je to brány jako dětskej domov, pořád se vlastně jezdí na společný výlety, bydlej v budově, na který je prostě napsáno “dětskej domov”, nesměj se tady užívat cigarety, jsou tady směrnice, jsou tady řády, jsou tady prostě, relativně poměrně složitý systém různých výchovnejch opatření a takovejch, jak se s těma dětma pracuje, takže je to takový určitý stigma. Pak jsou dětský domovy, který už třeba maj byty.

Jo jo. V tom jsem myslela, jakože bude dost rozdíl, jestli...

Jo, notak, ano. Ano. Ale si myslím, že se není možný obejít bez dětskejch domovů charakteristik jako jsme my. Že ne každý dítě, který v tý ústavní výchově je, je vhodný do těch bytů.

Mhm.

Každý to neustojí. Není na to prostě zralý a ten provoz třeba tam není možný ani zabezpečit. Protože do tý ústavní výchovy, dětskejch domovů, propadávaj prostě děti, který by tady bejt neměly.

Mhmm.

Jsou, těžký výchovný problémy maj, psychiatrický postižení, psychiatrickou zátěž. Tak tam potom samozřejmě je to těžký. Nebo zdravotní postižení, zdravotní problémy.

Mmm. Jo, jojo.

Jo. Příklad, děti sem k nám přijdou ze svý původní rodiny, relativně s velkým fyzickým postižením, maj třeba velmi špatnej chrup. A je potřeba, ještě maj třeba středně těžkou mentální retardaci, a teď je potřeba ten chrup sanovat. Jo. To se dělá v narkóze.

Jojo.

Jo, takže je to třeba třídní pobyt v nemocnici. A když by to bylo v bytě, nebo v tom bytovém režimu, tak jakým způsobem by se tam zajistila ta péče o ty ostatní děti, když by ten jeden rodič, ten jeden vychovatel, kterej tam s nima je, pojedje s tím jedním dítětem do nemocnice.

Jojojojojo. Jo jasně no.

Jo, že ta péče je prostě, ta péče vlastně o některý ty děti je tak náročná, že vopravdu v těch bytových podmínkách je to problematický. A nejsme schopný vlastně to personálně v týdlectý situaci vůbec zabezpečit. Zeptám se, vy jste vychovatel nebo sociální pracovník?

Nejsem, studuju.

No já vim, ale jako na co studujete?

Psychologii.

Jo. Psychologii.

No, takže (smích)...

Ne, jako to se vás taky úzce dotýká. Protože vlastně my, tak jako nemáme kvalifikovaný vychovatele, chyběj, tak stejně tak jako nám chyběj dětský psychologové.

Mmm, mmm. Chyběj. No, nejsou no.

Jo takže to je prostě jakoby vono. Takže kdybysme měli v tý službě, na tu skupinku 8 dětí, sloužili 2 vychovatelé. Tak fajn, tak jeden už je dovede vobsloužit a druhej může řešit výjezdy k lékařům a podobně.

No jasně no. Že je tam na tu směnu jenom jeden, mmm.

No jasný.

No mě to právě napadá, že třeba, mám pocit, že třeba v Z to takhle bude víc fungovat, že je to třeba velkej dětskej domov, ale už jsou ty skupinky třeba rozdělený na byty, který jsou třeba

samostatně v nějakých barácích jako rozdělený po tom městě. Že to není vlastně právě jako na jednom místě.

Mhmm.

Ale tam zas mám pocit, že bylo úplně jiný to složení dětí. Že voni právě nemají tolik dětí s nějakým jako postižením nebo něco. Že to jsou právě jako běžný, bezproblémový děti.

Mhmm. No a kde ste byla, v nějakým děčáku ještě?

V Z no třeba...

Takže u D?

Ehh, jojojo. No, že mám pocit, jestli třeba i tou lokalitou se bude zase lišit to složení dětí, že i bude to fungování, nebo ta péče, vlastně úplně jako rozdílná.

Mm. Ale jako i v dětském domově, jako je třeba Z, stejně pořád mají děti, který jsou svým způsobem náročnější. Akorát nejsou vhodný tady třeba do těch bytů nebo těch domů. Prostě ta R má jako nějakou centrální budovu, jestli si to teda dobře pamatuju...

Jo, jojojojo.

...a v tý ty rodinný skupiny taky jsou. Pak tam má nějaký garsonky, přímo v tom svym areálu, a tam zas jako může si dovolit... My taky máme startovací byt.

Jo.

*Vlastně měli bráchu a ségru. Teď je tam vlastně jenom L, učňák. Jo u nás je třeba, my jsme dlouhou dobu neměli žádnýho maturanta, natož vysokoškolačka. To třeba ta D v těch ***, prostě ty tam mají vysokoškolačky, právníky!*

Mmm, tam mají no. Jojojo. Tam mám právě pocit, že ty jako říkali, že jsem z toho pochopila, že asi teda to bude jako úplně jiný to složení těch dětí.

Asi trochu jako, určitě joo.

I co mám pocit, že jsem jako koukala na tu výroční zprávu, že jste měli jako víc těch školkovejch. Že mám pocit, že mi zas jako někde říkali, že nemají jako vůbec malý děti. Že mám pocit tak jako základka, jakože ty školkový třeba nemívají, že to jsou výjimky. Takže i tímhle, že to bude jako specifický.

No zas nám tyhle ty dorostou jako. Už začínají dorůstat, takže začíná být veselo.

Mmm, že se to mění. Mhm. Jinak se to teda zaměřuje na kvalitu života. On je to teda ale takovej hrozně abstraktní pojem bych řekla. Co by vás jako napadalo k tý kvalitě života dětí tady? Co si vybavíte nebo spojíte s tím pojmem nebo jak ty děti to můžou třeba vnímat?

To by se asi muselo víc, víc jako specifikovat. Ta kvalita života je opravdu jako hodně širokej pojem. Myslíte materiální zabezpečení?

Noo, to může být materiální zabezpečení, ale...

No, takže jako ty děti vždycky sem k nám přicházejí z nějakých důvodů, vždycky je to z důvodů nějakých patogenů, to znamená že ta jejich kvalita, z našeho úhlu pohledu, asi nebude moc dobrá.

Mhmm.

Jo ať už to, že prostě nemají kde bydlet, nemají co jíst, rodiče se nestarají. Může se stát, že prostě sem propadne dítě s výchovnějma problémama, nechodí do školy, záškoláctví žejo.

Mmm.

Takže ta kvalita života, to dítě to vnímá tak, že když nechodí do školy, že mu to vyhovuje, takže ta kvalita života z jeho pohledu je dobrá žejo. Ale z našeho pohledu žejo, ta kvalita je dost mizerná.

Jo, jojo. Takže prostě v tomhle případě vlastně ten dětskej domov je jako lepší, že v tomhle může pomoci. Že pokud se sem dostane dítě z nějakýho, i třeba materiálně jako nevhodnýho prostředí, tak tady to vlastně může žejo...

Hele tady, u nás si zrovna myslím, že ten standard je hodně vysoký. Protože vlastně ty dětský pokoje vypadaj tak, že to je vlastně, to je takováhle místnost (ukáže na pokoj, ve kterém jsme - poměrně prostorný, nový, s velkými okny) s vlastním sociálním zázemím, s takovou malou předsíňkou, to tam většinou mívaj 2 děti pro sebe.

Jo, no, to je velký!

Jo a teď každý má svoji židli, stůl, lampičku, skříň, svoje prostě nějaký zázemí. A teď si vezte, že ty děti sem přijdou prostě z takovýhleho bytu, kde jich bydlí 12.

Mmm. Jo, jojojo.

A teď třeba jedou domů na propustku, vrátěj se zpátky, nebo už volaj, že sem chtěj. Že si uvědomujou, že standard tady u nás, má svůj klid, má svoji postel, tam se dělí se třema dalšíma sourozencema vo svoji postel. No prostě je to dost špatný.

Jo, jojojo.

Takže z tohohle úhlu pohledu je u nás ta kvalita vopravdu špičková. To, co nikdy nedovedem zabezpečit, je samozřejmě ta emocionální stránka věci. My nikdy nebudeme jejich rodiče. Nikdy. Prostě jako nemůžeme nahradit, prostě jenom vykrejváme to prázdný místo, jsme jejich průvodci. Ale nikdy nebudeme jejich rodiče.

No jasně no.

To jim nikdy nemůžem dát. Většinou sem ty děti přijdou starší žejo. To, co se vdehrává do těch 3 let věku žejo, z hlediska psychologie víte, že Matejček prostě říkal, že to pohlazení, přítulení, je nepostradatelný v dalším vývoji toho dítěte a vždycky se to na něm nějak promítne. Takže většinou ty děti, který přijdou, tak jsou v tomhle ohledu poškozený.

Jojojo. Že už vlastně přicházej jakoby, nesou si něco, něco s sebou.

Tak, tak, už ta stránka tý osobnosti je někde disharmonická v tomhle ohledu.

Jo. Jojo. Mhm. A co myslíte, že třeba by jako vnímaly ty děti, jako nějaký jako znevýhodnění?

Oni hlavně vnímaj to, že se tady kolikrát cejtěj, jakože jsou tady za trest.

Jo, jojojo.

Že je někdo vytrhne z toho rodinnýho klimatu, protože nemaj co jíst, jsou špinavý, zavšivený, já nevím, co všechno možnýho, ale pro ně je daleko větší handicap to, nebo překážka, že nemůžou bejt s těma svejma rodičema.

Mmm. Jo, jojo. Jo tam je rozdíl taky možná ten důvod toho umístění žejo. Že přesně jestli jsou to jen nějaký materiální podmínky, tak tam vlastně to dítě nemusí mít přesně třeba špatnej ten emocionální vztah s tou rodinou.

Ale vono většinou jako to jde ruku v ruce.

Jo, že to jde... mmm.

Jo, že to není jenom, že většinou, když jsou dost špatný jenom materiální podmínky, tak ta naše sociální síť, ať to jsou neziskovky, OSPODY, tak většinou fungujou. Jsou schopný prostě.

Jo, že se dá pracovat jako s tou rodinou.

Jasně. Jestli se rozbije lednička, tak prostě ty neziskovky přes partnery, tak prostě tu lednici zajistěj. Nebo přijde nový dítě do rodiny, nemaj na postýlku, tak ta postýlka většinou se sežene. Takže ta materiální stránka většinou se nechá rovnat relativně jako jednoduše.

Jo.

Horší je, když ty rodiče nechtěj chodit do práce, jsou závislý na drogách, na alkoholu.

Mmm, mmm.

Jo tak tam potom žejo je to špatný. Jo a teďka většinou ty děti maj víc sourozenců a ten princip umístování do ústavní výchovy je takovej, že když má 3 sourozence, 4. je na cestě, narodí se miminko, ta matka to nezvládá, tak většinou ty 3 putujou do děčáku a to jedno zůstane doma.

Jo, jojo, to je problém, že...

Jo a teď samozřejmě, co to těm dětem, jako v těch hlavách se to míchá: "proč prostě to miminko může bejt doma a my ne?". Jo takže ta kvalita života je špatná nebo je dobrá?

Mm, no jasně, jakože tady v tom...

Mmm. A teď my jsme tady v podstatě ty zlý. Protože my se tomu dítěti tady snažíme pomoci, ale my jsme ti, který ho jako v uvozovkách vytrhly z toho rodinného klimatu a to dítě nedovede rozlišit, že to udělali ospodáčky, že ty tam přišly do tý rodiny jako první. Že to udělal teda soud, kterej to rozhodnul, my si ty děti sem jako neumisťujem samy žejo.

No jasně no, to jako nevnímaj. Jestli to třeba je i tím věkem právě. Že se to nějak vyvíjí, že třeba malý dítě to bude vnímat prostě jinak než potom třeba například zas v tý pubertě, to jsou potom velký změny?

Určitě.

Že tam závisí asi na tom, jak to to dítě přijme.

Mhmm.

Nebo jestli si třeba může uvědomit, že vlastně je to pro něj v něčem, v něčem dobrý. Jak jste třeba říkal, že tady má prostě, že tady má větší klid, že tady má to místo pro sebe, všechno...

Sama si odpovídáte (smích).

(Smích)

Ale jo, je to tak, je to tak. Ale zas jako toužej po tom jet domů i přesto, že tady je jako větší komfort.

Jo. Jojo, že tam je nějaká ta idealizace furt, nebo?

Mmm. Idealizace těch rodičů, rodinného prostředí a ono... není co nahrávat (smích).

(Smích) Možná mě napadá, jak je to tady vlastně, měli jste docela hezky popsany i jako takovou tu integraci těch dětí do tý společnosti a tady do toho života, že to vlastně jako pomáhá, ať už jako skrze různé kroužky, volnej čas a podobně. Jak to tady třeba funguje?

Mm. Zase ten support tady je těm dětem takovej, že ho pomalu děti v běžnejch rodinách nemaj. Protože my máme, si troufnu říct, jako možnosti, co si ty rodiče kolikrát jako nemůžou dovolit. Nemůžou si dneska už jako pomalu dovolit poslat děti na hory.

Jo. Jojojo.

No a teď tady máme děti, který byly s náma na lyžích, se školou byly na lyžích, jezděj na vejlety, jezděj na tábory. Fakt jako si prostě ten život tady, v tomhle ohledu, užívaj. Ale to zas na úkor něčeho žejo. Nemaj prostě to stabilní rodinný zázemí. Nebo na úkor ukřivdění, že je někdo vodstrčil, vodkopnul, teď nevědí, na koho se maj zlobit.

Jojojo.

Teď samozřejmě ten tlak a stres můžou ventilovat na sobě. Víte, sebepoškození dneska moderní žejo.

Jo, jojo. No vidíte to nikdo ještě nezmiňoval.

Víc bolesti...

Ale je pravda, že...

Hele ty děti to nějakým způsobem vždycky musej ventilovat. Ať to je různý somatizování prostě, ty děti maj spoustu různých kožních onemocnění, respiračních onemocnění, prostě to není samo s sebou.

No jasně no.

Ono se to jako to, ta celostní medicína v tomhle ohledu ještě jako moc nefunguje tady u nás. Jo ale já jsem, myslím a věřím v to, že to takhle jako funguje. Když je nějaký psychologický problém, ať už vod malinka, blok, tak si to ten človíček nese s sebou celý život a vždycky někde se to projeví, někde se to musí vypustit.

No! Nono. To určitě, to určitě. A možná...

Takže kroužky fungujou. To je super v tomhle. Choděj na sport, samozřejmě někdy se jim nechce, někdy je to těžký, začne s nima mlátit puberta, nechtěj na ty kroužky chodit, radši by se někde plácaly s kámošema.

No, nono.

Po wifinách no.

Takže funguje i třeba tady to jako zapojování do toho jako, do toho života tady ne?

No určitě. No a my máme jako jak svoje kroužky, tady v děčáku, tak choděj jako ven. Maj volný vycházky neomezeně. Můžou chodit, jako prostě není problém. Vždycky je to teda po dohodě s tím vychovatelem. Dřív to bylo třeba jenom na 2 hodiny nebo na tohle.

Mhmm.

Ale zas jsme věděli, že tady jsou úplně jiný děti. Tady svého času fakt jako byly problematický děti, frčely tady drogy, alkohol, trestná činnost, jo.

Jo takhe jo, že závisí asi jakoby na těch dětech, co tady zrovna budou.

No, no, no. Takže si tady nemůžete pustit, já nevím, nějakýho tady vejlupka na vycházku na 3 hodiny: "prostě pudeš na půl hodiny, pak se vrátíš ukázat".

Mmm, mmm.

Aby nejel někam dál do vesnice a někde tady něco nevybral.

Jo jasně, že to potom má vliv i na ten jako nastavenej režim a tak no.

Ano, ano. Takže teď jsme ve fázi, kdy se podařilo vlastně tady dát dohromady víc mladších dětí, který si tak jako učíme tady. Takže k vám přijde patnáctiletý kluk, těžko ho budete učit nějakým novým režimům, když to má naučený a osvojený z rodiny.

No jasně no, hm, hm.

Takže teď jsme najeli opravdu spíš na tu volnost, ať to poznaj, a přitáhnout se může vždycky žejo.

Jo jasně, jasně.

Uvidíme, co nám s nima udělá puberta, s těma prckama. Máme tady hodně Romů žejo. Takže tady v tomhle to etnikum je ještě daleko víc specifický.

Já si myslím no, že právě tadyto bude jako hrát hroznou roli. Že právě jaký to je zrovna dětskej domov, v jakým městě, jaký je to okolí, co tam pude žejo za děti. A že to bude všude úplně jiný.

Hmm.

A jak je to tady třeba s tou stigmatizací? Jestli spíš to tady jako to okolí přijímá dobře, ten dětskej domov, nebo přijímaj ty děti, nebo jestli se třeba setkávaj s nějakým, s nějakým predsudkama?

Myšlím si, že ze strany predsudků dětí, to není tak velký jako s predsudkama ze strany dospělých.

Mmm.

Že ty naše děti, ty dětský kolektivy většinou, i když děti dovedou taky bejt drsný vůči sobě, tak jako ty naše děti choděj ven s dětma tady vocad'.

Jojojo.

Takže to bych asi jako problém úplně neviděl. Ale samozřejmě, když jdeme, když jde celá ta rodinka tady do školy, nebo když se naše partička náhodou shlukne někde v parku, tak jsou hlučnější.

Hmm.

Jsou to prostě děti, který ta dynamika toho kolektivu je úplně jako jiná.

No jasně no.

Takže prostě bejvalo dobrým zvykem, přišli sem tady lidi z paneláku a: "voni nám tady něco na chodbách rozbily, nebo nahoře na hotelu, tady byly v 9 hodin, voni tady něco dělaly na těch záchodech..." a vono si říkáš, hele to ale, to není možný. A to: "já jsem je tam viděla". To není možný, protože naše děti maj vycházku maximálně do půl šestý, protože vod půl šestý je večere, a pak už jsou doma, a pokud chtěj některý ven, tak to jsou třeba jenom učňáci. Jo takže naše děti to v 9 hodin určitě bejt nemohly.

(Smích)

Ale prostě to stigma tam, a to je děcák a ...

No mě to napadá žejo. Že ještě ta budova a s tou historií, tak že se na to vždycky lepěj různý takový jako zvěsti k tomu no (smích).

Může bejt.

Že ta společnost má jako tendenci to nějak jako prostě přisuzovat přesně ty problémy třeba jako tomuhle. Možná i jako, jak jste říkal na začátku no, že je to ta jako 1 budova, teď tady jako všichni žijou dohromady. A třeba s tím, má to na to vliv, třeba i s tím soužitím těch dětí a tak, že právě potom, když byste tady měli, já nevím řeknu jako, hodně dětí v pubertě, a teď vlastně všichni tady jako žijou dohromady, jestli se právě jako tím nemůžou třeba nějak násobit ty problémy a tak. Že jako, někdo říkal, že jako to zas má horší vliv na rozvoj nějakých závislostí a nějakýho jako nevhodného chování. Ta vlastně jako kumulace těch dětí třeba toho stejného věku.

Vono to nejsou děti jako úplně stejného věku, to zas není, že bysme tady měli jako všechny tříletý nebo osmiletý, to zas jako ne.

No jasně no.

To vlastně to spektrum, vod 3 do 18 let. Teď tomu K bude 18, zůstane tady i dýl, takže máme i starší děti. To si jako nemyslim.

Mhmm.

A a závislostní problematika, jako když na záchodcích ve škole dneska konzumujou bonbóny, HHC žejo.

No jasně no.

A tydlencty věci. A je to nedetekovatelný. Pytlíky nikotinový...

A zas to je jako, to je jako běžně žejo, to je všude.

A skoro bych, skoro bych i řek, že ta drogová problematika je dneska horší jako v tý běžný populaci, protože ty naše děti na to nemaj prachy.

Jo!

Žejo, to kapesný, který voni tady dostávají, nechci říct, že je směšný, ale prostě nemůžou si to z toho dovolit.

Mmm, jojo.

Na brigády se jim moc chodit nechce, tak že by si na to jako vydělaly, to taky ne. Takže většinou to jako přinesou ty děti z těch rodin, kde to kapesko maj větší a můžou si prostě na tu krabičku s těma nikotinovejma sáčkama koupit.

Jojojo. Takže jako spíš, ohledně té samostatnosti a tak, tak je to spíš, že se jako tak osamostatňují nebo že se víc tak jako odtrhávají až po těch 18, kdy teda fakt už jako musej?

A tady musej taky, tady musej taky. Je jim 15, takže já akorát jim, jim teda zastoupím toho zákonného zástupce, vyřídím jim občanku, ale už si, už si pro ni dojedou.

Jo, jojo.

Jo. Maj tady startovací byty, nebo startovací byt, a už takovou jako odloučenou jednotku, byt' je teda na skupině, ale jako s odlišným režimem, jo.

Jo. Jojo, to je jako možná docela výhoda. Že hodně jako často zmiňují, že právě ty odchody jsou jako hrozně jako problematický, nebo že třeba s tím je těžký jako vymyslet, kam to dítě potom teda jako bude. Takže právě ty třeba startovací byty, potom když je máte tady, tak jestli to jako pomáhá?

Notak jako pomáhá. Ale tam zas je potřeba zohlednit to, že ty děti jsou fakt teda jako specifický, jo. A druhá věc je, že tady maj třeba 4 sourozence, tady je třeba pětičlenná rodina.

Jo.

Jo, takže teďka se třeba nechtěj voddělit vod těch svejch sourozenců, jo.

No jasně no.

No a nebo třeba tady svýho času byl pronajatej startovací byt od města, kterej byl mimo budovu, byl 2 roky prázdněj.

Jo takhle...

Jo, že ty děti tam nechtěly, oni nechtěly odsad' odejít. Jo, protože jednak možná trošku pohodlnost, jednak trošku strach, ale oni měly prostě strach, že nebo že to bude prostě těžký. Musej si tam samy vařit, samy nakupovat a ten, teď' von si nakupuje, musí to vyúčtovat.

No jasně no.

No a ne každý dítě to vzládne. Ne každý dítě má intelektuál (smích), teda intelekt na to, aby to jako zvládlo. Si udělat teda nějakej ted jídelníček na tejděn jo.

Jo jasně.

To ten K je zase dobrej v tom, že on je těžkej diabetik, musí si hlídat senzory, musí si počítat jednotky. Takže to byl vůbec jako úspěch, že že se ta cukrovka podařila takhle zvládnout, a že není hloupej, že si to dovede sám vošetřit.

Jo jojo. No jasně no. Ještě když je to takhle jako...

Jo takže v tom bytě, teď' nám to tam pípá, ten senzor žejo, tak jestli tu glykémku nemá moc nízkou nebo moc vysokou.

No, nonono.

Protože každý dítě fakt jako, ani do toho startovacího bytu není.

No, mmmm. No ale zase je tam daný, je tam daný, že prostě jako přijde ta doba žejo, že přijde ta doba, kdy jako musí se osamostatnit.

Jako přijde, ty věci se stávají, ty děti voad' vodcházej. Vždycky maj možnost tady zůstat až do 26 let! Jo a pokud se rozhodnou tak, a nebo tak, my jim vždycky nějakým způsobem pomůžem.

Když chtěj vodejít, my jim zařizujem alternativní bydlení, domy na půli cesty, azyláky, ústavy sociální péče...

No!

...protože vodsad' vodcházej ty, který jako maj mentální retardaci a nebyly by schopný žít někde samy žejo. Potřebujou prostě dohled, nějakýho patrona.

Jojojo.

Když tady, přesto když chtěj vodsad' vodejít, a jsou relativně na tom mentálně v pořádku, tak zase to jedem přes naše partnery. Jsou schopný zajistit bydlení v P, zase třeba práci, když chtěj do P, když nechtěj zůstat na venkově.

Jo, jojojojo.

Jo spolupracujem tady s městem, jo, maj tady krizový bydlení, když je potřeba tak jako to, že jim to pomůžem zprostředkovat, zařídit.

Jo, mmm.

A když prostě nechce a není dobrá vůle, tak pak skončí na ubytovně prostě, samo.

No jasně no.

A to už jako my neovlivníme. Někdo se na nás může koukat skrz prsty: "a jako vona vám vodešla prostě z děcáku jste ji pustili do ubytovny!". Říkám, ale víš, že taky předtím si prošla 3 chráněný bydlení a 1 úplně luxusní bydlení v P? On: "No to nevím, no". Říkám, tak mlč prostě, my ti to tady jako nebudeme vykládat, to je prostě soukromí dětí a běžně se to jako neventiluje žejo.

No to určitě no.

Až budete mít děti, tak taky jako nebudete vykládat cizím lidem, který prostě, kde bydlej, co dělaj, jak se učej, jak se jim daří, nedaří.

No jasně no, mhm. No! No takže možná tady v tom i ta jako spolupráce, že možná pomáhá asi s téma...

To určitě. Jako náš přesah má svoje hranice a zase prostě kam nedošáhnem, si tady samy za sebe nemáme kapacitu si tady jezdit do P, nebo kamkoliv jinam, a shánět prostě, shánět bydlení, shánět jim práci, učit je, jak jezdit do tý práce.

No jasně no.

Tak zase pomáhaj nám strašně naši partneři v tomhleto. Společný kroky, Srdce na dlani, Dobrý víly.

Jo to jsem koukala no, že jste měli vyjmenovaný jako spoustu spolupráce.

No takže takhle, nebo už zase jako, už zas je chystáme v průběhu toho pobytu tady. Takže prostě jsou prázdninový praxe, takže děti 15+, takže pokud chtěj, můžou vodjet právě prostřednictvím partnerů, do P na brigády. Ty jim tam zaříděj bydlení a napojej je na různý, na různý pracovní pozice, na různý firmy, který brigádníky přijmou. Ať nosej něco v kanceláři, chystaj nápoje, roznášeš noviny... co si jako vymyslej.

No to je super, že to tak jako taky usnadněj.

A teď se tím učej jo. Jo ale každěj to nechce. Je to stres, je to jízda metrem, tramvajema, po P, ruch, režim.

To jono.

Tam je, tam je nikdo nebudí, ta z toho děcáku třeba s něma na tý praxi jako je, ale nikdo je nebudí. Venku prší: "já musím jít do práce?", ne žejo, nojo musíš.

(Smích) No.

Takže to tam jako funguje tohle, to je dobrý, to je supr, no.

No ale je to zas takový jako fajn si to zkusit.

No, zase kvalita života? Já bych řek, že dobrý, když si vzpomenu na sebe, jak jsem začínal na praxích nebo na brigádě. Sám si to musím sehnat, sám si to musím vyjednat, sám si musím podepsat pracovní smlouvu, x-krát mě vodrbali, protože jsem nevěděl jak, žejo.

Jo to je pravda, že to... mmm.

To tady se nestane. Protože máte nad sebou nějakýho patrona. Že vám rodiče jako udělali “pápá”.

No to určitě, jakože pokud asi voni chtěj, tak tady jako budou lidi, který jim to jako asi nějak pomůžou zařídit, který jim to nějak zprostředkujou, takže tohle je zas asi jako věc, která je zas lepší no.

Mhmm. Takže za mě kvalita života v tomhle jako super. Jo, zařizuju lékařskou péči, vod A až do Z. Od velkejch zákroků... ba naopak třeba nám to komplikujou rodiče.

Jo, mmmm.

Nepodepíšou zákrok, nechtěj, aby jely na tábor, nebo já nevim, co všechno prostě.

Mmm, jo. No a jak vidíte tady jako ty vztahy s těma, s těma rodinama?

Jako z pozice dětskýho domova nebo z pozice dětí?

No z pozice dětí žejo, protože voni taky jako, je to často, nebo co jsem viděla, tak tam to bylo, to bylo asi taky ve výroční zprávě, tak tam jste psali, že je často jako složitý vůbec jako komunikovat s těma rodičema, že jsou rodiče, který se vůbec vlastně jako neozývaj, nic, že s nima vůbec jako nejde domluvit žádněj kontakt, ale pak mezi nima zase budou děti, který třeba jako dojížděj do tý rodiny pravidelně.

Mhmm. Teď třeba to vypadalo tak, že z 32 dětí, mínus 1 na útěku, nám teda 8 asi vodjelo do rodiny. Máme prázdniny, jo. Takže zbylý asi 3 skupiny, jsou tady na budově.

Jo, jojo.

Takže jsou děti, který teda pravidelně jezděj domů. Takže tam určitá komunikace jako je. A skoro bych i řek, že pro nás jednodušší, ve většině případů, třeba v případě tady těch 8 si troufám říct, že to má nějakěj smysl, že tam prostě nějaká ta vazba je, že to funguje, že to není špatný.

Jo.

Ale ve většině případů jsme radši, že ty děti jsou z daleka. M, L, P, jo, protože samozřejmě čím větší vazba na tu nefunkční rodinu je, tím je potom pro nás těžší tomu dítěti vštěpovat bežný sociální návyky.

Jo, jojojo.

Nejvíc to je patrný po těch příjezdech dětí z těch propustek dlouhodobějch, prázdniny třeba, jedou na prázdniny domů, do tý svojí rodiny. Vráťej se a tady potom jim znova vysvětlujete ještě teda měsíc, že je potřeba si každej den vzít čistý ponožky.

Jo, mmmm, mmmm. Já jsem taky slyšela, že je to spíš pak jako horší, dojíždět takhle.

No nebo třeba, když pak jako ty děti jsou místní a dojížděj za nima pravidelně rodiče, každej den třeba.

No to je šílený, to je šílený.

No a teď jim třeba já nevim prostě, přivezou jim cigára z propustek. Nebo, nám se to tady teďka neděje, ale že ty děti máme fakt jako z daleka, ale vim, že třeba v ***, v tom diagnost'áku, tam jim rodiče normálně míchaj kratom do nápojů, dovolej jim to koupit. Takže tam udělali

opatření, že vůbec jako to, co není vod výroby zavíčkovaný, tak si prostě ty děti s sebou nesměj přivést z tý vycházky třeba.

No, to je drsný no.

Je to drsný, ale prostě je to tak no. Mám támhle 2 krabičky cigaret, protože matka poslala těm dětem žejo cigára do děcáku.

Mmm, to je šílený.

A fakt, že nekecám. Já vám je ukážu, fakt tady jsou jako (smích), já nekouřim.

(Smích)

Ještě jsem si tady právě napsal, napsal: “22.11., matka rodičů” (ukazuje cigarety), já jsem si to popsal. Takže prostě fakt jako se to děje, takovýdle věci.

(Smích) Mhmm, mmm. Jo, jojo. No ale zas jste říkal, že třeba jako tak nějak tam zas funguje, u některých, nějaká aspoň základní vazba, že to třeba těm dětem tak jako pomáhá tady v tom.

Že se necejtěj tak, jako vykořenění a berou to tak jako, že jsme internátní škola, kde jsou přes tejdén, takovej intr.

Jo, jojojo.

Jo a pak samozřejmě i ta komunikace s těma dětma je jako jednodušší. Že se tady tak jako necejtěj, jak to říct, jako že jsou tady za trest.

No jasně no.

Vždycky říkám, hele nezlob se na nás, tady jako nejseš v kriminále, tady ses dostal, jim to třeba jako ani nespíná žejo, dostal z nějakejch důvodů, kdy to prostě u vás doma jako nefungovalo, chápu, že to není jednoduchý bejt pryč vod rodiny, všechno, ale prostě musíme tady spolu vycházet. Jo tak vždycky jako je to potřeba vysvětlit. To dítě, když sem přijde, tak je v adaptační fázi, kde se samozřejmě jako víc sleduje, to dítě samozřejmě je v zátěži žejo, je vytržený z nějakýho prostředí, někam zasazený, teď se čeká žejo, co se projeví, co se neprojeví, jak to bude/nebude fungovat. Děti sem nepřicházej z diagnostickýho ústavu, děti sem jdou přímo z terénu.

Jojojojo. To se taky říká, že je úplně...

...zásadní, zásadní problém!

No!

To je fakt jako, fakt jako špatný, celej ten systém je nastavenej tak jako zle. Jednak vůči dětem a jednak vůči zaměstnancům a těm zařízením.

No to určitě jako, potom jako pracovat s tím dítětem, takhle ze začátku je složitý.

Nevíte, co žejo, pak se ukáže, že má nějakej problém a teď složitě zařizujete různý diagnostiky, psychology, psychiatry... to je prostě šílený sehnat jako psychiatra!

Mmm, jojojo, nejsou no.

Vůbec! Kdy budete, dostudovaná?

(Smích)

Jste v prváku?

Ne, bakaláře dodělávám teprv, ale to je na dlouho...

Máte jednooborovou psyndu?

...

Nejvíc vám stejně dá praxe, to studium, za mě to studium, to je akorát biflování, to je slabej vodvar toho, ta praxe v tom terénu...

... (bavení se o oboru)

... A pust'te se do děcáků. Za prvý je to strašně zajímavý, každej den je jinej, nikdy v tom nejste sama, jako ten psycholog, vždycky tady máte jiný ty, ty vychovatele, jiný ty speciální pedagogy, ty etopedy, jo my teda nemáme etopeda, jo. Ale, a tam je možnost prostě teda z ty praxe to jako nasáknout, vyrůst pro ten, pro ten jeden obor, jo. I nám bych to přál, jako našemu oboru tady. Je to zlý no.

Jo, že je to málo, co? Notak joo, já takhle asi děkuju, za mě asi, za mě asi všechno.

Já abych se přiznal, tak jako standardně různý dotazníky a šetření vodmítám, ale vy jste mě přesvědčila vo tom, že to je dobrý, protože nemáte problém se setkat osobně a teď se s tím roztrh pytel, protože každej nám posílá: "udělejte nám dotazník".

Noo, mně to nepřijde uplně vono no.

No a za poslední měsíc jsem vodmítnul asi 6 nebo 7 dotazníkovéjch šetření. Protože za prvý, naše děti nejsou, jak to říct, pokusný králíci.

Já jsem proto, proto nechtěla dělat rozhovory vyloženě s dětma, protože mi to přijde teda hrozně takový blbý, přesně ještě jako všichni ví, že tam teda něco jako je, že ty děti můžou bejt teda traumatizovaný, nevim, a dělat na nich přesně jako nějaký výzkumy, nevim no...

...

No já jsem právě vybírala ty vychovatele, že jsem si říkala, tak ptám se na jejich práci, to už je jako, to už je za mě jako, z toho etickýho hlediska, lepší no.

Jo, no a nemyslím si, že ty vychovatele by to chtěli jako nějakym způsobem zkreslovat, jo. *No, no. No, určitě, to jsem si taky jako říkala.*

Takže to, co byste se většinou dozvěděla vod dětí, tak jsou schopný vám říct jako i ty vychovatele. Samozřejmě to dětský jako pojetí, tam nikdy jako nebude jo. To se můžeme kolikrát domnívat, jak to ty děti cejtěj. Ale tak takovej ten obecněj nadhled na tu věc si myslím, že vám jako vychovatele vždycky jsou schopný poskytnout.

Jo, jojo.

...

Ještě vám ukážu, jestli chcete, tady startovací byt, bych vám ukázal tady i ostatní ty prostory, ale jak máme ten prázdninovej režim, jsou prázdniny, tak tam maj svůj klid, tak je tam nebudem rušit.

Jo jasně no, to určitě. Tak jo, to bude fajn, to budu ráda!

Rozhovor 5

Posledním dětským domovem je větší dětský domov nacházející se ve Středočeském kraji. Kapacita domova je 48 dětí. Děti jsou rozděleny do 5 rodinných skupin, kdy 6. rodinná skupina funguje samostatně a je pro osamostatňující se dospívající dívky. Domov se nachází nedaleko malé vesnice. Svoji lokalizací je poměrně izolovaný, děti dojíždí do škol do nedalekých vesnic a měst. Zázemí dětského domova je velkorysé, skupiny (kromě samostatné 6.) jsou umístěny v bytových jednotkách ve společné budově. V areálu se nachází hřiště, bazén či posilovna. Větší kapacita dětského domova je náročnější z hlediska organizace i celkového fungování.

Na chodu domova se podílí mnoho pracovníků, přičemž je mezi nimi nutná neustálá spolupráce. Kromě vychovatelů v dětském domově působí také sociální pracovníci, přes noc jsou v domově noční asistenti (asistenti pedagoga), dále domov spolupracuje i s psychologkou nebo psychoterapeutkou. V domově se nachází více mladších dětí (předškolního věku), také více dětí s lehkým až středně těžkým mentálním postižením. Zmiňováno je také více dětí s problémovým chováním. Vzhledem ke koncentraci dětí na jednom místě či odlehlé lokalitě domova, se děti účastní aktivit spíše v domově samotném. Z tohoto hlediska je náročnější zajistit samostatnost dětí a dojíždění.

Popis respondenta:

Respondent vybraný pro tento rozhovor byl zvolen na základě vlastní iniciativy. V dětském domově působí jako vychovatel přes 26 let. Je velmi aktivní, ochotný, zajímá se o problematiku dětského domova i ve svém dalším vzdělávání. Oceňuje také jeho aktivní zájem o spolupráci s dalšími odborníky ve vztahu k dětem z dětského domova (psychologové, psychiatři, psychoterapeuti). K práci má respondent kladný vztah, zmiňuje však časté problémy, které se s prací v domově vážou, a které zároveň úzce souvisí se samotnou podstatou problematiky dětských domovů.

Tak jak jsem řikala, nahrávám to kvůli tomu přepisu, normálně je to potom všechno anonymizovaný, jména, nic, nejsou. Nebo není potřeba odpovídat na něco kdyžtak.

Mmm, mmm.

Koukala jsem teda na stránky vaše, na ty různé výroční zprávy a tak, takže mám zhruba jako představu jenom o té kapacitě domova tady vašeho, možná co byste k tomu dodal? Já jsem koukala, že je to tady na jednom místě, všechny ty rodinné skupiny jsou tady v těch budovách. Nenene, my máme jednu...

...jedna je zvlášť, ale jinak ostatní jsou tady?

A jinak je to vlastně tady po těch budovách.

Takže je to jako relativně velké, velké domov. Jak dlouho jinak vy jste tady, vy jste říkal 20...? 26 let.

A děláte vychovatele?

No teď už jsem, dělám zástupce ředitele, ale předtím jsem normálně dělal vychovatele. No já jsem si jako prošel takovým tím, já jsem tady začínal na civilní službě, jo. Takže jakoby vod civilky přes...

Jo takhle! To je dobrý no.

No, to jo no. No takhle, jak se to vezme.

Ne jako, že jste tady zůstal, že to je super. Takže jste se k tomu dostal takhle.

Mmm, přes civilku.

A jakéj máte k tomu, jako vztah k té práci?

Tak vzhledem k tomu, že to vlastně dělám takhle celý život, tak jako, jako kladnej. Jako určitě kladnej. Jinak bych to jako dělat nemoh. Akorát že, jak to jako, jak každě rok se, to je jako s těma jednotlivěma podoboroma specky, jak to jako každě rok jakoby bobtná, tak na jednu stranu si člověk neustále rozšiřuje obzory, ale na druhou stranu je tam vlastně spousta novejšch dovedností a poznatků z nejrůznějších oblastí, který člověk musí zvládnout a je toho hrozně moc. A to se hlavně týká třeba tý administrativy, jo prostě. To je, když už si myslíte, že už neexistuje papír, tak se vymyslí novejš papír. A pak se vymyslí další papír, kterej kryje ten první papír.

Jo, jojo.

Jo, že jako je to úplně absurdní. Já když si pamatuju, že jsem to jako začínal dělat, tak prostě to bylo vo nějakých pár dokumentech. Teď je to strašný, strašný.

Jo to je pravda no.

Jo, to vopravdu, to nemá chybu. Spisová služba, vlastně když vám přijde jakékoli dokument, tak ho musíte zaevidovat a je na to speciální program, ten program je složitěj, začínalo to tak jako jednoduše. Dneska by asi měli někde otevřít nějaký bakalářský studium “spisová služba”, aby ten člověk vůbec to jako pobral, jo. Ve finále to skončilo tak, že my jsme ze začátku tu spisovku jako vobsluhovali, teď už to je tak, že už to dělá jenom sociálka naše, protože tam jsou neustálí školení, neustále nějaký inovace, neustále se to vylepšuje. A my už jsme prostě pak řekli: “hele my už nemůžeme se věnovat tady tomu, my se potřebujem věnovat taky těm dětem”.

No jasně no.

No to je ale jenom jedna ta složka jo. Teď se na nás chystá nějakěj jinejš program, to je ještě horší, to už jsme byli studovat zase v jiným dětským domově. A tam vopravdu jako, z toho asi jsem tak jako vyzoroval, že už třeba 60-70% naší práce bude dělat nějaká agenda a pak zbytek budou děti. A další a další a další, furt. To je jako neskutečná byrokracie, neskutečná byrokracie.

Jo...

Třeba ten ředitel dětského domova, tak ta skutečnost je taková jo, já to nechci nějak podceňovat nebo někomu ublížit, ale myslím si, že ty děti moc nevidí, von ani nemůže.

No jasně no.

Jo, protože von neustále se věnuje nějakým jiným jako činnostem, který vlastně souvisěj po tý manažerský stránce. Takže my to máme tak jako rozdělený, že teda děti jsou, že ředitel dělá jako, ředitel je manažer, přes tyhle ty záležitosti, protože mu nic jinýho nezbyde a já jsem jakoby přes tu výchovu.

Jojojo.

Jo protože jinak to jakoby, jinak by to ten jeden člověk v životě nestih. Takhle, ne že by ten ředitel vo tom nic nevěděl, to my máme porady jako, ale vono když vám zavolá sponzorka, že se chce sejít a vona tady stráví 3 hodiny, a pak přijede další sponzorka, která tady stráví hodinu, tak těžko von ten člověk jako nemůže bejt 12 hodin v práci jako každě den. Ještě aby dělal tohleto, a pak šel sloužit k dětem, to je úplně nemyslitelný.

Jo, mhmm. Jo, jo.

To je úplně nemyslitelný.

No jasně no. A máte ještě ty noční asistenty?

Máme.

Což jsou teda jako, to nejsou vychovatelé žejo?

Tahle, my je máme zařazený jako asistenty pedagoga, jo. Ale to nám doporučila vlastně Česká školní inspekce. Vlastně Česká školní inspekce, to bylo dost nešťastný rozhodnutí, protože pokud se vlastně ten pedagog, když už je asistent pedagoga, tak je současně vlastně podle zákona taky pedagog. Takže se na něj stahují předpisy třeba dovolený, takže pak už má nárok na 8 neděl dovolený, a když už si pak čerpaj dovolenou třeba během roku, tak musíte mít zase nějakou náhradu za tadyty lidi a ve finále je ten výsledek dost jako finančně náročnej.

Mmm, mmm.

My si tak jako teď v poslední době, ale to maj všechny děcáky, já si pamatuju, že před x lety, když jsme si dávali inzerát na vychovatele, tak se třeba přihlásilo 30 lidí a dejme tomu, že třeba 5 z toho bylo plně kvalifikovanejch.

Jojojo.

Dneska se nepřihlásí nikdo, a nebo se přihlásí někdo a neprojde psychotestama, protože my musíme mít ze zákona psychotesty u akreditovanejch pracovníků, jo. To je nějakých asi 20 lidí v republice, který tohleto můžou provádět a ty jsou teda akreditovaný MŠMT. Stojí to 5000, není to žádná sranda, je to na celý den. A ta úmrtnost je poměrně velká. A pak se stává, že teda ty psychotesty nejsou všemocný, že nám fakt jako sem přijdou lidi a voni to nezvládnou, i když prošli těma psychotestama. Nebo tady máme takový ty dobrodruhy, co se sem hlásěj a už jenom když je vidíte, tak si říkáte, jako to není možný, tendle člověk vůbec sem... jako staví se vám tady pani, zajímá se o práci a vy se pak dozvíte, že několikrát byla normálně zavřená za prodej pervitinu.

Tyjo, to je, to je šílený.

Jako to je neskutečný, co voni si jako dovolej no. A pak je teda trošku problém, to neberte osobně, s mladejma, protože voni maj neskutečný finanční požadavky.

Jo takhle! To bych nečekala.

Jojojojo, voni jako by chtěli 30 000 čistá ruka, a jako...

Já jsem jako spíš myslela, že jako je to náročný, když jsou jako hodně mladý, tak dělat toho vychovatele, to mi přijde takový, jakože chápu, tam prostě jsou potřeba jako nějaký asi trochu zkušenosti, ještě aby tam měli třeba nějaký respekt.

To taky, to taky, ták. No vono to má takový varianty. Protože třeba vám přijde slečna, která je úplně špičková, nemá děti, je mladá jo, a potom vona dojde do toho stadia, jestli vlastně vůbec děti chce mít, když to teda zjistí, tu realitu. Ale většinou to dopadne dobře, pak nám vodejdou na mateřskou, jo my se s nima nějakých x let nevidíme, ale tyhle holky se nám pak vracej, dejme tomu.

Jo, jo.

Ale pak jsou třeba lidi, že to jsou prostě už nějaký maminy, který fakt jako už ty životní zkušenosti maj a dopadne to dobře, nebo pak to jsou maminy, u kterých to fakt jako dobře nedopadne, protože voni jakoby, ten jejich způsob výchovy nezapadá do toho myšlení, který my praktikujem. Protože my vždycky říkáme, hele musí to mít nějaký pravidla, musí to mít nějaký hranice, musí to mít nějaký normy, jo.

Jo, no jasně, no.

No a voni vždycky narazej na to, že hodně těch novejch vychovatelů se spálí v tom, že já pro tebe udělám to a to, v rámci nějakých svejch povinností, který jsou často i nadstandardní. A my jim vždycky říkáme “nedělejte to, udělejte vopravdu to, co je potřeba, co musíte”. Protože

vopravdu potom to dopadne tak, že uděláte ještě víc než musíte a to dítě potom, se nám to několikrát stalo, to tomu vychovateli vrátilo dost vošklivě. A pak se nám ty lidi tady hroutili. Proto já jim vždycky říkám, hele je tam taková fáze toho seznamování a je tam vždycky taková obrovská euforie z té práce. Pak najede takový to vystřízlivění z té reality, protože nevim jestli vám to pan, asi vám to taky říkal, v dětských domovech nejsou jenom hodný děti, fakt ne, fakt ne, to je realita.

Mmm.

Vono je to blbý slyšet a spousta lidí s tím bojuje, protože vždycky řeknou: “v dětském domově jsou chudáci děti”.

No jasně no.

Jsou, jsou, vopravdu! Ale taky tu jsou děti, ke kterým musíte přistupovat úplně jinak, protože kdybyste k nim jinak nepřistupovala, tak vás ty děti normálně sežerou zaživa. To vopravdu jako, jsou děti s kterejma to jde hezky, pak jsou děti se kterejma to jde tak nějak v rámci těch možností, a pak tu jsou děti, na který vopravdu musíte jako tlačit, hádat se s nima, domlouvát jim, furt po nich jako, nechci říct jako šlapat, ale prostě po nich vyžadovat ty povinnosti.

No jasně, jasně.

Protože jinak fakt tam nedosáhnete toho, čeho chcete. A potom tu jsou pochopitelně děti, který tady fakt v těch dětských domovech nemaj co dělat. To jsou děti který fakt patří do těch výchovných ústavů, dětských domovů se školou. A jako máme tady hodně dětí na psychiatrii léčených, ale půlka těch dětí nám sem už jako přijdou, že už jsou vedený na tý psychiatrii, to není tak jakože, to je možná 90% dětí.

Jo takhle, mmm. Jo, to je náročný no.

No a my už s tím pak nic neuděláme jo. Pochopitelně tady máme děti, který se nám na tu psychiatrii dopravujou, jsou, jsou. Ale 90 fakt procent dětí, co nám sem chodilo a co jsou vedený, tak už na psychiatrii byly vedený. Nemáme, v minulosti jsme tady měli děti i který byly vedený na sexuologii, což je pak jako velkej problém, protože vono to tady v tom provozu uhlídat vlastně to jejich chování, s kterým oni jsou vedený... A to je jako, jo tam přijde dítě a vy se sociálky ptáte 10x: “Je to dítě na dětskéj domov?”, “ano, ano,”. “Má nějaký problémy?”, “ne, nemá nic,”. “je někde vedený?”, “vůbec, zlatíčko!” Tak vona vám ho sem pošle, vy ho přijmete no, a pak vám poštou přijdou nějaký dokumenty, no a nebo vám pak začnou volat z Bohnic ze sexuologie: “Heleďte, vy tam máte tohohle toho, notak to se dostavte”.

Jo takhle jo, jasný no.

Jo a přijdete k tomu jako slepý k houslim. No a pak to dítě, už s ním musíte pracovat, už s ním musíte jako nějakým způsobem žít, jednat. Teď se objevujou ty problémy, který se tam celou dobu tak jako dusily pod pokličkou.

Mmm, mmm.

Mimochodem to sem taky napsal do té práce, že vlastně dřív to bylo dělaný tak, dřív ten systém nebyl špatnej v tom, že vlastně všechny děti šly přes diagnostickej ústav.

Jo, to už přesně taky někdo zmiňoval no.

To už nejde no. Nebo takhle, lze to, ale nefunguje to. Protože ty diagnostický jsou narvaný, takže ta sociálka tam to dítě neumístí a nezbyde jí nic jinýho, než to dítě dát do dětskýho domova. A jsou sociálky, kterejm je to úplně jedno a narvou vám sem jakýkoliv dítě, oni jsou pak: “Já ho mám umístěný, tím to pro mě končí.” No a pak jsou sociálky, který teda říkaj: “Hele ne, to není dítě na děcák, to je dítě na dětskéj domov se školou nebo výchovnej ústav,

proto a proto." Ale voni jsou tlačeny zase do toho, aby spíš dávaly do těch děčáků. Jenomže ty děčáky, na druhou stranu, co s nima.

No jasně no, to je náročný.

Protože tam potom jakoby, co se týče té kvality péče, tak v tom zákoně v té 109 je vyjmenovaný, co ten děčák musí tomu dítěti zajistit. A voni ty sociálky hrozně rádi argumentují tím zákonem, ve stylu: "Vy to tam máte napsané, vy se starejte, a vy pro to dítě musíte udělat to, co je v tom zákoně." To je krásný, ale představte si tu realitu, že tu máte 8 dětí, 3 jsou vedeny na psychiatrii, to je taková rodinná skupinka jo, ten je takovej, ten je takhle velkej, ten chodí do tamty školy, ten do tamty školy, ten byl týranej, ten nebyl týranej, ten byl sexuálně zneužívanej, ten má zkušenost s drogama jo.

Mmm.

A vy to teda musíte nějak jako vošéfovat tu skupinku jako vychovatel. Jednak teda, aby vás jako respektovaly, zajistit jim nějaký program. Teď se tam ty děti nesměj, lidově řečeno, sežrat, takže to musíte neustále vstupovat do té interakce dětí a zároveň jako děčák musí potom zajistit tu odbornou péči těm dětem, který jsou kde všude vedeny. A ten děčák narazí na to, že v současné době, kdybych neměl známý a fakt jako nebyl dobrý manažer, tady v tom, tak nevím, co bych dělal. Protože představa sociální pracovníce, tady máte dítě, tak se starejte, tak třeba pro celý H okres je jeden dětský psychiatr. Jeden dětský. Když zavoláte do Bohnic, tak vám to dítě nevezmou, protože vám řeknou, že tam mají takovouhle hromadu žádanek. Motol si děti jenom vybírá. O. berou jenom hraniční děti, nevím co to do dneška úplně znamená. A ve finále se modlím, aby pani K nešla na další mateřskou, protože kdyby to pani K položila, nevím, kam bych s dětma jezdil, nevím. Jenom pro představu, H okres, tím že je tam K, M, a tadyty vesnice, tak se bavíme o tom, že se blížíme, já nevím, třeba i půl milionu lidí. Takže i když z toho vyčleníme ty děti, já jsem třeba teďka v pondělí byl za pani K s jednou slečnou, ta čekárna je narvaná k prasknutí. A tu medikaci, co ty děti jedí, tak tu vám nikdo jinej nenapíše než dětský psychiatr.

No to jo.

Pak když třeba, chceme klinického psychologa, tak znám pani na K, pani R, která jako je v tom kovaná, ale taky, objednáte se, nejdřív se tam dostanete za 3 měsíce.

No, jako jo, to je strašně dlouhý.

Když chceme psychoterapeuta, tak máme pani psychoterapeutku, jsme tu měli, tak máme jednu pani, která když to řeknu, tak vlastně zadarmo nám přišla udělat nějaký děti, v rámci dejme tomu 10-15 sezení, kdy jsme jí dali nějaký klienty, na který vona si troufla jo, udělala nám to zadarmo. A děti prošly nějakou ohraničenou psychoterapií.

Jo.

Když teda chcete někoho sehnat, tak na to mám taky jednu pani, pani S, která dělá v poradně a dělá to po práci. Ale ona teda má živnostřák, a protože má asi už nějakých 10 let za sebou výcviků, já se jí nedivím, že ona to chce zaplatit, protože to stojí strašně peněz.

No jasně, mmm.

A jsem rád, že mi sem vůbec jezdí na nějaký ty děti. Ale oni obsáhnou jenom určitý % jo. Stejně tak jako naše psycholožka, která když sem jezdí 1 týdně, tak jsme domluvený, že k ní choděj teda různý děti s nejrůznějšíma problémama, co voni mají, a pracujeme na tom, jakoby jakým způsobem jako pomoci. Ale zase, jsme schopný vlastně udělat jenom nějaký %. I když

si někam zažádáte vo nějakou podporu, že třeba jsou neziskovky, který vám zaplatěj někoho, to existuje, ale vy musíte toho člověka sehnat a ty lidi nejsou.

Mmm, jo jasně.

Takže i když dostanete peníze, tak pak jako vlastně dojedete na to, že spousta těch lidí má psychoterapeutické výcvik, ale v jiným směru. Teď teda zaplat'pánbůh pani S má psychoterapii klasickou, a teď teda, abych to dobře řekl, asi tu behaviorální, a k tomu ještě si udělala milion různých kurzů, jako třeba támhle má ten písek, takový ty čáry v písku, vono se to nějak jmenuje, jak se řekne písek anglicky, teď už nevím, a je to nějaký ten směr, a todleto je, nechci říct jako novinka, nějakým způsobem to už jako funguje. Takže když to řeknu souhrnně, my se potom jako chytáme každých těchto tadytěch lidí, který si tady strašně hýčkáme i za to málo, co voni nám tady jako udělaj.

No jasně no, protože je hroznej nedostatek no.

No a takhle to maj všechny ty děcáky a představa sociálních pracovníků, tady ho máte a bylo by dobrý, kdyby se mu věnoval psychoterapeut. To je krásný, ale peníze na něj, pak sehnat člověka.

To jono.

No, to prostě todleto, a teď si vemte, že je tady 40 dětí, a voni by todleto potřebovaly všechny. Ani ta naše psychologka neobsáhne všechno jo. Pochopitelně jsou tu děti, který to nepotřebujou, jo jsou, jsou. To né, že ne. Ale jako jsou tady ty děti a já vo tom mluvím z toho důvodu, že ty dětský domovy maj nějaký jako hranice. To znamená, že i my máme nějaký jako co můžeme, co jsme schopný zvládnout a co nejsme schopný zvládnout. A pořád jsme tlačení do toho, že tady je todleto dítě, tak se mu koukejte věnovat, tady máte todleto dítě, tak se mu taky koukejte věnovat. No a sehnat pro ně tu vodbornou péči jo, to je strašně náročný.

No, no, no jasně no.

Nehledě na to, že představa sociálních pracovníků je taková, že všechny děti by měly chodit na kroužek mimo dětské domov.

Jo.

Problém je v tom, že my jsme trošku vzdálenější vod těch velkých měst. A já co vim, vod těch dětských domovů, který jsou v Praze nebo jinejch městech, kolikrát říkaly, my bysme radši byly někde na vesnici. A já jim říkám, proč? No protože jsme tady, dítě když jde ven, první co se setká je závadová skupina, parta, která se tam někde poflakuje, máme tady strašného pervitínu, trávy, a podobně, teď se to tady tak jako různě v tý Praze tak jako koluje, ale i v jinejch městech, a vy tady toho máte jakoby míň. To je pravda, to je pravda. Ale zase na druhou stranu jsme trochu vodříznutý vod tý zájmový činnosti.

Právě! No, to je otázka.

Na druhou stranu ale říkám, že voni totiž ne všechny děti můžou chodit na kroužek samostatně. Bohužel.

Jo! jo, jo.

Já to tady říkám i těm sociálkám, že my strašně trpíme tím, a voni na to nechtěj slyšet, že děti nám dojížděj do škol, který jsou kousek, nejvíc problémů, který naše děti napáchaj v oblasti výchovný problematiky, je mezi školou a dětským domovem. Bohužel. Do školy voni musej, já je tam vozit nemůžu, protože to nám bylo tenkrát vytknutý, že ty děti tady tak jako omezujem, protože by měly se učit jezdit autobusem jo.

Jo... často ale podle mě jako dovážej i ty dětský domovy do škol.

Jo, ale jako je to problém. Protože zrovna třeba dneska, dneska ještě v 6 hodin večer tady budeme mít sezení, protože jsme se dozvěděli, že některý naše dětičky udělaly takovou partičku po škole, kde se teda jako sejdou, a vona jim stačí chvilka než jede na ten autobus, tak tady v L je sociální bydlení, kde je klientka, která je prostě mentálně retardovaná. Je jí asi 60 let, strašně důvěřivá, pochopitelně voni si naše děti tudleto klientku vyhlídly a choděj k ní domů na kafe.

Jo.

Já se úplně bojím, co z toho vyjde. Jo, co z toho vyjde. Protože nám bylo naznačeno, že se tam ztratily nějaký věci z toho bytu, nic velkého, ale budeme to šetřit. Budeme to šetřit jo, radost z toho nemám...

Mmm, jo, jo.

A jako voni všechny děti nejsou takový, některý jsou bezproblémový a prostě pak tady máte děti, který fakt potřebujete, vopravdu je mít jako pod dohledem a modlit se, aby se fakt jako nic nestalo jo.

Jo právě, jakože je to strašně široký spektrum žejo.

Protože já tady mám teďkonc jednoho klienta, a s tím si fakt jako nevim rady, protože to ještě budu řešit s klinickým psychologem, protože naše pani psycholožka přišla včera úplně zdevastovaná, když s ním provedla nějaký pohovory, vona už se mu věnuje dlouhodobě. A řekla, hele to je špatný, to je špatný. To je normálně, absolutně žádný emoce, svět se bude řídit podle něho, kdo se nebude řídit podle mě, podle toho, jak já chci, tak toho já ztrestám.

Jo, mhmm.

Vypadá jako andílek, ale je to špatný. Ale je to špatný, protože tam je hrozná genetická zátěž. Má dva bratry, voba dva jsou ve výchovným ústavu, ten jeden za to, že vzal sekuru na vychovatele, druhý za to, že zlomil vychovatelovi ruku, naštěstí ne v tomleto zařízení. Maminka několikrát soudně trestaná za násilnou trestnou činnost, tatínek několikrát soudně trestanej za násilnou trestnou činnost. Takže tam má genetickej základ jako hrom.

Jo, no tojo, no.

A vopravdu, zkusíme to s ním po dobrým, zkusíme to s ním po zlým, a nikam to nevede. A vopravdu jako už i ty děti si na něj prostě stěžujou, že začíná bejt takovej skrytě agresivní, smrdí to tam možná i nějakou šikanou. Tím se ještě budeme zabývat, protože zase musíme mluvit s těma dětma jo. Ty děti se ho bojejí. Teď vy ho nemůžete někam izolovat.

No, no právě.

To nejde, takže se s tím neustále takhle pracuje za pochodu. A docela by mě zajímalo názor tý klinický psycholožky, já než ho tam vobjednám, tak už jsem aspoň pro něj vyřídil tu psychoterapii, že přijde ta pani S, která si tady na ty děti troufá. Jo, von totiž né každej ten psychoterapeut, ale já tomu rozumím, von pak může udělat víc škody než užitku.

Jo, to chápu, to chápu.

Voni jsou lidi, já to uznávám, že když mi někdo řekne, hele já do toho nejdu, tak já to prostě uznávám. Protože jako ne všichni máme nějaký možnosti jo. A uvidíme, co s ním dál, protože to je teda, já ho úplně vidím jako do budoucna fakt jako problémovýho člověka, jako já budu překvapenej, když nikomu neublíží.

Mmm, mmm. Ale to je vono no, že se teď teda nemůže dělat nic a čeká se, když se teda něco stane. Jenže to už se musí něco stát, tak potom se teda musí přemístit jinam, nebo něco, nebo se s ním dál začne pracovat, ale jako je blbý, že se teda čeká na to, co se teda stane.

To je právě vono! Voni vám řeknou: “A už něco proved?”

Přesně, že tam musí být ten důkaz- a teď už se konečně něco stalo.

Takže bych chtěl nějak tomu předejít, aspoň tou psychoterapií jo. A vopravdu ještě si zavolat tu pani sociální pracovníci, s kterou se teda dá mluvit, jestli teda by s nim šlo něco dělat, a nebo...

No, to je problém no.

Nemám z něj dobrej pocit, jako nemám z něj dobrej pocit. Kdybyste ho viděla, tak je to sluníčko, ale (lusk)...

Jo, jojo, no navenek často, to je...

Jo. To tady máme děti, který zloběj, jsou to sígři, ale jsou rovný, jsou přímý. Voni pak se i jako přiznaj: “Já jsem to strejdo zkazil, já jsem něco proved.” A todleto jo, to jsou takový ty, s kterejma se ještě dá dělat. Ale pak todle, to jako...

No vono to je nejtěžší, voni často jako uměj ještě teda dobře manipulovat a to se nedá skoro odhalit, že je to hroznej problém.

Nehledě na to, že ty děti, to bohužel, to klidně, to vám klidně podepíšu. Nedávno bylo reportáž vo tom, že by děti měly mít speciálního dětskýho ombudsmana. Ať klidně maj, já proti tomu nic nemám. A nějaká ta jedna studentka vysoký školy se vyjádřila, že předně by měl být tendleten dětskej ombudsman pro děti z dětských domovů. Tak proti tomu už mám, protože my jsme pod bedlivou kontrolou státního zástupce a to není vopravdu žádná prča. Protože státní zástupce sem přichází několikrát ohlášeně, několikrát neohlášeně a přijde a řekne - chci mluvit s tím, tím, tím. A vopravdu ty děti jdou a vobčas samozřejmě řeknou nějaký věci, který se staly a taky říkaj věci, který se nestaly. Vono se to pak dost těžko vyvrací. A jsme pod kontrolou Český školní inspekce...

Já si myslim, že zrovna tadyto je...

...,sociálních pracovníků, Bílý kruh bezpečí, i samotnej ombudsman, kterej taky jezdí po dětskech domovech. A já se potýkám s tím, že ty děti maj milion práv, ale žádnou povinnost. Bohužel jsou takhle teda k tomu vedený. I když jim to říkáme, že takhle teda ten život tady vo tom není, tak oni jsou neustále tlačeny tadytěma organizacema, a některejma sociálníma pracovníkama, jako: “Ty máš právo.” To je vždycky první, ty máš právo. Takže pochopitelně nedávno zrovna tadyten klučina, vo kterym jsme se bavili, ukrad jedný slečně SIM kartu a sluchátka, první co řek: “Já jsem měl právo to ukrást!” Já jsem říkal, počkej ale, to takhle nefunguje ten svět. Nó tak jinak: “Voni mi nadávali, tak já jsem to ukrad,” já: “takže ty sis jakoby nechal nadávat, takže ten trest vůči tomu okolí je, že jim něco ukradneš?”, “jo.” Hotovo dvacet. Jo tak takhle von to má třeba i jako postavený v týdletý voblasti. Což je patologie jako hrom, protože většinou, když si voni něco ukradnou, tak se mezi sebou poperou, to se stává. Ale to je taková ta reakce akce-reakce, ale jít na to už promyšleně tím dletim způsobem, protože: “Hele, tys mi nedávno říkal, že sem...” voni si teda velice špatně, velice vošklivě nadávaj některý děti, “tak se připrav, seš bez mobilu.”

Jojo, no jasně no.

Mmm, to je špatný no. To je špatný no. Jenom fakt jsem chtěl říct, že ta kvalita péče má nějaký normy podle zákona, ale ta realita je úplně jiná.

No, nono.

(zvonění telefonu, telefonování)

To byla právě zrovna pani psycholožka, protože jsem ji požádal, aby v úterý přišla na takový mimořádný sezení, protože tady máme jednu dospívající slečnu. A vona byla v minulosti zneužívaná se svojí sestrou. A tam to v té rodině vypadalo tak, že byla ségra, brácha. Brácha zneužíval vobě dvě ty holky, táta zneužíval taky ty holky, nějaká příbuzná zneužívala toho bráchu, a no tamto bylo, když to řeknu vošklivě, tak tam zneužíval každej každýho. A jediná, která v tom nefigurovala, byla ta máma, která jako nějakým zůsobem, jako prej vo tom nevěděla. Každopádně to dopadlo tak, že voni je dali tenkrát do Klokánku, z Klokánku je dali sem, ten kluk se musel léčit na sexuologii ten brácha, protože ten teda to měl postavený mimo jakoukoliv normu společnosti, protože to bylo špatný, no to bylo špatný. Ještě teda von měl k tomu lehký mentální deficit, takže tam vůbec jako nebylo na čem stavět a musel potom dostat vochrannou výchovu. I tak ale jako nějaký čas u nás zůstal. Uhlídat ho, to byla makačka. Každopádně tydlety dvě slečny, jak už nám vyrostly, tak voni tenkrát chodily do dětského krizového centra do Prahy jsme s nima jezdili, v rámci nějakých jako terapií. Potom prošly teda nějakýma psychoterapiema a podobně. Ta jedna slečna se z toho tak nějak jakoby dostala, jedinej problém z toho, co u ní zůstal je ten, že vám řekne: “Dobrý den, já jsem ta a ta a byla jsem sexuálně zneužívaná.” Tak pracujeme na tom, že to tak jako není vhodný, to tak jako odstranit, aby to to okolí vědělo.

Jo.

Ale dá se říct, že jsme na dobrý cestě, že se to jako sedlo, a že už tohle se neděje. No a pak máme tu druhou slečnu, a to je velký problém, protože z nějakýho důvodu chce mít pozornost pro sebe za každou cenu. A vona chce vychovatele sama pro sebe.

Jo.

Nejlépe muže, vona je na ty, když vidí chlapa, tak vona je vopravdu, nechci říct až jako nevázaná, ale je vidět, že ta mužská pozornost jí vopravdu dělá dobře. Takže tam spíš většinou sloužej vychovatelky. A druhá věc je taková, že teď už to můžu říct, že byla znásilněna, pochlubila se na psychoterapii. Takže se to muselo dát na policii, celý se to prošetřovalo, pak se zjistilo, že to vůbec není pravda. A ona to neustále svalovala vlastně na toho jinýho kluka z jiný rodiny. A ten byl vo 2 roky mladší vlastně ještě ke všemu, takže ten dycky koukal, co se děje. Ve finále jsme to museli udělat tak, že toho kluka jsme dali na tu jinou (samostatnou) skupinu, aby teda nebyl s ní, protože vona neustále ho teda obviňovala, ale vona to skutečně nebyla pravda. Tam se to jako nedělo, nehledě na to, že se dělalo i gynekologický vyšetření a tohle, tam se, ta měla takovou fantazii, spíš to připomínalo i jako erotický film. Takže tam se potom museli dělat i tadyty stěry a jako nikdy nic. Jo policie to řešila dvakrát. Když teda to neuspěla, tak slečna řekla, že byla brutálně zmlácená tady u nás v parku, ale tentokrát to svedla na jinou slečnu, pak se při přestupkový komisi, kam potom byly pozvaný, protože to zase řešila policie, přiznala k tomu, že si to vymyslela jo. Takže se platilo, nějaký peníze žejo. Teď my už jsme chudáka tady slečnu, která jí měla zmlátit, skoro přesouvali jinam, takže to by bylo taky dobrý žejo. A když už tohle nepomohlo, tak jsme potom zvolili ambulanti psychiatrický pobyt. A když se nám vrátila z té léčebny, tak to mělo výsledek takovej, že v sobotu byla anorektička: “Pomozte mi,” v neděli byla bulimička: “pomozte mi.”

Jojo.

Takže když už nepomohlo ani tohle, tak mám zánět močáku, kterej taky neměla. A vona se neustále skrze tohle jako dožaduje té pozornosti, týdletý pomoci. Psychologicky je to určitě volání o pomoc, v tom smyslu, že psycholožka sama řekla, ona to má nastavený tak, že ona je

deprivovaný dítě jako pes, ale u ní to přerostlo do tohohle extrému, že zatímco se někdo schoulí do klubíčka a nebo mu je smutno, ona to řeší tímto způsobem, že si prostě něco vymyslí a teď je ta pozornost.

Jo jasně no.

Jednou jsme řešili její sestru, nějaký problém ze školy, ale to byla taková spíš jako blbost. Ale prostě jsme s ní seděli v té kanceláři, tak ta sestra zjistila najednou, že ta sestra je v té kanceláři, a že my se jí tam věnujeme, takže přišla do té kanceláře a řekla: “Já mám úplně to samý, co ségra” a ta sestra říká: “ale vždyť to není pravda, tys tam u toho vůbec nebyla.” Prostě je to takový i na jednu stranu smutný jako. No ale prostě ještě aby to bylo absurdnější, tak holky by měly jít domů, ne teda k tatínkovi, kterej sedí, ale ke své mamince, která si našla nového přítele a chce zahájit nový život. A my jsme teďka ve fázi, že voni to podali k soudu, a teď tam přišla ta slečna k tomu soudu a řekla, co se jí všechno stalo. Takže výsledek je takovej, že soudkyně požádá dětský domov o vysvětlení situace, no naštěstí na to máme všechny tydlety papíry.

Jo jasně no.

Jo, že se to řešilo, že se znásilnění nekonalo, že bylo tamto, tamto, ale voni sem kvůli tomu přijedou a budou to chtít řešit a k tomu právě potřebuju i tu pani psychologku. Protože ještě do toho se zapojila organizace Dobrý víly, která si tu slečnu vybrala v rámci nějaký svý hostitelský péče a pochopitelně pani dobrá víla zná jenom jednu stranu mince. Takže já bych jí rád při dalším sezení řekl i tu druhou stranu mince jo, že ten problém není černobílej.

Mmm, joo.

No a takhle řešíte jednu kauzu a teď máte ještě dalších 10 kauz. No to je prostě furt jakoby dokola a ten stát vám v tomhle moc jako nepomáhá.

Mmm, mmm. To je žejjo, vlastně furt se musíte obhajovat, aby právně to bylo všechno jako v pořádku žejjo.

Přesně! Vy se vlastně neustále něčím křejete a neustále něco vymejšíte, aby fakt jako člověk nešel do vězení žejjo. Jo jednak ty děti můžou napovídat cokoliv, a potom se z toho dostávat je strašně těžký no.

Mhmm, mmm. Je to tak no. Jo koukala jsem, že jste měli víc i jako mladších dětí a víc tam bylo mentálně postižených, to bylo docela dost.

Mmm, jo. Je to tak, je to tak.

Co bylo v té výroční zprávě. Bylo to teda myslim lehký mentální postižení, ale stejně už jako, už je to taky nějaký, taky nějaká zátěž žejjo.

Lehký no. No to je právě vono. Voni pak jako navštěvujou teda základní školu praktickou, některý, ale to jsou fakt jenom děti, který na to maj doporučení se souhlasem zákonného zástupce. Vono to není tak, že dětský domov by je přeřadil, to nejde. Že já bych chtěl najednou dítěti říct: “Hele tak tobě to nejde na normální základce, já tě dám do praktický.” To jedinež zase musí do vyšetření v poradně a musí s tím souhlasit zákonný zástupce.

Jo, jo, mmm.

Tam právě zase to je takový vtípný, že jakoby ty děti maj zákonný zástupce - rodiče, v 90% rodiče. I když se chovali, jak se chovali, pořád jsou vlastně jakoby jejich...

...jo že je zase na všechno potřeba shánět ty rodiče a jejich souhlasy no...

Ted' jsme tady zrovna řešili, že pani doktorka by ráda voočkovala děvčata proti tomu, rakovině děložního čípku, já říkám, heďte já to podporuju, ale musí to schválit zákonnej zástupce, protože já se nehodlám soudit s někym jako za 10 let, že nemoh mít děti nebo já nevim.

Jo, jojojo.

Protože je to jako dost vošemetný todlecto. Já znám pracovníci, která dělala 40 let ve výchovným ústavu pro holky a vlastně těhotný holky a vona bohužel pamatuje tu éru, kdy ty holky tam vodrodily a pak jim podvazovali vaječníky a ted' ty holky se souděj. A vona říkala, já jsem tam byla jenom vychovatelka, takže já jsem do toho jako nijak nezasahovala, tady do toho. Ted' je jí přes 70, výsledek je takovej, že jezdí po soudech. I když vona říkala, já s tím nemám nic společnýho, já jsem si todleto nevymyslela jo.

Mmm, to je strašný no.

Jo, ale dělo se to tam a voni se ted'ka hádaj, jestli to bylo se souhlasem, bez souhlasu a podobně. A jsou to, 20 let, i 30 let různý záležitosti.

Mmm, to se táhne.

To se táhne, nebo i ty holky si tak na to vzpomněly, že chtěly mít ty děti a pak už nemohly.

Mmm, jo. Jojo.

To je, nebo vůbec když dáváme dítě na psychiatrii, to je takovádle složka, co voni všechno chtěj podepsat.

To je strašný no.

To je strašný, to je strašný.

Jinak, já se tam ještě zaměřuju na kvalitu života, což je takovej, dost obecněj pojem, co by vás k ní ještě napadlo. Možná spíš, jak to vnímaj ty děti než jenom taková ta objektivní a měřitelná. Jo takhle, já si myslim, že tu kvalitu života maj jako dobrou. Už jenom z toho důvodu, a vono to má dva póly, voni jí maj dobrou z toho důvodu, že oni, jak jsme se bavili, jsou tlačeny do toho: "Já mám právo!" a hodně těch přání těch dětí se plní.

Jojojojo.

Takže, když vezmu Vánoce, já škoda, že nemám tu fotku, máme tady ještě jednu větší místnost vedle, to je plný dárků, to je takovejch dárků, že si až sám říkám vždycky, jestlipak je todleto výchovný, ale pak si říkám, notak jsou to děti, co tu skončily, tak ty dárky jako samozřejmě dostanou. Ale vopravdu je toho hrozně moc.

Jojojo.

Ted' si klient vzpomněl, že by chtěl ject na hory, řek to sociální pracovníci, ta přišla s tím: "Musí ject na hory, protože vy to máte v tom zákoně, musíte plnit tadyty." A já říkám, hele, jako my s tím problém nemáme, ale máme nějaký zase omezený limity finanční. Ona: "Tak si zaříd'te nějakou organizaci, která vám to zaplatí." Jenomže to už taky nejde jako dřív, jo tam už je to taky přísnější. My jsme mu ty hory samozřejmě zaplatili z nějakějch jinejch sponzorskějch peněz. Přišel s tím, že chce ject do Chorvatska.

No...

Takže tam už se taky budeme bavit vo tom, hele když si takhle vzpomene jakoby každěj, tak to fakt jakoby ten děcák neutáhne a nemůžeme sázet na nějaký organizace jo.

No právě!

A voni vám pak řeknou: "No ale támhle U děcák jel do Chorvatska", já pam, heďte se, my jsme taky s nadací Olgy Havlový jeli do Chorvatska. To vám prostě přijde nadace, řekne pojedete do Chorvatska, seženete pasy a jedete.

No přesně, ale to už je takový, že tam jede víc dětí, jede se celkově, ne že takhle jako...

Ták, ták, přesně! Ale když to takhle jako někdo si vzpomene, tak je to těžký, ale třeba dejme tomu ty, Chorvatsko je extrém, ale co se týče třeba těch táborů, tak voni maj 2-3 tábory jo, některý jedou na 4 tábory.

Jo, jojo, že to je dobrý.

A hodně těch dětí jezdí na prázdniny domů. K rodičům. Výsledek mí rigorózní práce, jeden z těch je, že dětský domov chápou jako službu. Bohužel. Ale to zavínil ten stát a to zavínil vlastně ten přístup, že ten zákonnej zástupce, když si sem dá dítě, nemusí vůbec nic, ani platit vám nebude.

Jo jasně.

Protože obvykle mu není vzít co, pak tady vlastně vznikaj dluhy, protože voni na ty děti by správně měli platit, voni na ně neplatěj, protože nemaj peníze. My to nějakou dobu tolerujeme, snažíme se s nima mluvit, aspoň po drobnějších částkách, pak se to musí dávat na policii, voni daj na to exekuci a exekutor jim nic nevezme, protože není co, a nebo už bydlej někdy úplně jinde, takže to nikam nevede. Každopádně vlastně ani není možný to těm rodičům kolikrát jako vzít, protože maj právo na nějaký životní minimum, já to chápu voni zase musej něco jíst žejo. Ale proč vo tom mluvím, že zase k té kvalitě péče, když jako to dítě se sem dostane, tak zákonnej zástupce, pokud nemá soudem zakázaněj styk, což jsou tady jen dvě děti, vo tom vám pak taky povím, tak ty rodiče je můžou navštěvovat kdy chtěj, jak chtěj, vnitřní řád sice mluví jinak, ale jsme tolerantní, že když někdo přijede zdaleka, tak ho nevyhodíme. A nějakým způsobem ty rodiče si tak na to zvykli, tady na to, že vlastně stát se jim stará vo děti a voni nemusej vůbec nic.

Jo, jojojo.

A výsledek je to, že dětský domov je jejich službou.

Jakoby jono, vychází se ve všem vstříc, jako převážně žejo těm rodičům, který vlastně žejo se nemusí ani snažit.

Mmm, mmm. A samozřejmě i těm dětem, že tam je vobrovskej tlak na ty zájmový kroužky, na ty tábory, na dárky, na různý akce, a teď dokonce vlastně, jestli vyjde nová 109 zákon, což je takový ale dost diskutabilní, tak už někdo naznačil, že už tam nebude žádný vomezení toho dítěte. Vy ho můžete vomezit jenom na kapesným, zákazem volnejch vycházek, což je svym způsobem k smíchu, protože to dítě když jde do školy, tak si stejně tu volnou vycházku udělá jo, takže je to úplně k ničemu.

No jasně no.

A nebo můžete odejmout nějakou výhodu, že mu třeba zakážete akci. Ale pokud tohleto uděláte, tak musíte na to psát šilenej elaborát státnímu zástupci.

Jooo...

To není tak jakože si to někdo, tak jako to (lusknutí), protože von si to pak kontroluje, von se ptá těch dětí: "Nezakázal ti někdo něco?", "zakázal." Přijdete a von to chce vidět napsaný žejo. Vy jim nesmíte vzít mobil, to nejde už, vlastně defacto už nemůžete nic, a když vosekaj i tohleto, tak už nemůžete vůbec nic. A je tlak na to, to jako vopravdu není sranda, působit dobrým slovem. A to už je vlastně ale vopravdu úkol vaší generace (smích). Po psychologicko-terapeutický stránce působit vlastně v týdletý formě, protože je to převzatý vlastně ze Západu.

To mi přijde, že je ale udělaný, jako lidi, co to prakticky potom jako nedělaj no. Ono se to jako hezky řekne a hezky se tak pracuje s téma běžnejma dětma, ale ...

...jo! Takže ta kvalita, takže souhrnně kvalita péče dětí v dětskym domově, v současný době je, já si myslim, fakt jako dostačující, dostačující.

Mmm, tak možná jako tam zas budou problémy spíš s tou jako psychickou stránkou.

Tojo, to určitě, to jako určitě. Tam po tý psychický stránce to pak naráží na to, to vo čem jsme mluvili, že je nedostatek vodborníků, který by se tady těm dětem v děcáku věnovali jo. Protože ty děcáky několik let volaj po tom, taky jsem vo tom psal, říká se tomu “potřeba létajícího psychologa”, kterej by na plnej úvazek měl 2 dětský domovy, ne 3, jenom 2 a fungoval mezi nima. Byl by placenej vod státu, proč ne.

Jo, mmm.

Takhle máte externí pani, která, já se jí nedivim, něco vod nás úvazek, tam úvazek, tam úvazek, aby to chudák dala dohromady. Protože vy si můžete zažádat vo psychologa na krajskym úřadě, voni vám daj na to peníze, jo daj, ale musíte si sehnat toho člověka. Neseženete. Tadleťta pani, co k nám jezdí, pani K, to je zázrak, to je zázrak. A druhá věc, že pochopitelně, jsem si toho vědomej, že vy když vystudujete psychologii a uděláte si předpokládám psychoterapeutickéj výcvik, já to teďka řeknu hrozně vošklivě, já vim že to není humánní, vůbec bych se nedivil, když si pronajmete v Praze místnost a tam se vám bude chodit vypovídat pan podnikatel, že má 10 milenek a neví s kterou začít dřív. Nebo přijde někdo jinej, že má tolik peněz, že neví kam s nima. A vy je budete poslouchat a necháte si to zaplatit.

No jasně no.

Já v dnešní době, já tomu rozumim. Jednak jste dala část peněz do svýho terapeutickýho výcviku, a všichni jsme lidi jo, takže já jako uznávám, že ten kapitalismus, bohužel, takhle spolkl tyhle ty lidi, který to dělaj, dělaj to za těžký peníze, maj se dobře, já jim to přeju. A pak jsou takový ty hrdinové, který to dělaj taky, ale ještě dojížděj do dětskejch domovů.

Jo.

Ale já jako, já jim to nemám za zlý, já jim to nemám za zlý.

Je to blbě nastavený no, že jako tam maj lepší peníze.

To je. Jak to řek ten Novotný, starosta Řeporyjí, takovej ten hodně odvážnej jestli víte kdo to je, tak ten jednou řekl, on jednou fotil pro Blesk, ještě kdysi dávno. A vona mu volala modelka, nevim to jméno, a řekla: “Já budu sedět v 10 hodin na Hradčanech v takový kavárně” a na rovinu, “já trošku jako roztáhnu sukni a vy mě vyfotíte a dáte to do Blesku.” Takže von volal svýmu vedoucímu a řekl, supr z toho uděláme jako takovej ten jeden z těch článků - Modelka seděla, bla bla bla. Tak Novotný to udělal, přišlo mu na účet tady za tu akcičku 60 000, a říká: “A já mám bejt jako naštvanej?” Že to je jako takový jako, jako peníze no, peníze vládnou světu. To prostě no...

Právě.

Říkám, voni jsou určitý jako nadační programy vod Alberta, to si můžete sehnat psychologa, ale musíte ho sehnat. Jo a pozor jedna věc, měli jsme tady studentku, která studovala tendelten vobor, vystudovala to, a dokoce jsme jí na chvílku zaměstnali. No pak jsme se s ní rychle rozloučili, vono jí to fakt nešlo.

Hmm. No já si myslim, to je hrozně náročný takhle na začátku.

Fakt jí to nešlo. Bohužel, bohužel vona ani neměla tu sebereflexi jako, neměla, neměla. A to je pak jako další stránka věci, že když už máte peníze, když už máte psychologa, tak jenom pani K, než se vnořila tady do týdle problematiky...

No jako já tomu věřím, že zrovna tohle je takový fakt náročný no. Jako třeba začínat no, je, je to těžký, to určitě. Ještě se s tím nedá žejo začít hned, bez jako větších zkušeností, tam to chce. No a co možná by jako vnímaly, jako nějaký hlavní problémy ty děti? Co třeba by je nějak znevýhodňovalo nebo něco?

Znevýhodňovalo...?

No čistě takovej ten jejich pohled. Já vim, že tam se to možná liší v tom věku dost asi...

Já jen fakt jako si myslím, že maximálně to, co jsme tady naznačili, ta rodina no. Hmm. Že se to pořád točí kolem tý rodiny. Tam potom je takovej fenomén, že tady máte týraný dítě, vono tady je celou dobu, a když je mu 18 let, tak my mu říkáme, hele tak si dáme nějakou školu třeba ještě něco jo, než se něco najde a todlecto... skončí u mámy. Skončí u mámy.

Jo, že je problém teda todlecto.

Měli jsme tady kluka, kterej byl těžce, ten měl středně těžkou mentálku, ještě k tomu měl jakoby ten pohybovej aparát dost takovej zvláštní, protože voni měli všichni sourozenci 6 prstů na noze, tam byla nějaká určitě jako degenerace genová. A on se tak jako dost tělesně horšil. Ted' už ho nemáme, vim že chodí po špičkách a je úplně jako somatopedicky, nějakěj kvadruplegik, už si to taky nepamatuju tydlety termíny. A my jsme mu tenkrát, když mu bylo 18, tak jsme říkali, hele my si tě tady ještě V necháme a přemejšleli jsme, jak si ho tady máme ještě nechat. My jsme ho nemohli pustit do světa žejo. Nó tak jsme to nějak vymysleli, ještě jsme mu dokonce vyřídili jakoby zdravotní důchod jsme mu vyřídili. Zjistila to jeho bývalá rodina.

Mmm.

Přijeli sem na návštěvu, nadšenej, že po 6 letech přijela rodina. Druhej den už si ho vezli domů jo. A my jsme s tím nemohli nic dělat. S tím se nemohlo nic dělat, protože to bysme ho museli svázat. On to mentálně by to vůbec nepobral.

Je! No jasně no.

Tak pak byl teda výsledek takovej, že von živil rodinu ze svýho důchodu a stejně skončil pak v nějakym zařízení, kam ho dala ta jedna sociálka, která, my jsme jí to tak nějak jako naznačovali, aby to nenápadně sledovala, a vona teda jako neselhala a sledovala to. A pak když už von skončil na ulici a rodina ho vožebračila, tak ho dala do nějakýho zařízení jo. A bylo to teda dost smutný.

No to jo no.

A když jsme teda ještě u těch dětí, co maj zakázanej styk, tak to je taky absurdní, že tady máme, byly 3 sourozenci, matka, tam přišla sociálka a ty děti vopravdu, když to řeknu lidově řečeno, sbalila. Strašný. Jo ty žili v místnosti tady vocaď ke zdi, pár metrů, jo to bylo celý. Každý dítě v jednom rohu, na tabletu, bordel, manželčín druh tam měl oltář z Vúdú?

Jo, mmm.

Takže všechny proklel, když ty děti brali jo. Každopádně ty 2 děti přišli sem k nám okamžitě, a ten jeden šel teda do pěstounky. My jsme se teda tý sociálky ptali: "Heleďte proč jste nám nedali i toho kluka?"

No?!

“No protože von byl na tom nejhůř, tak já ho dala do tý pěstounky, která si ho vezme, ale já neseženu pěstounku pro 3.” Já pam: “No dobrý, ale to je jenom dočasná pěstounka žejo?” “No dočasná, to znamená, že ten kluk se vám sem vrátí.”

Jee, hmm.

To je, to je jenom dočasná pěstounská péče. To je teda výmysl. Protože to je jenom nějaká dočasná přechodná doba, teda K bude v dočasný pěstounce, nikdy nás neviděl, a pak bude do děčáku za sourozencema. To se psychologka nadře.

No to je šílený no.

A druhá věc je taková, že matka má zákaz styku a já jsem říkal Jéžišmarja. B, naše sociálka, mi povídá: “Hele má zákaz styku jenom I a J, a ten K, který je v pěstounce, nemá zákaz styku!” A já povídám: “Jakto?” No protože von každéj případ dělal jinej soudce!

Jo!

A jeden byl přísněj a druhej byl sluníčkář. A já povídám, až ten K sem k nám přijde, a přijde sem na návštěvu máma, tak já těm dětem mám říct - vy dva běžte pryč a ty tu zůstaň, jo?

To je šílený no.

Takže sociálka řekla, to se nějak udělá. Já pam, jak se to udělá, když to by se muselo zase udělat soudní stání. Takhle, vona ta máma nepřijde žejo, ale člověk musí bejt připraveněj.

No dyť jono.

Takže von ten systém jako, vobčas je to jako normálně tragický, to je fakt jako tragický. A ještě když jsme u tý pěstounský péče, hodně dětí se nám vrací z nepovedený pěstounský péče.

Mmm, to je hroznej problém no.

Jo, nechtěj to slyšet, pan T to taky nechtěl slyšet, je to tak, je to tak. Ty pěstouni nejsou, a už když jsou, tak jsou nekvalitní.

Jo, jo.

Zrovna včera přišel dopis vod policie, že nám sem přivezli jednoho klučinu, toho přivez soudní vykonavatel, 6 let mu bylo. A já povídám: “Proč jste ho vlastně přivezli?”

No?

“No protože, vona už ho pěstounka nechce!” A já povídám: “A kde je ta pěstounka?”, “no vona čeká v autě”, “aha.” A já: “A ten kluk vo tom ví jako, že tady bude?”, “ne neví, my jsme mu řekli, že jede na výlet.” Takže voni ho sebrali, posadili do auta, řekli mu “jedeš na výlet” a vezli ho k nám do děčáku!

Tyjo!! Jak jako, že ho pěstounka nechce? Se rozhodla pro pěstounskou péči a teďka...

Rozhodla se. No a teďka přišel, po roce přišel dopis vod policie, jestli jsme si náhodou nevyšimli, jestli ten klučina neměl modřiny, protože tadleta pěstounka ho týrala.

Aha...

To je vopravdu, to je šílený jo. To tady takovejdlé dětí máme docela dost, co se vrátili z pěstounky. Měli jsme tady i slečnu, která se vrátila z pěstounský péče po 10 letech, bylo jí 13 když přišla, vod 3. do 13 byla v pěstounce. A já říkám: “Jéžišmarja, proč, co se stalo?” Tak je závislá na cukru, nemá opozici palce a masturbuje na veřejnosti. No, tak v životě jsme ji neviděli masturbovat na veřejnosti, cukr nejedla a opozici palce, sem si říkal, co sem ve speciální pedagogice asi hodně zaspal, co že to je? A vždycky když to někomu vyprávím, třeba psychologům, vždycky říkaj, to je takový jako, co že to je? Tak prosim vás to je jen to, že nepoužívá palec při opěru tužky, píše dejme tomu takhle (ukazuje).

Jo jasně no.

To je celý. Takže jsme tak jako trochu vystřízlivěli, tak slečna nám tady zůstala skoro do svých 20 let, protože pak si ještě dodělávala nějaký školy.

Jo, jojo.

No vono takhle, nemyslete si, že jako ten děcák, že vobčas něco nezkazíme nebo že neulítneme, nebo že jako nemáme průšvihy.

Jo, to chápu no.

Taky máme jo, taky. To spíš teda jako s dospělejma, že vobčas někomu ujede pusa a nebo nervově selže, to se taky stává.

No jasně no.

Je to takový složitější v tomhle.

Nonono, to chápu no. A ještě tam je jako náročněj ten kontakt s tou rodinou ne jestli? Bud' jako teda ty děti, když se nevidaj, jestli to může...

Vono vždycky máte tři druhy, tři druhy rodičů jo. První jsou ty, co chtěj ty děti vopravdu dostat z děcáku za každou cenu.

Jojojo.

Existujou jo, že se snažej. Ale pak máte rodiče, který se vo ty děti vůbec nestaraj a nedělaj vůbec nic. A třetí kategorie, to je to nejhorší co může bejt, to jsou ty rodiče, který nám sem jezděj, udělali si z toho tu službu, a říkaj: “Já si tě vezmu, na Vánoce si tě vezmu.”

Jo, mmmm.

Nic, vono nic. “Na jaře si tě vezmu”, takhle to točí několik let.

Ještě těžký pro to dítě to nějak přijmout, protože to zas vidí toho rodiče jako dobrýho, chce domů žejo.

No a voni vlastně takhle poškozujou tu kvalitu péče toho dítěte, protože ho neustále vystavujou vlastně tomudle dlouhodobýmu stresu. To jako to je, to je asi to nejhorší, co může bejt, ta rodina. Takže tu rodinu nemaj nebo že ta rodina je trvale takhle poškozuj.

Mmm, no.

To je snad lepší, když ta rodina vůbec není než když jim dělaj tohleto: “Já si tě vezmu.” A nikam nepojedeš, to je hrozný.

No jasně no, protože to dítě, když se ta rodina s nim nevidá, nic, a vono už o ní neuslyší, tak to je jako sice jednorázově nějakěj jako traumatickej zážitek, že teda vodešlo vod tý rodiny. Ale pak už na tom pracuje a zpracuje to a už vlastně se to nevtvívá. Takhle to dítě jako, ted' neví jako co, chvíli je to dobrý ta rodina, chvíli špatný, ted' se s tím, vlastně se do toho furt reje, no.

Hmm, mmm. Je to tak no. A pak i ty některý rodiče jsou jako velice arogantní, sebestředný a vopravdu voni by vás jako úkolovali. A vobčas u některých dětí je to tak podchycený, že ty děti volaj těm rodičům a stěžujou si, a pak ty rodiče pořád sem choděj a říkaj: “A proč tamto a tamto?” Takže vy se zpovídáte vlastně z tý svý práce pořád. A pak když těm rodičům řeknete, heleďte se, tak co, jsme špatný v tomhle, v tomhle, v tomhle, tak pojďme, uděláme nějakěj plán, kdy vidim, že teda vám to jde, pojďte si ty děti vzít domů, nebo pojďme, zahájíme nákou cestičku nějakějch drobnějch pobytů, návštěv a todlecto... “Ne, ne ne, já nemám kde bydlet.” Jo a výmluvy, výmluvy, výmluvy.

Jo, jo. Mmm.

To je prostě to, tam hlavně jako vono je to těžce přijatelný jo, ale fakt je strašně snadný, že... takhle, člověk zvenčí si vždycky říká, jak ty rodiče se mohli přestat vo ty děti starat? Jakoby z

psychologickýho hlediska, když je to hrozný. Vono to jde, je to hnusný, ale velice rychle zapomináj.

Jo!

Velice rychle tam přestává to pouto. Prostě jako, jako je to tak. Jako ta příroda tady v tom se v tom jako teda nemazala. Velice rychle si ten rodič zvykne na to pohodlí, který má - nemám děti doma, voni jsou problémový, proč bych se vo ně staral, neudělám ani Ň, a teď mě přinuťte!
No, no jasně no.

A teď když ho začnou nutit, tak von zjistí, že stačí, že pošle dopis nebo navštíví, slíbí nemožný a zase vodjede.

Jo, jo.

A neni ta páka, jak to to. A nejhorší je, že ten názor: “Notak pojďme jim ty děti jako úplně vzít!” Notak to je jako hezká myšlenka, ale do tý doby, než se zeptáte těch dětí: “Hele jako a nechtěl by si třeba do pěstounky, k někomu jinýmu?”, “ne, táta tady byl, von si mě vezme!”

No jasně no...

Protože tam je furt zakořeněný ten poslední rozhovor a nebo telefonát otce: “S nikym se nebav!”

No jasně no, mmm.

To je prostě jako, já nevim ty lidi, na jednu stranu ty lidi nikdo nepřinutí, ty rodiče, se vo ty děti starat. Protože s tím tak jako kličkujou, vyčůrávaj s tím, snažej se to neustále někam uhybat, hrát na tu svoji stranu, ale zároveň jako to vobnáší to dítě no. Takže zase ta kvalita péče...

No jasně no. Zas to dítě to žejo nepochopí žejo, to si jako idealizuje rodinu a ...

Hmm, hmm. Já si třeba myslim, že po tý materiální stránce, kvalita péče dětí v dětskejch domovech, tak děti rozhodně netrpěj. To teda si myslim, že ani omylem.

Mmm, no jasně.

Ale co se týče vztahů, citů, ta rodina, tak jednak tím steskem po tý rodině. A zároveň z druhý strany, vod těch rodičů, jak se k nim chovaj, který teda trvale poškozujou vlastně tu jejich kvalitu péče.

Hmm, hmm.

Asi jo, asi bych to takhle nazval. To mi teda nikdy takhle nenapadlo, i když to člověk ví, ale jako nikdy teda nad tím takhle nepřemejšlel.

Hmm. No. Je to tak asi. Jojo. A funguje teda možná nějak, tady je možná náročnější zas ta integrace nějaká do tý společnosti a tady. I jak jste říkal, třeba jako dojíždění na ty kroužky a takhle.

No takhle. Voni se v tý společnosti uměj teda docela slušně vorientovat ty děti.

Jo.

Ale je to teda jenom díky tomu, že voni vlastně žili v tom prostředí, co žili, a vono jim nic jinýho nezbývalo.

Jo, jo.

Teda takhle, je spousta dětí, ale těch je málo, co byly vopravdu izolovaný. Třeba v tom domečku, nebo v tý světnici, ty byly izolovaný.

Mmm, jo takhle.

To jsme tady měly i takový vlčí děti, že vopravdu jako, já jí teda nepamatuju, ale slečna byla do svých 4 let zavřená jenom v chlívku. A byla tam jenom ta koza. Takže vona fakt mečela, a vopravdu bez legrace, to je jediný, co vona se naučila. Než ta sociálka přišla na to, s

policajtama, kde že ta slečna je. Vždycky jí tam vysypali nějaký jídlo, vona se zahrabala do sena.

Tyjo!

Takže to jsou takový ty extrémní případy. Ale pak jsou ty děti, který jsou sociálně, voni nejsou izolovaný, voni žili ve společnosti, a voni věděli, kde co je, co to je, s čím se kšeftuje, kdo je tamten, kdo je tamten.

Jo.

Takže voni jsou sociálně velice zdatný. Ale bohužel jinak než ta norma společnosti požaduje.
No jasně no.

Takže voni se potom, když nám vyjdou na ulici z baráku, velice rychle uměj zorientovat jo. Neberu teda, ne ty malinký děti, který teda byly někde s nějakou maminkou a jsou mu 3, 4 roky, to jako teda úplně ne. Ale bavíme se vo takovejch těch, klidně už, klidně 6 let vejš.

Jo, jojojo. No ale to jsou stejně docela malý, jako 6...

Jsou, ale velice, díky teda tadytý průpravě, velice zdatný. A je zajímavý, že teda voni vědí jako, voni znaj všechny telefonní čísla, kde si můžou stěžovat, koho můžou volat, jako voni se rozhodně neztratěj.

Mmm, mmm.

No, ne teda všichni jo. Jako máme tady takovýty děti, co jsou na tom mentálně tak, jak jsou, ale ty jsou v takovym, trochu ve svym světě. Ale většina z nich teda je velice, velice jako sociálně zdatnejch a dovedou si teda jako i kolikrát zařídit neskutečný věci. Ale i jako v dobrym, co se týče jako internetu, nemám na ně!

Jojo. No to jó no. Mě napadá s tou, třeba ve škole s těma vrstevníkama, takovej ten...

Taky ne, vopravdu taky ne. To spíš tam je ten problém, že voni vobvykle naše děti obvykle ovládnou okolí i tý třídy. A vznikne problém. Vznikne problém.

Jo. Jojojo.

My ty děti máme rozházený po různých školách, což je jediné dobře, protože kdyby jenom naše děti chodily do jedný školy, tak úplně nevím teda jako, jak by to dopadlo.

Jo, že nejsou.

Koneckonců teda problémy se školou máme na denní bázi, že nám ze školy volaj: “Hele máme ten a ten problém” a my to furt řešíme. Ale jako v dobrym. Máme jako dobrou spolupráci.

Jo, to je super no.

Protože když ty děti vopravdu jako včas jako nezarazíte, tak tam teda jako vznikaj hrozný věci a jezďej nám sem stěžovat si rodiče těch dětí na ty naše, přímo do děcáku, to je hrozně nepříjemný.

No to jó no.

Jó, to jsme tady měli i tu jednu slečnu, ta dělá teďka sociálku na K, ta tady vyrostla, a vona takhle, vona tady měla hroznejch sourozenců, to totiž vzniklo tak, že to byli Olašský Romové a to je úplně, slyšela jste někdy vo nich?

Mmm, nevím.

No máte vlastně jako, když to řeknu, klasický Romský etnikum, a pak je Olašské etnikum. Olašské etnikum se vyznačuje tím, ze svý hrdosti, že jsou jako, oni jsou víc než ty Romové, oni to tak maj nastavený po generace.

Jo, hmm.

Oni maj i svýho krále jo Olašskýho, kterej prostě to určuje. Zvyky tý rodiny se diametrálně lišej od klasický Romský rodiny.

Jo.

Takže ženská nemůže mít kalhoty, jenom sukni, když se vdává holka, ženich musí zaplatit, rozvod - neexistuje, svatba jenom v kostele, všechny děti pokřtěný. Ta komunita je úzce spjatá, nikdo do ní moc nevidí a je to všechno, když to řeknu, taková trošku mafie.

Jojojojo.

Sňatky jsou výhradně mezi sebou, ne teda bratranec se sestřenicí, to ne, ale když už si někdo bere Olašku, tak musí bejt třeba z Moravy. Jo neni to tak jako, že by měli vopravdu jako degenerovaný děti, to ne. Ale ty zvyky těch Olašskejch Romů jsou uplně to, kupodivu většina pracuje. Voni ale měli takový smutný vobdobí, kdy před těma nějakejch 20 rokama kšeftovali s drogama.

Hmm.

A protože v tom jeli uplně všichni, tak tenkrát se stalo to, že se udělal vobrovskej zátah, všechny je pozavírali, vopravdu všechny jo, to byl zátah jako hrom, a všechny ty děti musely jít do děcáku, protože tam ty příbuzný taky šli sedět, nebyl kdo by se vo ně postaral.

Jo jasně no.

Takže jednu dobu jsme tady měli celkem 9 sourozenců L, z toho 3 A. L., takže jsme je museli rozlišovat I., II. a todleto.

(smích)

A voni jakoby držej jakoby pospolu. Nejsou to vůbec hloupý děti. A bohužel ty rodiče dostali hrozný gardy, fakt jako to nebylo na rok, na několik let. A vždycky když měli vyjít, tak jim potom ještě něco sečetli a voni ještě seděli.

Jo. Jéé.

A teď jsme tady měli mezi sebou bratrance, sestřenice. Tam bylo jedno takový vobdobí, že voni ty děti pojmenovávali po těch seriálech jo, takže jsme měli F, CH. Ale voni byly hrozně fajn, voni byly hrozně fajn a voni do dneška nás choděj navštěvovat.

Jo.

Všichni pracujou, nikdo nesedí v kriminále, už maj rodiny, a dokonce nás zvou na svatby, na křtiny.

Jé to je super!

Takže prostě jsem byl na, já tady s tou hlavou, jsem přišel na Romský křtiny, ale voni kupodivu si mě vůbec nevšimli, voni věděli, že když tam někdo přišel, tak je pozvanej. A voni i ty zvyky, teď mi to tam popisovali, a teď se musí vobejít oltář a tohleto. A voni to maj takový trošku to, a vopravdu jsou všichni voblečený fakt jak na módní přehlídku, a prsteny, zlato jo. A voni právě jako, fakt tak jako držej pospolu, že třeba v Z, když je dneska cikánská zábava, tam je kulturák, a tam pozvou nějaký ty cikánský hvězdy, vod já nevím Rytmuse, Bendiga a tadyty, protože ten je taky Rom žejo. Tak tenkrát si lámali hlavu s tím, jak tam udržej ten pořádek v tom kulturáku, když se tam sejde 300 Romů, protože voni ne všichni žejo, jako voni jsou horký hlavy žejo. Takže si říkali: "No, tak tady nemůžeme dát nákou security..." Tak je nenapadlo, tak je napadla spásná myšlenka, že řeknou třeba rodině L, aby dali dohromady 30 chlapů, což neni jako problém, a choděj tam dělat vochranku.

Jó.

A protože voni jsou Olašský, tak si na ně nikdo nedovolí, voni to tak maj.

Jojojo.

Samozřejmě a ten, co si dovolí, tak pak je problém, ale spíš jako pro toho člověka. A voni si to pak řešej už mimo ten kultůrák jo. Takže voni to maj tak jako, tak jako postavený jo. A do dneška si s nima voláme. Koneckonců ta jedna slečna, to je sociálka z K, takže ta sem za náma i jezdí, takže jo no.

To je super no, že je to takhle.

No, ale taky, takhle taková uplná procházka to nebyla, protože když ta slečna nám dospívala, tak tenkrát se otec dozvěděl, že jí bylo 17 let, a že má chlapce, a pochopitelně, že už jako není, už není panna žejo. A u těch Olachů je to tak, že když je, a von ji prodá, tak ji prodá za víc peněz. Takže když to řeknu blbě, tak přišel tatínek, zlomil vo ni koště, protože to měl jenom za 50 jo.

Jo (smích).

Tak takový zase jako, voni to tak jako maj zase jako nastavený, že todleto tam jako je. Uplně to dobrý není jo, že to jsou vlastně takový kolikrát sňatky z rozumu. Ale prostě to tak je. Zase jako pohřby, svatby, to je teda jako ve velkym jako, to je jako monstrózní akcička, to se tam házej tisícovky a jako...

Jo, to věřim no (smích), tyjo. To musí bejt zážitek no... Notak jo. Tak takhle asi, vode mě to bude asi všechno.

Jo? Posbíráte z toho něco nějak jako? Kdyby to, tak mi zavolejte, nebo prostě se nějak jako sejdem, nebo se domluvíme...

Jo! Děkuju moc, já jsem takhle spokojená...